

XALQ QƏZETİ

№ 46 (29018) 26 fevral 2019-cu il, çərşənbə axşamı

Qəzet 1919-cu ildən nəşr edilir
www.xalqqazeti.com

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

Prezident İlham Əliyevin yanında iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirə keçirilib Prezident İlham Əliyevin çıxışı

□ **Fevralın 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin yanında iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirə keçirilib. Dövlətimizin başçısı müşavirədə çıxış edib.**

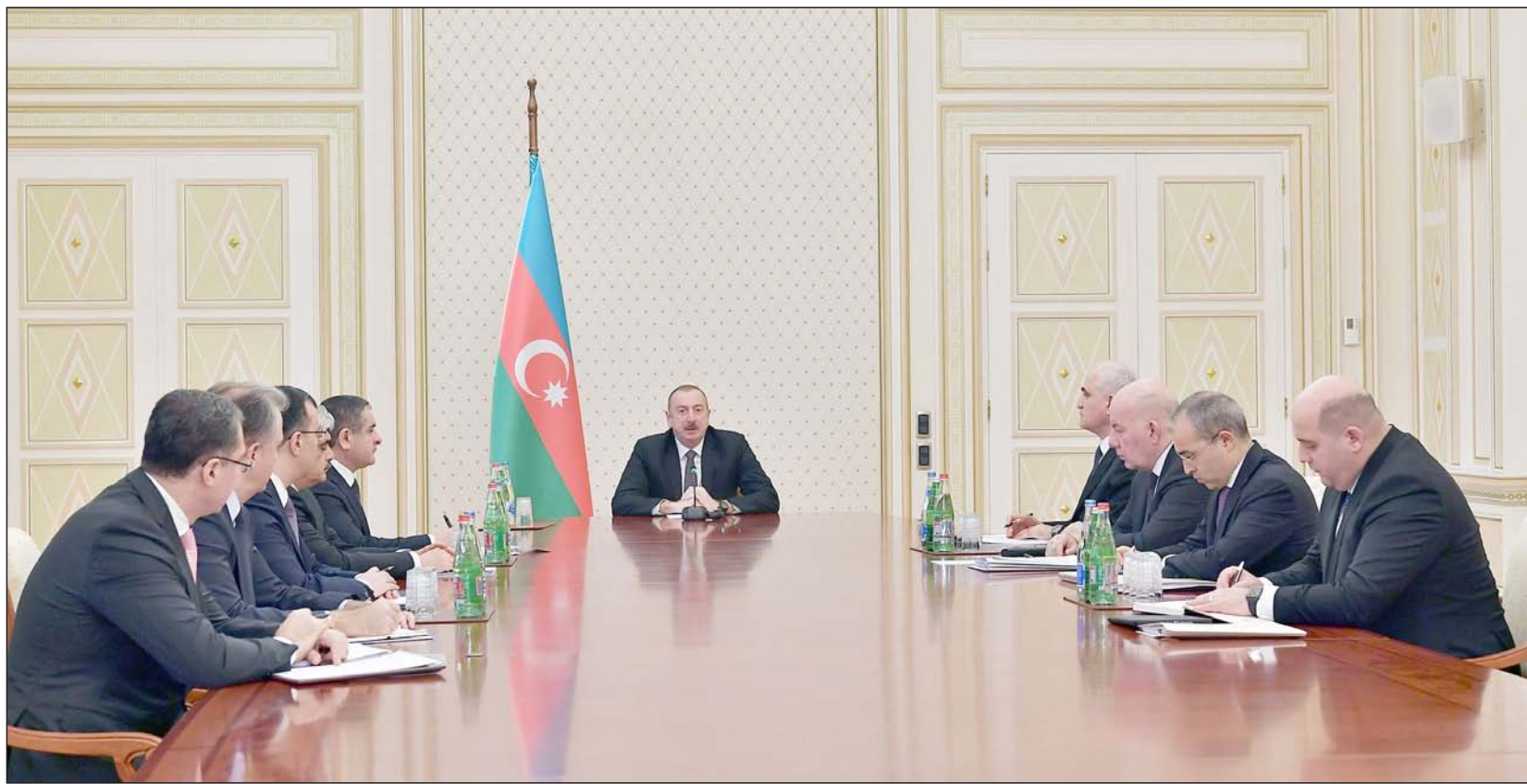
— İlın birinci ayının sosial-iqtisadi göstəriciləri deməyə əsas verir ki, aparılan islahatlar öz gözəl nəticələrini verir. 2018-ci il dərin iqtisadi islahatlar ili olmuşdur, xüsusilə prezident seçkilərindən sonra islahatların yeni mərhələsinə təkan verilmişdir. 2017-ci il isə iqtisadi sabitləşmə ili idi. Biz 2017-ci ildə iqtisadi sabitliklə bağlı çox önəmli addımlar atmışıq. Bu, bizə imkan verdi ki, 2018-ci ildə çox ciddi islahatlara başlayaq və islahatlar özünü göstərir. Əgər bu ilin yanvar ayının yekunlarına nəzər salsaq görərik ki, iqtisadi artım, yeni, ümumi daxili məhsulun artımı təxminən 3 faiz təşkil edir. Son 2-3 il ərzində bu, ən yüksək göstəricidir və onu göstərir ki, 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadi artım yüksək templerlə təmin ediləcək və davam etdiriləcək.

Eyni zamanda, son illər ərzində apardığımız uğurlu sənayeləşmə siyasəti öz nəticələrini göstərir. Bu ilin birinci

ayında qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı təxminən 14 faiz artmışdır. Hesab edirəm ki, bu, dünya miqyasında ən yüksək göstəricilərdən biridir, bəlkə də birincisidir və onu göstərir ki, sənaye istehsalı sahəsində aparılan işlər, qəbul edilmiş qərarlar bu gün real nəticələrə gətirib çıxarır.

Iqtisadi, makroiqtisadi vəziyyət sabitdir, manatın məzənnəsi bir ildən çoxdur ki, sabit olaraq qalır, inflyasiya ən aşağı səviyyədədir. Yəni, bütün bunlar görülmüş işlər nəticəsində mümkün olub və bir daha onu göstərir ki, sosial və iqtisadi islahatlara alternativ yoxdur. 2019-cu ilin sonrakı aylarında da çox ciddi islahatlar aparılacaq və dərinləşdiriləcək ki, ölkəmizin hər bir sahəsində inkişaf, tərəqqi olsun, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar.

Yanvar ayında Davos Ümumdünya İqtisadi Forumu çərçivəsində apardığım danışıqlar, görüşlər bir daha onu göstərir ki, ölkə iqtisadiyyatına böyük bizi-

nes tərəfindən çox böyük maraq var. Azərbaycan ilə əməkdaşlıq etmək istəyən, investisiya qoymaq istəyən şirkətlərin sayı artır və növbəti illər üçün xarici sərmayənin qeyri-neft sektoruna cəlbətmə məsələləri prioritet təşkil edəcəkdir. Eyni zaman-

da, Davosda aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumlarının rəhbərləri ilə də görüşlərim onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan islahatlara çox böyük maraq var və bu islahatlara çox yüksək qiymət verilir. Biz dünyanın aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları –

Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı ilə çox səmərəli, işgüzar əməkdaşlıq aparırıq. Dünyanın bu aparıcı maliyyə qurumlarının yüksək vəzifəli nümayəndələri bu yaxınlarda Bakıda keçirilmiş Cənub

Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının toplantısında iştirak etmişlər və əminəm ki, bizim bu qurumlarla əməkdaşlığımız gələcəkdə də çox uğurlu olacaqdır.

Yanvar ayında regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dördüncü Dövlət Proqramı qəbul

edildi, üçüncü proqrama yekun vuruldu. Üçüncü proqram artıqlaması ilə icra edilmişdir. Qarşımızda duran bütün vəzifələr icra olunmuşdur. Beləliklə, son 5 il ərzində, xüsusilə bölgələrdə və Bakı şəhərində böyük infrastruktur layihələri icra edilmişdir. Beş ilə hesablanan dördüncü proqram bizə imkan verəcək ki, bu günə qədər görə bilmədiyimiz işləri, layihələri yerinə yetirək və bu gün icra olunan layihələri başa çatdıraraq.

Aparılan ciddi iqtisadi islahatlar, şəffaflıqla bağlı görülən işlər büdcə daxilolmalarına da müsbət təsir göstərmişdir. Bildirməliyəm ki, təkcə ilin birinci ayında daxilolmalar kəskin artmışdır. Vergi orqanları plandan əlavə 80 milyon manatdan çox vəsait toplamışlar. Gömrük orqanları isə plandan əlavə 20 milyon manatdan çox vəsait toplamışlar və ümumi daxilolmalar 105 milyon manat artmışdır, təkcə bir ay ərzində. Bu, nəyi göstərir? Onu göstərir ki, bu sahədə aparılan islahatlar, şəffaflıqla bağlı atılan addımlar öz nəticəsini verir. Bu gün islahatların dərinləşməsi üçün çox gözəl şərait yaradılmışdır.

(ardı 2-ci səhifədə)

Xarici İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar bəyanat yayıblar

□ **Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluğu Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar bəyanat yayıblar. Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.**

Bəyanatda deyilir: "Erməni millətçiləri hələ Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının (SSRİ) mövcudluğu dövründə - 1987-1988-ci illərdən etibarən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində separatizmin təşviqi və terrorizmin açıq dəstəklənməsi siyasətini yeritməyə başladılar. SSRİ-nin süqutundan dərhal sonra isə yenidən yaranmış Ermənistan Respublikasının ilk addımları dövlət səviyyəsində zor tətbiqi və Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzkar müharibə etməkdən ibarət oldu. Bütün bunların nəticəsində Azərbaycan Respublikası ərazilərinin təqribən beşdəbiri işğal edildi, zəbt olunmuş torpaqlarda və Ermənistanın öz ərazisində bir milyondan artıq köklü azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qaldı. Sözügedən təcavüz zamanı müлкi azərbaycanlı əhaliyə qarşı çoxsaylı müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər, o cümlədən soyqırım aktları törədildi və bu cinayətlərə görə məsuliyyəti məhz təcavüzkar tərəf olan Ermənistan Respublikası daşıyır.

Müharibənin gedişinin ən faciəvi səhifəsi Xocalı şəhərinin işğalı ilə əlaqədar oldu. Münaqişədə əvvəl Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yerləşən bu şəhərdə 7000 insan yaşayırdı. 1991-ci ilin oktyabr

ayından şəhər tamamilə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən mühasirəyə alındı. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə kütləvi artilleriya zərbələrinin ardınca Ermənistan silahlı qüvvələri keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalını işğal etdilər. İşğalçılar Xocalını dərəcədən edərək xüsusi amansızlıqla onun dinc əhalisinin soyqırımını törətdilər.

Xocalı soyqırımı zamanı şəhərin 5379 nəfər əhalisi deportasiya olunmuş, 1275 insan əsir və girov götürülərək işğəncələrə məruz qalmış (onlardan 150 nəfərin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bu gündə məlum deyil), 487 nəfər müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almış, 8 ailə tam məhv edilmiş, 130 uşaq valideynlərdən birini, 25 uşaq isə valideynlərdən hər ikisini itirmiş, 613 nəfər, o cümlədən 63 uşaq və 106 qadın işğəncə verilməklə vəhşicəsinə öldürülmüşdür. Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən Xocalı şəhərinin işğal edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan dövlətinə və vətəndaşlarına 170 milyon ABŞ dollarından artıq ziyan vurulmuşdur.

Ermənistan tərəfindən Azərbaycan Respublikasına qarşı başlanan müharibənin səbəbləri və

nəticələrinin ümumi qiymətləndirilməsi və Xocalıdakı faciəvi hadisələrin bütün mövcud faktları qəti şəkildə sübut edir ki, Azərbaycanın bu şəhərində törədilmiş cinayətlər sıradan və təsadüfi hərəkət deyil, Ermənistanın sistemli zorakılıq siyasətinin tərkib hissəsi olub. Xocalıdakı müлкi insanların məqsədyönlü qırğını, sadəcə, azərbaycanlı olduqları üçün onların kütləvi məhvəinə yönəlmişdir.

Azərbaycan Respublikasına qarşı davam edən təcavüz fonunda Ermənistan tərəfindən törədilmiş müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər və Xocalı soyqırımı insan hüquqları və beynəlxalq humanitar hüququn, xüsusilə 1949-cu il Cenevrə Konvensiyaları, Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında Konvensiya, Müлкi və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, işğəncələrə və digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqətli alçaldan davranış və cəza növlərinə qarşı Konvensiya, irqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında beynəlxalq Konvensiya, Uşaq hüquqları haqqında Konvensiya və İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyanın ciddi şəkildə pozulmasıdır.

Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğu tərəfindən aparılan istintaqla bir sıra hərbi qulluqçuların və digər şəxslərin Xocalı soyqırımı

Xocalı soyqırımı XX əsrin ən böyük insan faciələrindən biridir. Xocalıda misli görünməmiş qəddarlıqla törədilmiş bu insan qırğınının Yer kürəsinin hər hansı bir guşəsində baş verməsinin qarşısını almaq üçün Xocalı soyqırımı həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə hərtərəfli çatdırılmalı və humanizm ideallarına sədaqət nümayiş etdirən bütün insanların bu faciəyə öz qəti, birmənalı mövqelərini bildirmələri üçün ciddi və məqsədyönlü iş aparılmalıdır.

Heydər ƏLİYEV
Ümummillî lider

mində iştirakı tam sübuta yetirilib və onların Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin soyqırımı, işğəncə, əhalini deportasiya etmə, silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozmağa və digər cinayətlərə görə məsuliyyət nəzərdə tutan maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilmələri barədə müvafiq qərarlar çıxarılıb.

Xocalı soyqırımı epizodu üzrə aparılan istintaq zamanı 7000-ə yaxın istintaq hərəkəti icra edilib, o cümlədən 1771 şahid və 2699 zərərçəkmiş şəxs qismində olmaqla 4470 nəfər dindirilib, 800-dən artıq müxtəlif növ ekspertizalar keçirilib, digər istintaq hərəkətləri icra edilib.

(ardı 7-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyevin yanında iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirə keçirilib

(*əvvəli 1-ci səhifədə*)

Onu da bildirməliyəm ki, bu ilin birinci ayında Dövlət Neft Fondunun gəlirləri də əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Yəni, bizim maliyyə vəziyyətimiz yaxşılaşır, sabit olaraq qalır və bu, əlbəttə, bizə imkan verir ki, əlavə gəlirləri, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəldək. Mən bu məsələ ilə bağlı dəfələrlə öz fikirlərimi bildirmişəm. Hələ keçən ilin sonunda bildirmişəm və bu ilin əvvəlində demişəm ki, biz əlavə gəlirləri, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəltməliyik. Çünki bu, bizim üçün prioritet məsələdir, vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılması ən başlıca vəzifəmizdir. Bu istiqamətdə artıq bir çox ciddi addımlar atılıb və atılacaq. Ümumiyyətlə, bildirmək istəyirəm ki, 2019-cu il sosial inkişaf, əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa illərdən fərqlənən il olacaqdır.

Hələ keçən ilin dekabr ayında hərbiçilər üçün inşa edilmiş yeni binanın açılış zamanı bildirmişdim ki, şəhid ailələrinin sosial məsələləri öz həllini tapacaq. Bildiyiniz kimi, prezident seçkilərindən sonra imzaladığım ilk Fərman şəhidlərin vərəsələrinə veriləcək 11 min manat ödənişlə bağlı idi.

Siyahılar dəqiqləşdirilirdi və ilkin təhlil onu göstərmişdir ki, təqribən 9500 şəhid ailəsinə ödəmələr veriləcəkdir. Ancaq sonra dəqiqləşmə aparıldı. Dekabr ayında mən bildirdim ki, dəqiqləşmə nəticəsində bu rəqəm artacaq və artdı. Hazırda 12 min 200-dən çox şəhid ailəsinə dövlət tərəfindən 11 min manat ödəniş edilir və bu ilin sonuna qədər bu proqram tam icra olunacaqdır. Bununla paralel olaraq, şəhid ailələri ilə görüşdə onlar məsələ qaldırdılar ki, müavinətlər də artsın. Dərhal Fərman imzalandı və bu müavinət 242 manatdan 300 manata artırıldı. Maddi imkanlarımız artıqca, əlbəttə ki, daim bu məsələ diqqət mərkəzində olacaqdır. Əfqanıstanda həlak olanların ailələrinə verilən müavinət də bu yaxınlarda artırılmış, 220 manatdan 300 manata qaldırılmışdır. Bu da ədalətli yanaşmadır. Bir sözlə, bütün bu məsələlərlə bağlı biz ardıcıl olaraq öz siyasətimizi aparırıq. Maddi imkanlarımız artıqca, ilk növbədə, bu məsələləri həll edirik.

Məcburi köçkünlərlə bağlı bu il çox geniş inşaat proqramları icra ediləcək. Əgər keçən il 5900 köçkün ailəsi üçün mənzillər, evlər tikilmişdirsə, bu il 6 mindən 7 minə qədər köçkün ailəsi yeni mənzillərlə, evlərlə təmin ediləcək. Müvafiq göstərişlər verildi. Həm

bölgələrdə, həm Bakı şəhərində, Sumqayıt şəhərində bu proqram icra ediləcəkdir. Şəhid ailələri üçün bu il 800 mənzil alınıb onlara veriləcək. Keçən il 626 mənzil verilmişdir. Yəni, iki il ərzində 1400-dən çox mənzil şəhid ailələrinə veriləcək. Bu günə qədər mənzil almayan bütün şəhid ailələri əminəm ki, növbəti illər ərzində, yaxın gələcəkdə mənzillərlə təmin ediləcəklər. Onu da bildirməliyəm ki, bu günə qədər 6500-dən çox şəhid ailəsi dövlət tərəfindən mənzillərlə, evlərlə təmin edilmişdir.

Bu il biz minimum əməkhaqqını əhəmiyyətli dərəcədə artırdıq - 38 faiz. Bu, böyük artımdır, 130 manatdan 180 manata qalxıbdır. Bu, 600 min insanı əhatə edir. Ancaq o da həqiqətdir ki, bu rəqəm bizi heç də razı sala bilməz. Ona görə müvafiq göstərişlər verildi ki, minimum əməkhaqqının gələcək artımı ilə bağlı təkliflər hazırlansın. İndi bunun maliyyə yükünü, əlbəttə ki, biz qiymətləndirməliyik. Əlbəttə ki, gələcəkdə minimum əməkhaqları və pensiyalar ardıcıl olaraq artırılacaq.

Minimum pensiyalarla bağlı çox ciddi qərar qəbul edildi. Minimum pensiyaların məbləği də təxminən 38 faiz, bir qədər çox

artmışdır - 116 manatdan 160 manata qədər. Bu gün minimum pensiyanın səviyyəsinə görə Azərbaycan MDB məkanında ikinci yerdədir. Ancaq onu da bilməliyik ki, bu, son hədd deyil. Əlbəttə ki, əməkhaqlarının, pensiyaların artırılması gündəlikdə duran əsas məsələlərdən biridir. Minimum pensiyanın artırılması 223 min insanın pensiya təminatını yaxşılaşdıracaqdır.

Uzun illər ərzində vətəndaşları narahat edən problemlərdən biri də vaxtilə tikilmiş və hansısa səbəblərə görə rəsmi olaraq qəbul edilməmiş çoxmənzilli binaların sənədləşməsi məsələsi idi. Biz bu məsələyə də son qoyduq. İmzaladığımız Fərman əsasında artıq bu məsələ həll olunmuş hesab edilməlidir. Yaxın gələcəkdə müvafiq dövlət orqanları bütün sənədləşmə işlərini apararaq məsələnin həllini təmin edəcəklər. Dörd yüz çoxmənzilli binada təxminən 60 minə yaxın ailə yaşayır. O vətəndaşların ailə tərkibləri təqribən toplam 300-400 min arasındır. Yəni, bu da çox ciddi addım idi. Biz bunu da həll etdik.

Tələbələr təqaüdləri artırıldı. Təqribən 100 minə yaxın tələbənin təqaüdü artırıldı. Bu da çox ciddi sosial addımdır. Gələcəkdə yenə də artım nəzərdə tutulur. Vətəndaşları narahat edən

məsələlərdən biri də problemlə kreditlərlə bağlıdır. Bu məsələ artıq neçə vaxtdır ki, müzakirə olunur. Hökumət üzvlərinə müvafiq göstərişlər verilmişdir. Keçən ildən başlayaraq çox fəal iş aparılır, təkliflər paketi hazırlanır. Bilirəm ki, Milli Məclisdə də bu məsələ müzakirə olunur. Müxtəlif təkliflər səsləndirilir. Əlbəttə, biz istəyirdik ki, bu məsələ ciddi ictimai diskussiyalara da səbəb olsun və buna nail olduq. Ancaq deyə bilərəm ki, bu məsələ ilə son mərhələdə işçi qrupu çox ciddi məşğuldur. İki aydan çoxdur ki, təkliflər üzərində iş aparılır. Bu, o qədər də sadə məsələ deyil. Biz bu məsələni həll etməklə əsas vəzifəni vətəndaşların rifah halının yaxşılaşmasında, onların maliyyə yükünün azaldılmasında görürük. Bu, ilk növbədə, ciddi sosial təşəbbüs kimi qəbul edilməlidir.

Deyə bilərəm ki, bir neçə ay ərzində aparılan çox ciddi müzakirələr artıq nəticəyə gəlməyə şərait yaradır. Ümid edirəm ki, biz bu təhlilin son mərhələsindəyik. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə bu məsələ də öz həllini tapacaq və Azərbaycan bu məsələnin həlli ilə bağlı da öz liderliyini göstərəcək və çox ciddi nümunə göstərəcək. Çünki biz bilirik ki, buna oxşar addımların atılması ilə bağlı bəzi ölkələrdə

müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir, ancaq onlar icra edilməmişdir. Yeni, burada xoş niyyətin olması əsas şərt deyil. Burada, əlbəttə ki, düzgün təhlilin aparılması və vətəndaşlar üçün ən məqbul variantın seçilməsidir. Əlbəttə ki, bizim buna maliyyə imkanlarımızın çatması məsələsi də ön plandadır. Bu gün, sadəcə olaraq, anons vermək istəyirəm ki, bu məsələ artıq yekunlaşmaq üzrədir.

Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm. Artıq bir neçə aydır ki, ciddi sosial paket üzərində iş aparılır. Bu sosial paketin ilk təzahürləri haqqında mən artıq bildirdim, minimum əməkhaqqının, minimum pensiyanın, tələbələr təqaüdlərinin artırılması, digər ödənişlərin verilməsi bütün böyük sosial paketin tərkib hissəsidir. Eyni zamanda, sosial müavinətlərlə bağlı olan məsələ də öz həllini tapacaq. Sosial müavinətlər çox əhəmiyyətli dərəcədə artırılacaq.

Yeni, bütün bunlar – bu çox böyük proqram 500 mindən çox əhalini əhatə edəcək. Sadələşdirmə bütün bu təşəbbüsləri əgər biz təhlil etsək, o cümlədən problemlə kreditlərdən əziyyət çəkən vətəndaşların da sayını müəyyən etsək, təqribən 2 milyon 200 min əhali dövlətin sosial təşəbbüslərinin icrasından böyük

dərəcədə faydalanacaq.

Bu, çox ciddi sosial paketdir. Bir daha demək istəyirəm ki, bu paketin reallaşması, ilk növbədə, bizim güclü siyasi iradəmizə söykənir. Çünki mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Eyni zamanda, bizim maliyyə imkanlarımız buna imkan verir. Maliyyə imkanlarımızı biz əldə etmişik, biz yaratmışıq. Məhz aparılan islahatlar nəticəsində bizim gəlirlərimiz, büdcə gəlirlərimiz artır, artacaq və artmalındır. Ona görə bir daha demək istəyirəm ki, bizim iqtisadi inkişafımız sosial məsələlərin həlli ilə nə qədər bağlıdır. Bu da təbiiirdir. Bizdə güclü iradə, güclü sosial siyasət var. Eyni zamanda, elan edilmiş və icra edilən ciddi iqtisadi və sosial islahatlar biza imkan verir ki, əlavə maliyyə resurslarını məhz vətəndaşların rifah halının yaxşılaşmasına yönəldək. Əminəm ki, 2019-cu il bütövlükdə ölkəmiz üçün uğurlu il olacaqdır. Azərbaycan 2019-cu ildə uğurlar və inkişaf yolu ilə gedəcəkdir.

* * *

Sonra müşavirədə müzakirələr aparılıb.

AZƏRTAC

Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində tədbirləri davam etdirmək və bu tədbirlərin əhatə dairəsini daha da genişləndirmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi aşağıdakılarla bağlı normativ hüquqi aktların layihələrini on beş gün müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin:

1.1. yaşa görə sosial müavinətin məbləğinin 130 manata çatdırılması;

1.2. sosial müavinətin məbləğinin I qrup əlilliyə görə 150 manata, II qrup əlilliyə görə 130 manata, III qrup əlilliyə görə isə 110 manata çatdırılması;

1.3. sağlamlıq imkanları məhədd 18 yaşınadək uşaqlara sosial müavinətin məbləğinin 150 manata çatdırılması;

1.4. ailə başçısını itirməyə görə sosial müavinətin məbləğinin 80 manata çatdırılması;

1.5. valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qəyyumlarına (himayəçilərinə) sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;

1.6. müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqçularının uşaqlarına sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;

1.7. beşdən çox uşağı olan qadınlara sosial müavinətin məbləğinin hər uşaq üçün 55 manata çatdırılması;

1.8. uşağın anadan olmasına görə sosial müavinətin məbləğinin 200 manata çatdırılması;

1.9. dəfn üçün ödənilən sosial müavinətin məbləğinin 300 manata çatdırılması;

1.10. I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhədd 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün əmək pensiyasının siğorta hissəsinə əlavə əvəzinə I qrup əlilliyə olan şəxslərə qulluq edənlərə və sağlamlıq imkanları məhədd 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edənlərə 50 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdüünün təsis edilməsi;

1.11. müharibə veteranlarına kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə sosial müavinət, habelə döyüşün ordunun tərkibində xidmət etmiş müharibə iştirakçılarının əmək pensiyasının siğorta hissəsinə əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdüünün təsis edilməsi;

1.12. müharibə əlillərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdüünün məbləğinin I qrup əlilliyə görə 250 manata, II qrup əlilliyə görə 230 manata, III qrup əlilliyə görə 210 manata çatdırılması;

1.13. əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, əmək zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobil AƏS-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdikdə I qrup əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdüünün əmək pensiyası almaq hüququ olan I qrup əlillərə (gözdən əlillər istisna olmaqla) şamil olunması və məbləğinin 80 manata çatdırılması;

1.14. 1941–1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leningrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və "Leningradın müdafiəsinə görə" medalı, "Leningrad mühasirəsində yaşayan" döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əlilləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdüünün məbləğinin 150 manata çatdırılması.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılsın ki, bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 fevral 2019-cu il

Deputat: Prezident İlham Əliyevin planlı sosial siyasəti vətəndaşların rifahının təmin olunmasına yönəlib

□ **Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin planlı sosial siyasəti vətəndaşların rifahının təmin olunmasına yönəlib. Bunu Trend-ə açıqlamasında millət vəkili Hikmət Babaoğlu deyib.**

H.Babaoğlu qeyd edib ki, 2019-cu il Azərbaycanda sosial sahədə inqilabi islahatlar ili kimi tarixə düşə bilər: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirədə qeyd etdi ki, ölkədə aparılan ciddi iqtisadi islahatlar, şəffaflıqla bağlı görülən işlər büdcə gəlirlərinin artmasına, maliyyə imkanlarının əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlməsinə şərait yaradıb. Prezident İlham Əliyev daima sosial problemlərin həllini diqqət mərkəzində saxladığına görə yaranmış imkanların ilk növbədə məhz sosial sahəyə yönəldilməsinə təmin etdi. Beləliklə, minimum əməkhaqqının, minimum pensiyanın, tələbələr təqaüdlərinin artırılması, həmçinin qısa müddətdə digər ödənişlərin verilməsi kimi mühüm addımlar atıldı və dövlət başçısı bütün bunları həyata keçiriləcək böyük sosial paketin yalnız bir hissəsi kimi qiymətləndirdi".

Deputat vurğulayıb ki, doğrudan da qısa müddətdə belə mühüm qərarların qəbul edilməsi 2019-cu ili sosial sahədə inqilabi islahatlar ili kimi qiymətləndirməyimizə əsas

verir: "Hazırda 12 200-dən çox şəhid ailəsinə dövlət tərəfindən 11 min manat ödəniş edilir. Şəhid ailələrinə verilən müavinətlər 242 manatdan 300 manata çatdırıldı, eyni zamanda, bu il şəhid ailələrinə 800 mənzilin verilməsi nəzərdə tutulur. Bu günə qədər isə 6500-dən çox şəhid ailəsinə dövlət tərəfindən mənzillər verilib. Bu il minimum əməkhaqqı 38 faiz artaraq 130 manatdan 180 manata qaldırıldı, minimum pensiyaların məbləği 38 faiz qaldırılaraq 116 manatdan 160 manata çatdırıldı. Beləliklə də bu gün

minimum pensiyanın səviyyəsinə görə Azərbaycan MDB məkanında ikinci yerdədir. Ancaq bu da hələ son hədd deyil. Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə işlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini bildirdi".

Deputatın sözlərinə görə, ən mühüm məsələlərdən bir də problemlə kreditlərlə bağlı idi: "Prezident İlham Əliyev artıq bundan əvvəlki mühüm qərarların qəbul edildiyini bildirərək qeyd etdi ki, Azərbaycan problemlə kreditlər məsələsinə həl etməklə ciddi nümunə göstərəcək, yaxın gələcəkdə problemlə kreditlərlə bağlı məsələ də öz həllini tapacaq. Artıq xeyli müddətdir bu istiqamətdə işlər aparılır və məqsəd odur ki, MDB-nin bəzi ölkələrində analoji problemin həllinə yönəlməmiş qərarların icrası ilə bağlı problemlər Azərbaycanda təkrar olunmasın. Biz bilirik ki, bəzi ölkələrdə müvafiq qərarlar qəbul edilsə də, problem həll edilmədi, çünki onun icra mexanizmi və maliyyə mənbələri düzgün müəyyən edilməmişdi. Azərbaycanda isə buna yol verilməyəcək və bu problem də öz həllini tapacaq. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin planlı sosial siyasətinin sosial rifahının təmin olunmasına yönəlib".

Prezident İlham ƏLİYEV: Azərbaycanda sosial və iqtisadi islahatlara alternativ yoxdur

□ **Son illər ərzində ölkəmizdə yoxsulluğun azaldılması, regional inkişafın təmin edilməsi istiqamətlərində qəbul olunan çoxsaylı dövlət proqramları, aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində əhalinin maddi rifah halının və yaşayış, eləcə də məşğulluq səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə yüksəldilməsi özünü göstərib.**

Hazırda da Azərbaycanda əhalinin sosial müdafiəsinin günün tələblərinə uyğun təşkili, bu sahədəki problemlərin aradan qaldırılması istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində respublikada yoxsulluq həddində yaşayanların sayı getdikcə azalır.

Ümumiyyətlə, dövlətimizin başçısı Azərbaycan vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini daim prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü islahatlar həyata keçirir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yanında iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı keçirilən müşavirədə bütün bunlar barədə ətraflı danışılıb. Dövlətimizin başçısı çıxışında deyib: "İlin birinci ayının sosial-iqtisadi göstəriciləri deməyə əsas verir ki, aparılan islahatlar öz gözəl nəticələrini verir. 2018-ci il dərin iqtisadi islahatlar ili olmuşdur, xüsusilə prezident seçkilərindən sonra islahatların yeni mərhələsinə təkan verilmişdir. 2017-ci il isə iqtisadi sabitləşmə ili idi. Biz 2017-ci ildə iqtisadi sabitliyə bağlı çox önəmli addımlar atmışdıq. Bu, biza imkan verdi ki, 2018-ci ildə çox ciddi islahatlarla başlayaq və islahatlar özünü göstərir. Əgər bu ilin yanvar ayının yekunlarına nəzər salsaq görərik ki, iqtisadi artım, yəni, ümumi daxili məhsulun artımı təxminən 3 faiz təşkil edir. Son 2-3 il ərzində də, ən yüksək göstəricidir və onu göstərir ki, 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadi artım yüksək templerlə təmin ediləcək və davam etdiriləcək".

Hazırda respublikamızda iqtisadiyyatın davamlı inkişaf etdirilməsi və diversifikasiyası, qeyri-neft sektorunda rəqəbətcə qabiliyyətli, eyni zamanda, ixrac yönümlü, innovasiyalara əsaslanan yeni istehsal sahələrini yaradıması, sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi ilə bağlı kompleks islahatlar uğurla həyata keçirilir.

Sənaye sahəsində biznesin stimullaşdırılması və istehsalda məşğulluğun artırılması məqsədilə sənaye zonaları

yaradılır, sənaye parklarında və məhəllələrində sahibkarların səmərəli fəaliyyəti üçün zəruri infrastruktur qurulur, güzəştli rejim tətbiq olunur. Azərbaycan bütün bu islahatları uğurla reallaşdırmaqla dördüncü sənaye inqilabının fəal iştirakçısına çevrilir. Prezident İlham Əliyevin bu yaxınlarda Davosda Dünya İqtisadi Forumunun prezidenti Borge Brende ilə görüşü və həmin görüşdə Azərbaycan Hökuməti və Dünya İqtisadi Forumunun Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzi arasında əməkdaşlığın təməlinin qoyulması da ölkəmizin dördüncü sənaye inqilabına doğru qətiyyətli addımlar atdığından xəbər verir.

Prezident İlham Əliyev iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı keçirilən müşavirədəki çıxışında sənayeləşmə ilə bağlı reallaşdırılan islahatlara toxunaraq, son illər ərzində bu sahədə aparılan uğurlu siyasətin müsbət nəticələrlə nəzərə çarpdığını, cari ilin birinci ayında qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalının təxminən 14 faiz artıdığını diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, bu, dünya miqyasında ən yüksək göstəricilərdən biridir, bəlkə də birincisidir və onu göstərir ki, sənaye istehsalı sahəsində aparılan işlər, qəbul edilmiş qərarlar hazırda real nəticələrə gətirib çıxarır.

Dövlətimizin başçısı çıxışında iqtisadi, makroiqtisadi vəziyyətin sabit olmasını, manatın məzənnəsinin bir ildən çox müddətdə sabit

qaldığını, inflyasiyanın ən aşağı səviyyəyə düşdüyünü vurğulayıb. Bildirib ki, bütün bunlar görülmüş işlər nəticəsində mümkün olub və bir daha onu göstərir ki, sosial və iqtisadi islahatlara alternativ yoxdur.

Müşavirədə barəsində

illər üçün xarici sərmayəni qeyri-neft sektoruna cəlb etmə məsələləri prioritet təşkil edəcəkdir. Eyni zamanda, Davosda aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumlarının rəhbərləri ilə də görüşlərim onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan islahatlara çox böyük maraq var və bu islahatlara çox yüksək qiymət verilir. Biz dünyanın aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları – Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı ilə çox səmərəli, işgüzar əməkdaşlıq aparırıq. Dünyanın bu aparıcı maliyyə

qurumlarının yüksək vəzifəli nümayəndələri bu yaxınlarda Bakıda keçirilmiş Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının toplantısında iştirak etmişlər və əminəm ki, bizim bu qurumlarla əməkdaşlığımız gələcəkdə də çox uğurlu olacaqdır".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yanında iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı keçirilən müşavirədə dövlətimizin başçısı son 5 il ərzində bölgələrdə və Bakı şəhərində böyük infrastruktur layihələrinin icra edildiyini, aparılan ciddi iqtisadi islahatların, şəffaflıqla bağlı görülən işlərin büdcə daxili məbləğlərinə müsbət təsir göstərdiyini, bu ilin birinci ayında Dövlət Neft Fondunun gəlirlərinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını, şəhid ailələrinin sosial məsələlərinin həllini tapdığını, məcburi köçkünlərlə bağlı geniş inşaat proqramları icra edildiyini, gələcəkdə minimum əməkhaqları və pensiyaların, tələbə təqaüdlərinin ardıcıl olaraq artırılacağını diqqətə çatdırıb.

Dövlət başçısının müşavirədə uzun illər ərzində vətəndaşları narahat edən problemlərə, məsələn, problemlə kreditlərlə bağlı məsələyə toxunması, bu istiqamətdə tezliklə ciddi addım atılacağı ölkəmizin milli inkişaf modelinin sosialyönlümlü səciyyə daşıdığından xəbər verir.

Vaqif BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 12 fevral tarixli 1503-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 26 oktyabr tarixli 660 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən insanların həyat və sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına mühüm təhlükə yaradan hallar üzrə aparılmasına yol verilən yoxlamaların Siyahısı”nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 12 fevral tarixli 1503-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 26 oktyabr tarixli 660 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 10, maddə 1132; 2016, № 8, maddə 1384, № 10, maddə 1633; 2017, № 4, maddə 565, № 11, maddə 1997) ilə təsdiq edilmiş “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən insanların həyat və

sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına mühüm təhlükə yaradan hallar üzrə aparılmasına yol verilən yoxlamaların Siyahısı”nın 1.4-cü və 1.5-ci bəndləri ləğv edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 fevral 2019-cu il

Hərbi Prokurorluqda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar elmi-praktiki konfrans keçirilib

□ **Fevralın 25-də Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar elmi-praktiki konfrans keçirilib.**

Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun inzibati binasındakı Memorial Soyqırımı Muzeyində keçirilən tədbirdə Azərbaycan Respublikası baş prokurorunun müavini - hərbi prokuror, ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəliyev, Hərbi Prokurorluğun əməkdaşları, Xocalı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahmar Usubov, Xocalı Rayon İcra Hakimiyyəti əməkdaşları, Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun (MQF) prezidenti Rauf Zeyni, MQF-nin əməkdaşları, Xocalı Soyqırımını Tanıtma İctimai Birliyinin sədri Şamil Sabiroğlu, ictimaiyyətin nümayəndələri və KİV təmsilçiləri iştirak ediblər.

Hərbi Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, əvvəlcə Xocalı soyqırımı qurbanlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Sonra konfrans iştirakçıları Memorial Soyqırımı Muzeyini ziyarət ediblər. Onlara muzey və buradakı saxlanılan, tarixi həqiqətləri, o cümlədən Xocalı soyqırımı haqqında reallığı özündə əks etdirən eksponatlar barədə ətraflı məlumat verilib.

Daha sonra Xocalı soyqırımı qurbanları barədə məlumatların əks olunduğu slayd nümayiş etdirilib. Konfransı açıq elan edən hərbi prokuror Xanlar Vəliyev Xocalı soyqırımına ilk dəfə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən siyasi-hüquqi qiymət verildiyini vurğulayaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı “Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü haqqında” 2019-cu il 5 fevral tarixli Sərəncamdan, eləcə də həmin sənədin icrasından irəli gələn vəzifələrdən bəhs edib. Tarix boyu Azərbaycan xalqına qarşı

törədilən deportasiyalar, soyqırımlar, terror aktları və insanlığa sığmayan vəhşiliklərlə törədilmiş xüsusilə ağır cinayətlər barədə konfrans iştirakçılarına ətraflı məlumat verən Xanlar Vəliyev bu barədə tarixi həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə görülmə genişmiqyaslı işlərdən söz açıb. Həmin müdhiş gecədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Xocalı şəhərinə hücumundan, bütün beynəlxalq hüquq, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozaraq şəhərə zirehli texnika yeridilməsindən, dinc əhaliyə qarşı misli görünməmiş qəddarlıqla divan tutulmasından danışan Xanlar Vəliyev Ermənistan silahlı qüvvələrinin mühasirəsində qalmış şəhər sakinlərindən 613 nəfərin, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq və 70 qocanın xüsusi amansızlıqla qətlə yetirildiyini, 487 nəfər dinc sakinin ağır yaralandığını və 1275 nəfərin isə girov götürüldüyünü bildirib. Hərbi Prokuror, həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın həyata keçirdiyi “Xocalıya Ədalət!” kampaniyasından, o cümlədən Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində həyata keçirilən səmərəli fəaliyyətdən, sistemli və ardıcıl tədbirlərdən danışib.

Hərbi prokuror Xanlar Vəliyev bildirib ki, ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlayaraq təcavüzkar erməni millətçiləri tərəfindən Azərbaycan Respublikasına qarşı əsassız ərazi iddialarının irəli sürülməsi və Dağlıq Qarabağ probleminin ortaya atılması xalqımıza qarşı soyqırımı

törədilməsi, azərbaycanlıların kütləvi şəkildə qırğını, əsrlər boyu yaşadığı tarixi ərazilərindən, doğma torpaqlarından deportasiyası, şəhər və rayonlarımızın talan edilməsi, mədəniyyət abidələrimizin dağıdılması və milli genofondumuzun məhvinə yönəlmiş digər qəsdlər ilə nəticələnib. Azərbaycan Respublikasının işğal altındakı ərazilərində törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə, müharibə, terrorçuluq və digər cinayətlərin istintaqi və onlara hüquqi qiymət verilməsi, həmin cinayətlərin təşkilində və törədilməsində iştirak etmiş şəxslərin müəyyənəşdirilib mövcud qanunvericiliyə əsasən cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi, habelə beynəlxalq hüquq normalarının kobud şəkildə pozulması faktları ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlar qarşısında müvafiq vəsatətlər qaldırılması məqsədilə 2003-cü il dekabrın 18-də Azərbaycan Respublikası baş prokurorunun, daxili işlər və milli təhlükəsizlik nazirlərinin vahid əmri ilə birgə istintaq-əməliyyat qrupu yaradılıb. 2005-ci il mayın 5-dən isə həmin cinayət işinin istintaqi ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərlik respublika hərbi prokuroruna həvalə edilməklə, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğuna tapşırılıb. Xocalı soyqırımı ilə bağlı aparılan cinayət təqibi zamanı 7 minədək istintaq hərəkəti həyata keçirilib, o cümlədən 1771-i şahid və 2699-u zərərçəkmiş şəxs qismində olmaqla 4470 nəfər dindirilib, 800-dən artıq müxtəlif növ ekspertiza keçirilib, digər istintaq hərəkətləri icra olunub.

Anım tədbirində Xocalı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahmar Usubov, MQF-nin prezidenti Rauf Zeyni, vitse-prezidenti, Beynəlxalq Dialoq və İnkişaf Alyansının sədri Nüşabə Məmmədova və digərləri çıxışlarında bəşər tarixində ən dəhşətli qətləmlərdən olan Xocalı soyqırımı barədə ətraflı məlumat veriblər.

Çıxışlardan sonra Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun təşəbbüsü ilə hazırlanan “Əsrin faciəsi” videoqarxı nümayiş etdirilib. Konfransa yekun vuran Xanlar Vəliyev Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması istiqamətində aparılan səmərəli təbliğat işləri nəticəsində dünya ictimaiyyətinin əsl gerçəklikləri artıq yaxşı dərk etdiyini vurğulayıb. Hərbi Prokuror Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müdrik siyasəti və qətiyyətli siyasi iradəsi sayəsində işğal altındakı torpaqlarımızın azad ediləcəyi və xalqımıza qarşı xüsusilə ağır cinayət törətmiş şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb ediləcəyi günün uzaqda olmadığını bildirib.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

№ 61

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Doktoranturların yaradılması və doktoranturaya qəbul Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2010-cu il 1 iyul tarixli 129 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının xarici ölkələrdə, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasında təhsil alması Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2015-ci il 1 may tarixli 125 nömrəli qərarlarında dəyişikliklər edilməsi barədə

“Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1291-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 noyabr tarixli 364 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **QƏRARA ALIR**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 1 iyul tarixli 129 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 7, maddə 695; 2013, № 10, maddə 1228; 2014, № 1, maddə 56; 2017, № 4, maddə 666; 2018, № 11, maddə 2431) ilə təsdiq edilmiş “Doktoranturların yaradılması və doktoranturaya qəbul Qaydaları”nın 7.1-ci bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“7.1. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 22.12-ci

maddəsinə əsasən, doktoranturaya əcnəbilərin və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin qəbulu Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təsis etdiyi təhsil grantı proqramına, Azərbaycan Respublikasının “Elm haqqında” və “Təhsil haqqında” qanunlarına uyğun olaraq, habelə ali təhsil müəssisəsi, elmi müəssisə və təşkilatla əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxs arasında bağlanmış müqavilə əsasında həyata keçirilir.”.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 1 may tarixli 125 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 5, maddə 613; 2016, № 6, maddə 1200, № 12, maddə 2239; 2017, № 4, maddə 671; 2018, № 11, maddə 2430; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 19 dekabr tarixli 545 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq

Bakı şəhəri, 23 fevral 2019-cu il

edilmiş “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının xarici ölkələrdə, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasında təhsil alması Qaydaları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. aşağıdakı məzmununda 3.1.2-1-ci yarımbənd əlavə edilsin:

“3.1.2-1. dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş təhsil grantı proqramı əsasında;”.

2.2. 4.4-cü bəndin birinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 44.1-ci maddəsinə əsasən, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasında təhsilin hər hansı pilləsində təhsil alması və ya ixtisas artırması Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq, dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş kvota, təhsil grantı proqramı və təhsil müəssisəsinin, hüquqi və fiziki şəxslərin birbaşa bağlıdıqları müqavilələr əsasında həyata keçirilir.”.

Novruz MƏMMƏDOV
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

№ 62

“Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi haqqında

“Ətraf mühitə təsirinqiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1175-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 iyul tarixli 193 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **QƏRARA ALIR**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 1, maddə 56; 2017, № 3, maddə 514; 2018, № 7 (II kitab), maddə 1646) ilə təsdiq edilmiş “Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi

Bakı şəhəri, 23 fevral 2019-cu il

və reyestrin aparılması Qaydaları”nın 3.1.1.5-ci yarımbəndinin sonundakı nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 3.1.1.6-cı yarımbənd əlavə edilsin:

“3.1.1.6. “Ətraf mühitə təsirinqiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyət növlərinə dair ətraf mühitə təsirinqiymətləndirilməsi sənədi və dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi.”.

Novruz MƏMMƏDOV
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

DSX rəisi Tehrandə “Master Cup” beynəlxalq turnirində qələbə qazanan idmançılarla görüşüb

□ **Fevralın 25-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Tehrandə keçirilmiş karate üzrə “Master Cup” beynəlxalq turnirində qələbə qazanmış “Sərhədçi” İdman Olimpiya Mərkəzinin idmançıları ilə görüşüb.**

DSX-nin mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ali diqqəti sayəsində Azərbaycan idmanının sürətlə inkişaf etməsi, milli idmançılarımızın Olimpiya Oyunlarında və digər mötəbər idman yarışlarında ölkəmizi yüksək səviyyədə təmsil etmələri, Azərbaycan sərhədçilərinin də bu sahəyə töhfə verməyə çalışmaları qeyd olunub.

İdmançıları möhtəşəm qələbələr münasibətilə təbrik edən general-polkovnik Elçin Quliyev Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevə tərəfindən Zəhra Salmanlının uğurlu çıxışının

və vətənpərvərlik nümunəsinin yüksək qiymətləndirilərək hədiyyə ilə mükafatlandırılmasının Azərbaycan dövlətinin gənc idmançıların inkişafına diqqət və qayğısının növbəti ifadəsi olduğunu xüsusi vurğulayıb.

“Sərhədçi” İdman Olimpiya Mərkəzinin rəisi, polkovnik E.Mirzəyev mərkəzdə idmanın 26 növü üzrə komandaların fəaliyyət göstərdiyini, gənc idmançıların təkə fiziki hazırlığına deyil, həmçinin tədrisinə, Vətənə məhəbbət ruhunda tərbiyəsinə xüsusi diqqət yetirildiyini bildirib. O, Tehrandə keçirilən və 1600-dən çox idmançının qatıldığı karate üzrə sonuncu “Master Cup” turnirində

ölkəmizi təmsil edən “Sərhədçi” idman klubunun 12 idmançısının 7-sinin qızıl, 3-nün gümüş, 2-sinin bürünc medal qazandıqlarını, komandamızın ümumi hesabda ikinci yeri tutduğunu, idmançılarımızın Ermənistandan olan dörd rəqibini məğlub etdiklərini diqqətə çatdırıb.

Ön yüksək nəticə ilə Ermənistandan olan rəqibini mütləq üstünlüklə məğlub edərək turnirin qalibi olmuş 10 yaşlı Zəhra Salmanlının, Elnaz Softanlının, Ülvirə Rüstəminin və digər idmançılarımızın Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağının Ermənistan bayrağından aşağıda asılmasına dərhal reaksiya vermələrinin, dövlət bayrağımıza qarşı bu hörmətsizliyin aradan qaldırılmayacağı halda komandamızın turnirə iştirakdan imtina edəcəyini bildirmələrinin və nəticədə bu xoşagəlməz halın aradan qaldırılmasının təmsilçilərimizin vətənpərvərliyinin, Vətən sevgisinin göstəricisi, dövləti maraqların müdafiəsinə əsl sərhədçi sədaqətinin ifadəsi olduğu qeyd edilib.

Turnirdə Azərbaycan Respublikasının dövlət himnini 7 dəfə səsləndirən, 12 dəfə dövlət bayrağımızı yüksəldən idmançılar Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi tərəfindən fəxri fərman, komandanın məşqçisi Zöhrab Səfərov “Hərbi əməkdaşlıq sahəsində xidmətlərə görə” medali ilə təltif olunub. Bundan başqa, hər bir idmançısı Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı və sərhədçi bəreti hədiyyə edilib.

Çay süfrəsi arxasında davam etdirilən səmimi söhbət zamanı “Sərhədçi” idman klubunun üzvlərinin gələcək planları, iştirak edəcəkləri turnirlər, məşq şəraiti və digər məsələlər müzakirə olunub, gənc idmançılara hərtərəfli dəstəyin göstərilməsi barədə tapşırıqlar verilib.

ədalət tələb edirik”, “Biz sülh istəyirik”, “Qarabağ bizimdir, bizim olacaq” şüarları səsləndirilib.

Trafalqar Meydanında başlayan yürüş Britaniya parlamenti binasının qarşısında mitinqlə davam edib.

Yoldan keçərkən aksiyanı görən və soyqırımı ilə maraqlanan müxtəlif ölkələrin təmsilçiləri həmvətənlərimizə dəstək olduqlarını bildiriblər. Aksiya Azərbaycanın dövlət himninin oxunması ilə başa çatıb.

Aynurə TAĞİYEVA,
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

London

Tarixi faktlar göstərir ki, azərbaycanlılar erməni millətçilərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinə məruz qalaraq, öz tarixi torpaqlarından didərgin salınmış, qaçqın və məcburi köçkünə çevrilmişlər. “Böyük Ermənistan” ideyası ilə yaşayan ermənilər öz məqsədlərinə çatmaq üçün xarici himayədarların köməyi ilə müxtəlif vaxtlarda azərbaycanlılara qarşı terror və soyqırımı həyata keçirməklə etnik təmizləmə siyasəti aparmışlar. Təkcə XX əsrdə azərbaycanlılar 4 dəfə – 1905-1906-cı, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımı və etnik təmizləmələrə məruz qalmışlar.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, professor Əli Həsənovun “Xocalı soyqırımının dünyada tanınması tarixi zərurətdir” sərlövhəli məqaləsi bu fikirlərlə başlayır. AZƏRTAC məqaləni təqdim edir.

XX əsrin əvvəllərində erməni millətçiləri “Daşnaksütyun” partiyasının programında irəli sürülən “böyük Ermənistan” ideyasını reallaşdırmaq istiqamətində fəaliyyətini genişləndirərək öz tarixi torpaqlarında yaşayan azərbaycanlıları planlı surətdə doğma yurdlarından qovmaqla etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətini həyata keçirmişlər. Nəticədə 1905-1906-cı illərdə ermənilər Bakıda, Gəncədə, Qarabağda, İrəvanda, Naxçıvanda, Ordubadda, Şərur-Dərələyəzdə, Tiflisdə, Zəngəzurdə, Qazaxda və başqa yerlərdə dinc azərbaycanlılara qarşı qırğınlar törətmiş, əhali amansızlıqla qətlə yetirilmiş, şəhər və kəndlər yandırılmış və dağıdılmışdır. Erməni silahlı dəstələri Şuşa, Zəngəzur və Cəbrayıl qəzalarında, İrəvan və Gəncə quberniyalarında azərbaycanlılar yaşayan 200-dən artıq yaşayış məntəqəsini viran qoymuş, on minlərlə soydaşımız öz doğma yurdlarından qaçqın və məcburi köçkün düşmüşdür.

Bu prosesin davamı olaraq, 1917-ci ilin dekabrında Qafqaz işləri üzrə müvəqqəti fəvqəladə komissar təyin edilən S.Şaumyan azərbaycanlıların kütləvi qırğınının təşkilatçısı və rəhbərinə çevrildi. Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 1917-ci ilin əvvəllərindən 1918-ci ilin mart ayına qədər olan dövrdə İrəvan quberniyasında 197, Zəngəzur qəzasında 109, Qarabağda 157 kənd dağıdılmış, digər bölgələrdə 60 yaşayış məskəni məhv edilmiş, yandırılmış və viran qoyulmuşdur.

1918-ci il martın 31-də və aprelin ilk günlərində minlərlə dinc azərbaycanlı yalnız milli mənsubiyyətinə görə məhv edilmişdir. Həmin günlərdə erməni-bolşevik birləşmələri Bakıda 12 min dinc azərbaycanlı qətlə yetirmişlər. Bu qanlı hadisələr zamanı insanlar evlərində diri-diri yandırılmış, eləcə də xüsusi işğəncələrə və amansızlıqla öldürülmüşdür.

Ümumilikdə, 1918-1920-ci illərdə ermənilər tərəfindən törədilmiş kütləvi qırğınların Bakı, Quba, Şamaxı, Kürdəmir, Lənkəranla yanaşı, Şuşada, İrəvan quberniyası ərazisində, Zəngəzurdə, Naxçıvanda, Şərurda, Ordubadda, Qarsda və başqa bölgələrdə amansız şəkildə davam etdirilməsi nəticəsində on minlərlə azərbaycanlı ən qəddar üsullarla qətlə yetirilmişdir.

1948-1953-cü illərdə Ermənistan SSR-də yaşayan azərbaycanlıların tarixi torpaqlarından, xüsusilə də İrəvan və onun ətraf rayonlarından kütləvi şəkildə deportasiya olunması nəticəsində 150 minə yaxın soydaşımız zorakılıqla Azərbaycanın aran rayonlarına köçürülmüşdür.

XX əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında ermənilər SSRİ-də yaranmış siyasi vəziyyətinə uyğun yaxın və uzaq xaricdəki himayədarların köməyi ilə yenidən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinə dair ərazi iddiaları irəli sürüldü.

1988-ci ildən başlayaraq qonşu Ermənistan dövləti beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozaraq, BMT üzvü olan digər bir suveren ölkəyə – Azərbaycanca qarşı ərazi iddiaları qaldıraraq,

ölkəmizin Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini və ətrafıdakı 7 rayonu işğal etmiş (dövlətin ümumi ərazisinin 20 faizi), bir milyondan artıq dinc əhalini (ölkə əhalisinin hər 8 nəferindən birini) öz doğma yurd-yuvasından didərgin salmaqla etnik təmizləmə həyata keçirmişdir. Ermənistanın bölgədə apardığı təcavüzkar siyasətin nəticəsi olaraq, 30 ilə yaxındır ki, Cənubi Qafqazda silahlı münaqişə və qanlı toqquşmalar davam edir. Azərbaycanın və beynəlxalq sülhəratma qurumlarının, ilk növbədə, BMT və ATƏT-in bütün səylərinə baxmayaraq, hələ də Ermənistan işğal etdiyi torpaq-

1989-cu il dekabrın 1-də Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Ermənistanla birləşdirilməsi barədə hüquqazidd qərar qəbul etmiş və bununla da Dağlıq Qarabağ probleminin əsl mahiyyətinin Azərbaycanca qarşı əsassız ərazi iddialarından ibarət olduğunu nümayiş etdirmişdir. Eyni federativ dövlətdə birləşən bir respublikanın digər respublikaya qarşı ərazi iddiasına heç bir hüquqi reaksiya verilməmiş, əksinə, Sovet İttifaqının o zamanlı rəhbərliyinin ermənipərəst siyasəti mövcud vəziyyətin getdikcə kəskinləşməsinə, DQMV ərazisində və Azərbaycanın

uğrunda apardığı mübarizədən çəkndirmək və torpaqlarını zorla ələ keçirmək idi. XX əsrin sonunda dünyanın gözü qarşısında baş verən, qəddarlığı və amansızlığı ilə xüsusi fərqlənən Xocalı soyqırımı təcavüzkar erməni siyasətinin ən qanlı səhifəsidir. Bu ağır cinayətə görə siyasi-hüquqi məsuliyyət birbaşa Ermənistanın o zamankı və sonrakı rəhbərliyinin, həmçinin Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin üzərinə düşür.

Ermənistan Xocalı faciəsini törətdikdən sonra Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzün miqyasını daha da genişləndirmiş, Dağlıq Qarabağın hüddularından kənara çıxaraq daha 7 rayonu işğal etmiş, bir milyona yaxın azərbaycanlını öz doğma ev-əşiyindən didərgin salaraq qaçqın və məcburi köçkünə çevirmişdir.

Azərbaycan dövləti başda ümummilli lider Heydər Əliyev olmaqla, sonrakı 15 ildə isə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Xocalı soyqırımının dünyada tanınması, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə həqiqətlərin

Xocalı soyqırımının dünyada tanınması tarixi zərurətdir

Əli HƏSƏNOV, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, professor

lardan geri çəkilmək istəmir və bölgədə dayanıqlı sülhün bərqərar olmasına ciddi maneə törədir. Hazırda Cənubi Qafqazda hər an yeni silahlı toqquşmalar və qanlı müharibələr başlaya bilər ki, bu da yeni-yeni insan fəlakətlərinə səbəb olar.

Davakar erməni millətçiləri son iki əsrə yaxın bir müddətdə dövlət səviyyəsində Cənubi Qafqazdakı tarixi Azərbaycan torpaqları və Türkiyənin Şərqi və Cənub-Şərqi Anadolu ərazilərində mifik “böyük Ermənistan” dövləti yaratmaq ideyasını gerçəkləşdirmək məqsədilə davamlı olaraq Türkiyə min dinc azərbaycanlı qətlə yetirmişlər. Bu qanlı hadisələr zamanı insanlar evlərində diri-diri yandırılmış, eləcə də xüsusi işğəncələrə və amansızlıqla öldürülmüşdür.

Ümumilikdə, 1918-1920-ci illərdə ermənilər tərəfindən törədilmiş kütləvi qırğınların Bakı, Quba, Şamaxı, Kürdəmir, Lənkəranla yanaşı, Şuşada, İrəvan quberniyası ərazisində, Zəngəzurdə, Naxçıvanda, Şərurda, Ordubadda, Qarsda və başqa bölgələrdə amansız şəkildə davam etdirilməsi nəticəsində on minlərlə azərbaycanlı ən qəddar üsullarla qətlə yetirilmişdir.

1948-1953-cü illərdə Ermənistan SSR-də yaşayan azərbaycanlıların tarixi torpaqlarından, xüsusilə də İrəvan və onun ətraf rayonlarından kütləvi şəkildə deportasiya olunması nəticəsində 150 minə yaxın soydaşımız zorakılıqla Azərbaycanın aran rayonlarına köçürülmüşdür.

XX əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında ermənilər SSRİ-də yaranmış siyasi vəziyyətinə uyğun yaxın və uzaq xaricdəki himayədarların köməyi ilə yenidən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinə dair ərazi iddiaları irəli sürüldü.

1988-ci ildən başlayaraq qonşu Ermənistan dövləti beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozaraq, BMT üzvü olan digər bir suveren ölkəyə – Azərbaycanca qarşı ərazi iddiaları qaldıraraq,

Ermənistanla həmsərhəd bölgələrində ermənilər tərəfindən azərbaycanlılara qarşı terror, kütləvi qırğın və etnik təmizləmə cəhdlərinin geniş miqyas alınmasına təkan vermişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, Ermənistan Ali Sovetinin həmin qərarı sonra da ləğv edilməmiş, Robert Köçeryan 1989-cu ildə Ermənistan parlamentinin deputatı, 1998-ci ildə isə Ermənistan prezidenti seçilərkən həmin qərarın ona təmöhüqquqlu Ermənistan vətəndaşlığı verməsi “faktı”na istinad etmişdir. Eyni “hüquq”dan sonradan onun varisi olan Serj Sarkisyan da bəhrələnmişdir.

1992-ci ilin əvvəllərindən Ermənistan silahlı qüvvələri öz təcavüzkar siyasətlərini genişləndirərək Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərdəki azərbaycanlılar yaşayan bütün yaşayış məntəqələrini bir-birinin ardınca işğal etməyə başlamışdır. Qısa zaman kəsiyində Xocavənd, Cəmilli, Meşəli, İmarət-Qərvənd, Kərkicahan, Malıbəyli, Quşçular, Qaradağlı və digər kəndlər zəbt olunmuş, əhalinin bir qismi əsir götürülmüş, onların əmlakı və mal-qarası mənimənsilənmişdir.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan dövlətinin nizamı hərbi birləşmələri keçmiş sovet ordusunun Xankəndi şəhərində yerləşən 366-cı motoatıcı alayının saxlırakı ilə aylarla mühasirədə saxlanılan Xocalı şəhərinə hücumə keçərək, bir gecənin içində onu yerlə-yeksan etmişlər. Bu qanlı aksiya zamanı dinc əhaliyə amansızlıqla divan tutulmuş, 613 nəfər qətlə yetirilmiş, meyitlər təhqir olunmuş, 1275 nəfər girov götürülmüşdür. Onlardan 150 nəfərin taleyi hələ də məlum deyil. Qətlə yetirilənlərin 63 nəfəri uşaq, 106 nəfəri qadın və 70 nəfər qoca idi. Hərbi təcavüz nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edilmişdir.

Xocalı soyqırımını törətməkdə düşmənin məqsədi Azərbaycan xalqını sarsıdıraraq onun suverenlik əzmini qırmaq, ərazi bütövlüyü

beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması, təcavüzkarın ifşası və işğal edilmiş torpaqlarımızın azad olunması üçün bütün zəruri addımları atıb və atmaqdadır. Azərbaycan dövləti belə taleyüklü məsələnin həlli ilə bağlı bütün milli resursların, o cümlədən diaspor qurumlarının imkanlarından həmişə istifadə etmiş, bu istiqamətdə irəli sürülən əksər ictimai təşəbbüsləri dəstəkləmişdir. Son illərdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə dünyada geniş vüsət almış “Xocalıya ədalət” (Justice for Khojaly) beynəlxalq kampaniyasına Azərbaycanda və xaricdə fəaliyyət göstərən çoxsaylı vətəndaş cəmiyyəti institutları da qoşularaq, ayrı-ayrı ölkələrin dövlət qurumlarını və ictimaiyyətin, beynəlxalq təşkilatları bu faciyyə adekvat qiymət verməyə çağırırlar.

Hazırda: • dünyanın 13 ölkəsi parlament səviyyəsində, • ABŞ-ın 22 ştatı parlament səviyyəsində, • İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Xocalı soyqırımını rəsmən tanımışdır. • Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi 2010-cu il 22 aprel tarixli qərarında Xocalının azərbaycanlılardan ibarət mülki əhalisinin qırılmasını “müharibə cinayətləri və ya insanlığa qarşı cinayətlər kimi qiymətləndirilə bilən xüsusilə ağır əməllər” kimi müəyyən etmişdir.

Bundan başqa, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsi və Ermənistanın işğalçı dövlət olması faktı: • BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü il aprel-noyabr aylarında qəbul etdiyi 822, 853, 874 və 884 nömrəli qətnamələrində, • ATƏT-in 1996-cı il Lissabon Sammitinin qərarında, • BMT Baş Assambleyasının 60-cı (2006) və 62-ci (2008) sessiyalarının çıxardığı “Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində vəziyyət” adlı qətnamələrində, • AŞPA-nın (2005) qərarında, • Avropa Parlamentinin (2010) qətnaməsində, • Avropa İttifaqının “Şərq tərəfdaşlığı” Sammitinin

Beyannaməsində (2017),

• Avropa İttifaqı-Azərbaycan “Tərəfdaşlıq Prioritetləri” razılaşmasında (2018),

• Qoşulmama Hərəkatı dövlət və hökumət başçılarının XVI (Tehran, 2012) və XVII (Marqarita, 2016) sammitlərinin qərarlarında, • İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İÖT) dövlət və hökumət başçılarının VII (Məraş, 1994), VIII (İran, 1997) və IX konfranslarında (Qəter, 2000) qəbul edilmiş qətnamələrdə, XI (Seneqal, 2008) və XII (Misir, 2013) zirvə toplantılarının yekun sənədlərində, eləcə də İÖT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının müxtəlif konfranslarında qəbul edilmiş çoxsaylı qətnamə və yekun sənədlərində,

• ECO-nun 13-cü Sammitinin (İslamabad, 2017) yekun bəyanatında və s. beynəlxalq qurumların qərarlarında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət ifadə edilmiş, münafiqşənin məhz bu prinsiplər əsasında həllinin vacibliyi qeyd olunmuşdur.

Eyni zamanda, NATO-nun 2006-cı ildən bəri keçirilən əksər zirvə toplantılarının, o cümlədən Nyuport (2014), Varşava (2016) və Brüssel (2018) sammitlərinin yekun kommunikaələrində Cənubi Qafqazdakı münafiqşələrin ölkələrin ərazi bütövlüyü, suverenliyi və Helsinki Yekun Aktına əsaslanaraq həlli prinsipinin öz əksini tapması Azərbaycanın marafeyinə cavab verir.

Bütün bunlara baxmayaraq, hazırda Ermənistan beynəlxalq hüquq normalarını pozaraq öz işğalçılıq siyasətini davam etdirir və Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhün bərqərar olmasına ciddi maneçilik törədir. Həmçinin dünyadakı erməni diasporu və lobbisi Dağlıq Qarabağ problemini, Ermənistan dövlətinin işğalçılıq siyasətini, evində qovulmuş bir milyona yaxın azərbaycanlının böyük faciəsini, Azərbaycan torpaqlarının işğal altında saxlanması faktını, Xocalı qətlamını və bu qəbildən olan digər qanlı cinayətləri unutdurmaq, diqqətdən kənarda saxlamaq məqsədilə xüsusi bir fəalllaşdırılmış iddönümü tədbirləri

zamanı, davamlı olaraq, 1915-ci il hadisələrini gündəmə gətirib qardaş Türkiyəyə qarşı qondarma “erməni soyqırımı” iddiası qaldırırlar.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərlik etdiyi AKP hakimiyyətə gəldikdən sonra ilk atdığı addımlardan biri 1915-ci il hadisələri ətrafında aparılan kampaniyanın qəzəmini ifşa etmək olmuş, qardaş ölkə bu yöndə bir çox beynəlxalq tədbirlərin təşəbbüsçüsü və ev sahibi kimi çıxış etmişdir. Təəssüf ki, Prezident Ərdoğanın tarixin obyektiv araşdırılması üçün arxivlərin açılması və birgə komissiyaların təşkilı haqqında çağırışları əks tərəfdən dəstək almamışdır. Bu gün Türkiyə və Azərbaycan prezidentləri həm ölkələrimizin daxilində, həm də beynəlxalq müstəvidə türk-müsəlman dünyasının maraqlarının müdafiəsi, problemlərinin həlli naminə nümunəvi birgə fəaliyyət, həmrəylik nümayiş etdirirlər.

Bu həmrəylikdən nümunə götürərək həm Azərbaycanın, həm də qardaş Türkiyənin vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları, əli qələm tutan bütün ziyalılar rəsmi dövlət orqanlarının həyata keçirdiyi tədbirlərə hər cür dəstək verməklə Xocalı soyqırımı və Azərbaycan torpaqlarının işğalı, eləcə də 1915-ci il hadisələri ilə bağlı gerçək faktları dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmalı, tarixin obyektiv qavranılmasına və adekvat hüquqi-siyasi qiymətinin alınmasına çalışmalıdırlar. Ümumiyyətlə, bu işləri daha fəal, davamlı və sistemli şəkildə həyata keçirməklə biz mütləq nəticələr əldə edə bilərik.

Bu məqsədlə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları da öz çəvikiyini və müttəşəkkilliyini artırmalı, əlaqələndirilmiş şəkildə fəaliyyət göstərməlidir. 2007-ci ilin noyabrında Türkiyə və Azərbaycan prezidentlərinin birgə təşəbbüsü ilə Bakıda keçirilmiş Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin XI Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayında Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, azərbaycanlılara qarşı erməni işğalçıları tərəfindən törədilmiş soyqırımı, terror aktları və digər cinayətlərin beynəlxalq miqyasda ifşası istiqamətində türkdiilli ölkələr və icmalar tərəfindən erməni diasporu və lobbisi Dağlıq Qarabağ problemini, Ermənistan dövlətinin işğalçılıq siyasətini, evində qovulmuş bir milyona yaxın azərbaycanlının böyük faciəsini, Azərbaycan torpaqlarının işğal altında saxlanması faktını, Xocalı qətlamını və bu qəbildən olan digər qanlı cinayətləri unutdurmaq, diqqətdən kənarda saxlamaq məqsədilə xüsusi bir fəalllaşdırılmış iddönümü tədbirləri

Təəssüf ki, bəzi dövlətlər qondarma “erməni soyqırımı” haqqında əsassız qərarlar qəbul ediblər. Biz həmin ölkələrdə də ardıcıl iş aparmalı, onların vətəndaş cəmiyyətləri ilə işləməyin məqbul səmərəli üsullarını tapmalıyıq. Soydaşlarımız yerli və beynəlxalq

ənənəvi media, eləcə də sosial şəbəkələr vasitəsilə geniş kampaniyalar təşkil etməli, soyqırımı problemlərini, o cümlədən Xocalı faciəsinə dair real faktları elmi konfranslarda, simpoziumlarda və digər toplantılarda təqdim etməlidirlər.

Məlumdur ki, münafiqşənin nizamə salınması üçün aparılan danışıqlarda da Ermənistan qeyri-konstruktiv mövqedən çıxış edərək işğalçılıq siyasətindən əl çəkmir. Digər tərəfdən isə, BMT və ATƏT kimi beynəlxalq təşkilatların öz təklif və qətnamələrini həyata keçirmək üçün konkret fəaliyyət göstərməməsi danışıqlar prosesində irəliləyişin əldə olunmasına maneə törədir. Bununla yanaşı, keçən 27 il ərzində ATƏT çərçivəsində yaradılan Minsk qrupu və bu qrupa həmsədrlik edən dövlətlər “iki standartlar” prinsipindən çıxış edərək, münafiqşənin ədalətli həll olunması üçün Ermənistanə qarşı heç bir təzyiq göstərmək niyyətində olmamışlar.

Buna baxmayaraq, Azərbaycan dövləti beynəlxalq təşkilatların, xüsusilə də münafiqşənin dinc vasitələrlə nizamə salmaq üçün fəaliyyət göstərən ATƏT-in sülhəratma təkliflərinə hörmətlə yanaşaraq onun işində müntəzəm və əməli şəkildə iştirak edir. Bu da münafiqşənin nizamə salınması istiqamətində aparılan danışıqlarda Azərbaycanın, ilk növbədə, sülh variantına üstünlük verdiyinə sübutdur.

Münafiqşənin nizamə salınmasında Azərbaycanın tutduğu mövqə birmənalıdır. Yəni, problem yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində həllini tapmalıdır. Bu mövqə beynəlxalq hüququn normaları və prinsipləri, BMT Nizamnaməsi, Helsinki Yekun Aktı və münafiqşənin nizamə salınması istiqamətində qəbul edilmiş çoxsaylı beynəlxalq sənədlərə əsaslanır. Eyni zamanda, münafiqşənin dinc vasitələrlə nizamə salınması istiqamətində bütün beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi sənədlər Azərbaycanın mövqeyinin bir daha gücləndirilməsi və məsələnin beynəlxalq hüququn prinsipləri əsasında həllinin təsdiqlənməsi deməkdir.

Bu səbəbdən, Qarabağ həqiqətləri haqqında dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılması istiqamətində keçirilən tədbirlərin coğrafiyasını genişləndirməli və Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin beynəlxalq aləmdə ifşa edilməsinə nail olmaq üçün bütün qüvvələrimizi birləşdirərək bundan sonra da daha ciddi çalışmalı, Azərbaycan dövlətinin bu istiqamətdə apardığı siyasətə öz töhfəmizi verməliyik.

Multikulturalizm Mərkəzində Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunan dəyirmi masa keçirilib

Fevralın 25-də Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzində (BBMM) Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunan dəyirmi masa keçirilib.

BBMM-in icraçı direktoru Rəvan Həsənov 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Azərbaycanın tarixində qanlı hadisənin baş verdiyini deyib. Bildirib ki, erməni caniləri əli silahsız əhaliyə qarşı qəddarlıqla, vəhşiliklə soyqırımı aktı həyata keçiriblər. Xocalı faciəsi təkcə Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş qətləmlər deyil, insanlığa qarşı bir cinayətdir. Bu faciə nəticəsində 613 nəfər həyatını itirib, 8 ailə tamamilə məhv edilib, 1275 nəfər əsir düşüb, onlarla ailə başsız qalıb.

AMEA-nın akademik Z.Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutunun əməkdaşı, tarix elmləri doktoru, professor Solmaz

Rüstəmovə-Tohidi deyib ki, Xocalı soyqırımı Azərbaycan tarixinə ən dəhşətli və faciəli səhifələrdən biri kimi daxil olub. 1992-ci ilin fevralında erməni silahlı dəstələri sovet ordusunun 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalıya hücum edib və dinc əhaliyə amansızcasına divan tutub. Hücum zamanı 613 nəfər öldürülmüş, 487 nəfər, o cümlədən 76 uşaq ağır yaralanıb, 1275 nəfər girov götürülmüş və insanı alçıdan işğəncələrə məruz qalıb. Səkkiz ailə tamamilə məhv edilib. Soyqırımı zamanı 56 nəfər xüsusi qəddarlıqla öldürülmüş, insanlar diri-diri yandırılıb, başlarının dərisi soyulub, bədən əzaları

kəşilib, gözləri çıxarılıb, hamilə qadınların qarnı sünğü ilə yarılib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tarix kafedrasının müdiri, dosent Firdəvsiyyə Əhmədova erməni terrorunun tarixi köklərindən danışib. O deyib ki, erməni terrorçuluğunun hər zaman bizim üçün təhdid obyektı olduğunu unutmamalı, onunla ciddi şəkildə mübarizə aparmalıyıq. Xocalı soyqırımından 27 il ötsə də, onun ağır-acıları qəlbimizdə yaşayır. Ermənilərin Xocalının dinc sakinlərinə qarşı divan tutmalarının dəhşətləri yaddaşlardan silinməyib və heç zaman silinməyəcək. Xocalı soyqırımı XX əsrin Xatini, Xirosima, Naqasaki və Sonqimi kimi faciələri ilə bir sırada durur. Aylarla mühasirədə saxlanılan Xocalı şəhəri erməni faşistləri və onların havadarları

tərəfindən bir gecənin içində yerlə-yeksan edildi. Bu qanlı aksiya zamanı dinc əhaliyə amansızlıqla divan tutuldu.

Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru Həvva Məmmədova Xocalı soyqırımının xalqımıza qarşı törədilmiş dəhşətli cinayət olduğunu vurğuladı. O deyib ki, Xocalı soyqırımı kimi görülməmiş

qəddarlığa məruz qalmaq, bu dəhşətli faciəni yaşamaq nə qədər ağır olsa da Azərbaycan xalqı sınımadı, əylimədi. H.Məmmədova Azərbaycan xalqının qan yaddaşı olan Xocalı faciəsinin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında ümummilli lider Heydər Əliyev böyük əməyinin olduğunu bildirib. Məhz ulu öndər Heydər

Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində ilk dəfə bu məsələyə siyasi qiymət verilib, faciənin dünya ictimaiyyətinin nəzərlərinə çatdırılması məqsədilə işlərə başlanılıb. Bu işlərin nəticəsidir ki, hər il faciənin ildönümü ıster respublikamızda, ıster sə də onun hüddularından kənarlarda geniş qeyd olunur, faciə qurbanlarının xatirəsi yad edilir, dünya ictimaiyyətinə ermənilərin əsl i özü göstərilir.

Digər çıxış edənlər bildiriblər ki, Xocalı faciəsi təkcə xocalılara qarşı deyil, türk dünyasına, bütün insanlığa qarşı dəhşətli cinayətdir. Bu dəhşətli faciə barədə dünya ictimaiyyətinə daha ətraflı məlumatların verilməsi çox önəmlidir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” kampaniyası çərçivəsində həyata keçirilən işlər bu baxımdan mühüm əhəmiyyət kəşb edib. Azərbaycan xalqı Xocalı faciəsinə unutmur və unutmayacaq.

Bəşəriyyət tarixinə geniş bir zaman çərçivəsində nəzər saldıqda onun savadsız, fəlakətsiz, iztirabsız günlərinin heyrətamiz dərəcədə az olduğunu görürük. BMT-nin statistikasına görə, bütün sivilizasiya tarixinin əhatə edən beş min illik zaman kəsiyində 3,5 milyarddan artıq insan müharibələrdə həlak olub. Həlak olanların da 73 faizi yalnız XX əsrdə baş vermiş müharibələrin payına düşür. Elə yaşadığımız üçüncü minilliyin bircə günü də savadsız ötürməyib. Amma bütün müharibələrin içində öz qəddarlığı və insanlığa sığmayan əməlləri ilə fərqlənən elə cinayət aktları vardır ki, onlara heç cür haqq qazandırmaq mümkün deyil. 1992-ci ilin 26 fevralında Azərbaycanın Qarabağ regionunda yerləşən Xocalı şəhərində törədilmiş kütləvi qətləmlərinə baxdıqda, bu faciəyə təkcə Qarabağ ətrafında cərəyan edən hadisələrin tərkib hissəsi kimi yox, həm də Azərbaycanın yerləşdiyi geopolitik məkan və Qafqaz regionunda oynadığı rol kontekstində yanaşmaq onun əsl mahiyyətini və səbəblərini üzə çıxarmağa kömək edir.

Tarix bəşəriyyətin həyatında qəddarlığı və kütləvililiyi ilə dərin sarsıntı yaradan çoxsaylı qırğınlarla və müharibələrə şahidlik etmişdir. Bütün qitəni bürümüş və Avropa xalqlarını qan gölünə qər qətmiş 2 dünya müharibəsi XX əsrdə bu amansız savaşların sonucuları idi.

II Dünya müharibəsindən sonra formalaşmış yeni dünya düzeni və bəşəriyyətin tərəqqisi və humanistləşməsi istiqamətində geniş vüsət alan etik-siyasi təkamül prosesləri etnik, dini, irqi ayrışdırıcı əsaslanan zorakılığın artıq tarixin arxivində qaldığına böyük ümidlər yaratmışdı. Təəssüf ki, yenicə toxumları cücərməyə başlayan bu ümidlər əsrin sonlarına doğru yenidən Avropada və onun qonşuluğunda alovlanan etnik müharibələrlə sönməyə başladı.

1988-ci ildə Ermənistanda yaşayan 250 min azərbaycanlının öz evlərindən və torpaqlarından qovulması ilə Qafqazda etnik təmizləmə başladı. Bolşeviklərin tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaratdıqları, Qərbi Azərbaycan sayılan Ermənistan ərazisindəki 185 azərbaycanlı kəndində yaşayan 250 mindən çox həmvətənimiz öz tarixi torpaqlarından qovuldu, onlara məxsus 31 min yaşayış evi, 165 kolxoz və sovxoz, çox sayda mal-qara və bütün əmlak qəzet olundu. 225 nəfər öldürüldü, 1154 nəfər yaralandı. Minlərlə soydaşlarımız fiziki işgəncələrə məruz qaldı, gözləri çıxarılmaqla, qolları və ayaqları kəsilməklə şikəst oldular.

Çox keçmədən, az qala, bütün dünya ermənilərini və onların havadərlərini əhatə edən hərbi birləşmələrin, silahlı quldur dəstələrinin Ermənistanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan ərazisinə irimiqyaslı təcavüzü Dağlıq Qarabağ ərazisinin və onun ətrafındakı daha 7 rayonun işğalı ilə nəticələndi. Qarabağ müharibəsinin ən faciəli səhifəsi isə 7 min əhali olan Xocalı şəhərinin yer üzündən tamamilə silinməsi oldu.

1992-ci ilin fevralın 25-dən 26-a keçən gecə erməni silahlı quldur birləşmələri Xankəndində ermənilərin ələ keçirdikləri sovet ordusunun 366-cı batalyonun hərbi texnikasının və şəxsi heyətinin iştirakı ilə bir neçə həftə öncədən mühasirəyə alınmış Xocalı şəhərinə hücum etdilər. Şaxtılı qış gecəsində qaçıb canını qurtarmağa çalışan dinc sakinlər təqib edilərək yollarda və meşələrdə gülləbaran edildilər. Şəhər tamamilə yandırılıb məhv edildi.

Xocalı soyqırımı nəticəsində 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca və qarı olmaqla, 613 dinc, əliyalın soydaşımız xüsusi amansızlıqla qətlə yetirildi. 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirdi. 76-sı uşaq olmaqla 487 nəfər yaralandı. 1275 nəfər əsir götürülənlərdən 150 nəfərinin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bugündək məlum deyil.

Qarabağ müharibəsində səhra komandiri və sonralar Ermənistanın prezidenti olmuş Serj Sarkisyan Britaniya jurnalisti Tomas de Vala verdiyi müsahibədə Xocalı faciəsinə belə şərh vermişdi: "Xocalıya qədər azərbaycanlılar elə düşüncürdülər ki, ermənilər dinc əhaliyə silah qaldırmaq iqtidarında deyillər. Biz bu stereotipi qırı bildik və nəticə göz qabağındadır". Bu şərhin özü ermənilərin dinc azərbaycanlılara məhz milli mənsubiyyətinə görə qətlə yetirdiklərini və ölkənin 20 faizini etnik təmizləməyə məruz qoyduqlarını sübut edir.

BMT tərəfindən 1948-ci ildə qəbul edilmiş "Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında" Konvensiyada əks olunan müddəalara müvafiq olaraq, cinayət hadisələrini soyqırımı kimi xarakterizə edən bütün xüsusiyyətləri Xocalının acı taleyində görmək mümkündür. Həmin konvensiyada qeyd olunan etnik mənsubiyyətinə görə insanların məqsədli şəkildə, xüsusi qəddarlıqla və işgəncə verilərək öldürülməsi, kütləvi qırğın aktını qabaqcadan planlaşdırılması kimi meyarları Xocalı hadisələrinin mahiyyətini təşkil edir.

Özündə dözümsüzlüyü, etnik-dini ayrı-seçkiliyi, məqsədli etnik təmizləməni, aqşlaşmaz işgəncələri birləşdirən Xocalı

qətləmi əsl soyqırımı hadisəsidir. Bu gündək dünyanın 10-dan çox dövləti, bir sıra inzibati vahid və toplumun qanunvericilik orqanı, nüfuzlu beynəlxalq qurumlar Xocalı qətləmini soyqırımı kimi tanımışdır.

Bütövlükdə, 5 il davam edən Qarabağ savaşlarında Azərbaycanın 12 rayonunda yerləşən 700 yaşayış məntəqəsi işğal olundu, 24 min azərbaycanlı vətəndaşına öldürüldü, 4 minə qədər dinc əhali əsir düşdü. Əsir aparılanların əksəriyyəti uşaq, qadın və qocalar oldular. İtkin düşmüşlərin sayı 5 min nəfərə yaxındır. Onlardan 320-si qadın, 69-u isə uşaq idi. 1 milyona yaxın azərbaycanlı öz doğma yuvalarından qovularaq qaçqına çevrildi.

Bütün bu hadisələrin cərəyan etdiyi zamanda dünya susdu, azərbaycanlıların fəryadına səs verən olmadı. Bəzi dövlətlərin zorakılıqdan çəkinmək çağırışlarına eşitməzliyə vuran ermənilər 1993-cü ildə BMT-nin bütün işğal olunmuş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz geri çəkilmək haqqında qəbul etdiyi 4 qətnaməsinə də məhəl qoymadı. Bu qətnamələr bu gün də icra olunmamış qalmaqdadır. Erməni lobbisinin yalanlarına və saxta təbliğatına uymuş Avropa susdu, işğalçıya "dur" deyənlər və onu durmağa məcbur edən güc tapılmadı.

Bütün bu hadisələri planlayan, həyata keçirməsində bilavasitə iştirak edən, azərbaycanlılara qarşı barışmaz mövqə və sonsuz nifrət daşıyıcıları olan erməni ideoloqları Zori Balayan, Silva Kaputikyan, səhra komandirləri Robert Koçar-

yan, Serj Sarkisyan, Seyran Ohanyan və başqaları isə Azərbaycanda soyqırımı və insanlıq əleyhinə cinayətlər törətdiklərinə görə mühakimə olunmaq əvəzinə, daha da şirnikləndirildilər. Ermənistanda siyasi hakimiyyətə yiyələndilər. Bu dəhşətli canilər o zamandan zəbt etdikləri klan hakimiyyətini uzun müddət zor gücünə əllərində saxladılar.

Yaxşı deyiblər ki, cinayət

ikili standartların acı nəticələri

cəzasız qalanda, söndürülməyən alovla döndür, yeni əraziləri də oda qalayır. Dünyanın laqeydliyi fonunda Qafqazda daha da güclənən etnik müharibə alovu da bax beləcə çox keçmədən Avropaya çatdı. 1995-ci ildə demokratik Avropanın

ən böyük soyqırımı hadisəsi kimi tarixə yazıldı. Qarabağın işğalına, Xocalı soyqırımına laqeyd qalan Avropa öz ərazisində közmərkədə olan fəlakətə qarşı da susqunluq göstərdi.

Bu qətləmdən cəmi 2 il yarım önce Azərbaycanda törədilmiş Xocalı soyqırımının əlamətlərini bütün vətəndaşlar üçün ədəbiyyatı ilə özündə cəmləşdirən Srebrenitsa "Avropanın Xocalısı"na çevrildi. O vaxtdan bəri Xocalı və Srebrenitsa insanlığın "qardaşlaşmış kədəri" kimi hər iki ölkədə anılır.

1993-cü ilin aprelində BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamədə Srebrenitsa və onun ətraf ərazilərində etnik zəmində şiddətlənən toqquşmalardan dərin narahatlıq hissi ifadə olunsada, beynəlxalq birlik tərəfindən bosniyalıların kütləvi qırğına aparan

keçirə bilmədiyini etiraf edərək deyirdi: "Buraxdığımız yanlışlıqlara, gözələnən insanlıq faciəsinin qarşısını ala bilmək bacarığını göstərə bilmədiyimizə görə biz bosniyalıları serb qüvvələrinin kütləvi qətləmindən qorumağa nail ola bilmədik". Çox təəssüf

nitsa soyqırımının ümumbəşəri faciə kimi qəbul edilməsi və dünya birliyi tərəfindən ona adekvat münasibət bildirilməsi bütün planetdə millətçilik, diskriminasiya və dözümsüzlüyün ifrat formalarının gətirib çıxardığı və çıxaracağı acı nəticələrin bir daha baş verməməsi

ikili standartların acı nəticələri

ki, beynəlxalq birlik Azərbaycana münasibətdə bu etirafın mərtibəsinə göz yumur, ikili standartların davamlılığına dözürlü.

Srebrenitsa qətləminə obyektiv siyasi-hüquqi qiymət

üçün önəyici əhəmiyyətə malikdir.

Avropa Parlamentinin tərəfindən 2005, 2009, 2015-ci illərdə qəbul edilmiş qətnamələrdə Srebrenitsa qətləmi soyqırımı aktı kimi təsdiqlənmişdir. 2009 və 2015-ci il tarixi

verilməsi üçün 1993-cü ildə keçmiş Yuqoslaviya üzrə Beynəlxalq Cinayət Tribunalı yaradılmışdır. II Dünya müharibəsindən sonra yaradılmış Nürnberg və Tokio tribunallarından sonra ilk dəfə təsis edilən Beynəlxalq Cinayət Tribunalı təkzibolunmaz faktlara əsaslanaraq, Srebrenitsada baş vermiş kütləvi qırğının soyqırımı hadisəsi olduğuna dair yekun qərarə gəlmişdir. 160-dan çox siyasi, hərbi şəxslərin mühakimə olunduğu Cinayət Tribunalında Srebrenitsa qətləmində iştirakı sübuta yetirilən Radovan Karadžić, Radislav Krstić, Ratko Mladić kimi siyasi, hərbi cinayətkarlar layiq olduqları cəzalarını almışlar. Eyni zamanda, Srebrenitsada törədilmiş qətləmlə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi tərəfindən də soyqırımı aktı kimi təsdiq olunmuşdur.

Həç şübhə yoxdur ki, Srebrenitsa qətləminə Avropada inteqrasiya proseslərinin köklü şəkildə zədələmiş bu cinayətkar aktın bir daha təkrarlanmaması üçün bütün zəruri tədbirlərin görülməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Lakin belə görünür ki, soyqırımı kimi faciəvi hadisələrə münasibətdə hələ də dünyanın, eləcə də Avropanın vahid müqavimət platforması yoxdur. Bu, hələ də ayrı-ayrı böyük dövlətlərin Xocalı

qətnamələrdə Avropada inteqrasiya proseslərinin köklü şəkildə zədələmiş bu cinayətkar aktın bir daha təkrarlanmaması üçün bütün zəruri tədbirlərin görülməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Lakin belə görünür ki, soyqırımı kimi faciəvi hadisələrə münasibətdə hələ də dünyanın, eləcə də Avropanın vahid müqavimət platforması yoxdur. Bu, hələ də ayrı-ayrı böyük dövlətlərin Xocalı qətləminə Avropada inteqrasiya proseslərinin köklü şəkildə zədələmiş bu cinayətkar aktın bir daha təkrarlanmaması üçün bütün zəruri tədbirlərin görülməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Lakin belə görünür ki, soyqırımı kimi faciəvi hadisələrə münasibətdə hələ də dünyanın, eləcə də Avropanın vahid müqavimət platforması yoxdur. Bu, hələ də ayrı-ayrı böyük dövlətlərin Xocalı

qətləminə Avropada inteqrasiya proseslərinin köklü şəkildə zədələmiş bu cinayətkar aktın bir daha təkrarlanmaması üçün bütün zəruri tədbirlərin görülməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Bosniya və Herseqovinanı da bir-birinə yaxınlaşdırmışdır. Təbii ki, Bosniya və Herseqovinada baş verən hadisələr barədə siyasi münasibət bildirən ilk dövlətlərdən biri də bu faciəvi taleyi öz yaxın tarixində yaşamış Azərbaycan olmuşdur. Hələ 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi bu ölkədə etnik-dini zəmində baş qaldıran müharibənin kütləvi qırğın və soyqırımı gətirib çıxarmaması üçün təvəvüzün dəyandirilməsi barədə dünya birliyinə çağırış etmişdir.

Suverenlik uğrunda eyni mübarizə yolunu keçən Azərbaycan və Bosniya və Herseqovina qarşılıqlı münasibətlərdə insanlıq əleyhinə törədilmiş cinayətlərin obyektiv siyasi-hüquqi qiymət alması üçün birgə təşəbbüskarlıq səylərini bu gün də davam etdirirlər. Bosniya və Herseqovina Parlamentinin tərəfindən Ermənistanın Azərbaycanla qarşı təvəvüzü və Xocalı soyqırımı ilə bağlı "Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün tanınması və hörmət olunması" adlı qətnamənin qəbul edilməsi bu əməkdaşlığın parlaq təzahürüdür.

Azərbaycan regional və beynəlxalq təşkilatlarda Bosniya və Herseqovinanın haqlı mövqeyini dəstəkləyir, Srebrenitsa və Xocalı qətləmləri kimi bəşər tarixinin ən qəddar cinayət aktları barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılması işini ardıcıl şəkildə davam etdirir. 2003-cü ildə Bosniya və Herseqovinanın Sarayevoda şəhərində, Dobrin-ya çayı üzərində "Dostluq körpüsü" tikilib. Bu çayın sahilində, dostluq körpüsünün ətrafında salınmış Bosniya və Herseqovina – Azərbaycan Dostluğu Parkında Xocalı və Srebrenitsa qurbanlarının xatirəsini əbədiləşdirən abidə ucaldılıb. Bu abidə iki ölkənin qoşa kədərini ifadə edir.

Dünya tarixində törədilmiş ən qəddar cinayətlərin ağırsını, fəryadını özündə toplayan, bütövlükdə insanlığa, sülhə, demokratik nizamə, vətəndaş birliyinə qarşı törədilmiş soyqırımı hadisələrini unutmamaq, Xocalı və Srebrenitsa qurbanlarının xatirəsini anmaq Yer üzündə yaşayan hər bir məsuliyyətli insanın mənəvi borcudur. Şübhəsiz, bəşəri ədalət təzliklə Xocalı qırğınına törədən müharibə canilərindən Srebrenitsa cəlladları kimi cəzalandırılmasını, Azərbaycanın öz qədim tarixi vilayəti olan Qarabağda suverenliyinin bərpa olunmasını tələb edir.

Bütün təzyiqlərə və təhdidlərə baxmayaraq Azərbaycan işğal olunmuş torpaqlar üzərində öz suverenliyini bütün qanuni vasitələrlə bərpa etməkdə ısrarlıdır. Bu məsələdə Azərbaycanın ən güclü silahı onun haqlı mövqeyə malik olmasıdır. Azərbaycanın haqlı mövqeyinin arxasında beynəlxalq siyasətin ədalətli münasibətini və beynəlxalq hüquq normalarının yerinə yetirilməsini tələb etmək hüququmuz dayanır. Lakin təəssüflər olsun ki, bugün Qarabağ münacişəsinə münasibətdə beynəlxalq hüquq normalarının hələ də gerçəkləşmədiyinin şahidi oluruq. Bu isə onu göstərir ki, müasir dünya siyasətində hələ də global güclərin və onlara xidmət edən ayrı-ayrı dairələrin maraqları beynəlxalq ədalət və beynəlxalq hüquq normalarından üstün tutulur.

Azərbaycan beynəlxalq hüquq prinsipləri çərçivəsində Qarabağ probleminin həll olunması, ərazi bütövlüyünün və dövlət suverenliyinin bərpa olunması məqsədlərində ısrarlıdır. Bu yolda Azərbaycan dövlətinin və onun vətəndaşının yekdil fikrə malik olması torpaqlarımızın erməni işğalından azad ediləcəyinə böyük inam yaradır. Ədalətin bərpa olunması, ölkənin 20 faizə yaxın işğal olunmuş ərazisinin azad edilməsi və 1 milyon çox qaçqın və məcburi köçkünlərin öz yurdlarına qaytarılması üçün Azərbaycan dünya xalqlarının və dövlətlərinin, eləcə də beynəlxalq qurumlarının – BMT-nin, Avropa Birliyinin, ATƏT-in Minsk qrupunun ədalətli münasibətinə ümid bəsləyir.

Həç bir cinayət cəzasız qalmadığı kimi, Xocalı qətləmini törədənlər də təzliklə Haqq divanından yaxa qutara bilməyəcəklər. Xocalı əsrlər boyu soydaşlarımızın məskəni olduğu kimi, yenə və xocalıların həmişəlik yurd-yuvası olacaq.

Cavanşir FEYZİYEV,
Milli Məclisin deputatı, fəlsəfə doktoru

Xocalı soyqırımına həsr edilən “Ağrı” romanının təqdimatı olub

□ **Fevralın 25-də Bakı Kitab Mərkəzində beynəlxalq münasibətlər üzrə tanınmış israili ekspert Arye Qut və atası, yazıçı Əmir Qutun birgə qələmə aldıkları ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri Xocalı soyqırımından bəhs edən “Ağrı” bədii-sənədli romanının təqdimatı olub.**

Tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq məlumatlandırma kampaniyasının təşəbbüsçüsü Leyla Əliyeva iştirak edib.

Əvvəlcə “Xocalıya ədalət!” kampaniyası çərçivəsində lentə alınmış videoçarx nümayiş olunub.

Tədbiri mərkəzin direktoru Günel Rzayeva açaraq bildirib ki, Xocalı soyqırımından 27 il keçməsinə baxmayaraq, bu faciənin ağrı-acısını xalqımız hələ də yaşamaqdadır. O, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci ildən həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində soyqırımının beynəlxalq səviyyədə tanınması istiqamətində mühüm addımların atıldığını bildirib. “Hər il bu kampaniya daha geniş vüsət alır, əcnəbi gənclər xalqımıza qarşı törədilən faciənin səbəbini və səbəbkarlarının kimliyini öyrənir və Dağlıq Qarabağ münacişəsi barədə daha çox məlumat əldə edirlər. İsraili müəlliflərin qələmə aldıkları roman da bu kampaniyaya bir töhfədir. Roman Azərbaycan, rus və ingilis dillərində nəşr olunub. İsraildə yaşamalarına baxmayaraq, müəlliflər bizim faciəmiz, ağrı-acımız barədə dünya ictimaiyyətinə məlumat verirlər. Düşünürəm ki, gələcəkdə bu cür kitabların sayı daha da çox olmalıdır. Ədəbiyyat, incəsənət xadimləri bu kampaniyaya qoşulmalıdırlar. Ən böyük elçi mədəniyyətdir. Biz mədəniyyət, ədəbiyyat yolu ilə səsimizi dünyaya çatdırmalıyıq”, – deyər Günel Rzayeva qeyd edib.

Yəhudi və Azərbaycan xalqlarını böyük faciələr və qəhrəmanlıqların birləşdirdiyini deyən Bakı Dağ Yəhudiləri Dini İcmasının sədri Melih Yevdayev vurğulayıb ki, Holokost kimi Xocalı soyqırımı da insanlığa qarşı törədilmiş cinayətdir. Holokost və Xocalı faciələri mahiyyətə eynidir. O, Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanda daim müxtəlif mədəniyyətlərə və dinlərə məxsus insanların dinc yanaşı yaşadıklarını, ölkədə multikultural dəyərlərə hər zaman hörmət edildiyini və qorunub saxlanıldığını bildirib.

Bədii-sənədli romanın elmi redaktoru, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Məhsət Əliyeva qeyd edib ki, israili müəlliflər Azərbaycan xalqının kədərini və faciəsini böyük ürəkəğrısı ilə təsvir edirlər. Onlar ölüm və vəhimə toxumu səpən, Azərbaycan tarixinin maddi və mədəni irsini məhv edən, lakin Vətən

oğullarını böyük missiyaya – öz əzəli torpaqlarını qorumağa ruhlandıran saf və işıqlı duyğuları məhv edə bilməyən erməni terrorçularının mənfur niyyətlərindən dünyanı xəbərdar edirlər. Milli Məclisin deputatı, Xalq yazıçısı Elmira Axundova Xocalı soyqırımının

dünyada tanınması istiqamətində belə əsərlərin böyük əhəmiyyət daşıdığını qeyd edib.

Əməkdar jurnalist Qulu Məhərrəmli israili müəlliflərin ərsəyə gətirdikləri romanı Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə dəyərli bədii abidə adlandırır. Xocalıda törədilmiş soyqırımı aktının

canlı şahidi, hazırda İsrail vətəndaşı olan Əsəd Fəracov faciə ilə bağlı acı xatirələrini tədbir iştirakçıları ilə bölüşüb.

Romanın həmmüəllifi Arye Qut əsərin yazılması səbəbləri haqqında danışaraq, əsas məqsədin dünya ictimaiyyətinə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Dağlıq Qarabağın işğalı və ötən əsrin

ən dəhşətli etnik təmizləmələrindən biri olan, 1992-ci il fevralın 26-da Xocalıda dinc azərbaycanlı əhalinin məruz qaldığı soyqırımı haqqında geniş məlumat vermək olduğunu bildirib. O, əsərin real hadisələrə, Xocalı qətləminə yaşamış şahidlərin söylədikləri faktlara əsaslandığını bildirərək, kitabda ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qanlı qırğın, vəhşiliklər və digər cinayətlərin üzə çıxarılması və günahkarların cəzalandırılması üçün çağırış edildiyini diqqətə çatdırıb. İsrail vətəndaşı olmasına baxmayaraq, Azərbaycanda doğulduğunu və buranı öz doğma Vətəni kimi sevdiyini bildiren həmmüəllif bu səbəbdən Xocalı şəhərində törədilmiş qanlı soyqırımı aktının özünün şəxsi ağrı-acısı, faciəsi olduğunu qeyd edib.

“Ağrı” romanında XX əsrin faciəsi – Xocalı soyqırımı ətrafı təsvir olunub. Müəlliflər canlı şahidlərin – Xocalıda kütləli qırğından sağ çıxan bilməli sakinlərin ifadələri əsasında

“əzabkeş” erməni xalqının iç üzünü açıb, Azərbaycan xalqının kədərini və faciəsini ürəkəğrısı ilə təsvir ediblər. Əsərdə müxtəlif dinlərə və millətlərə mənsub olan, fərqli mühitlərdə böyümüş, taleyin qisməti ilə gözəl Bakı şəhərində rastlaşan iki gəncin – Polad və Rəyanın sevgi tarixçəsi təsvir olunur. Bildirilir ki, Rəya hələ uşaqlıqdan erməni cəlladlarının Azərbaycanın Xocalı şəhərinin dinc sakinlərinə qarşı törətdikləri amansız qırğının şahidi olub. O, xalqının zorla cəlb edildiyi müharibənin bütün itkini və dəhşətlərini yaşayıb. Rəya böyükdən sonra soyqırımı zamanı sağ qalmış həmyerlilərinə itkin düşmüş doğmalarını və yaxınlarını tapmaq üçün kömək etmək qərarına gəlir. O, var qüvvəsi ilə Xocalı soyqırımı barədə həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına çalışır.

AZƏRTAC

Hikmət Hacıyev: Ermənistan Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlərə görə məsuliyyət daşıyır

□ **Ermənistan Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlərə görə məsuliyyət daşıyır.**

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Prezident Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev fevralın 25-də ADA Universitetində “Azərbaycanın Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlər: Peykdən çəkilmiş şəkillərlə sübutlar” adlı hesabatın təqdimatından sonra jurnalistlərə müsahibəsində bildirib.

Təqdim olunan hesabatın əhəmiyyətindən danışan Hikmət Hacıyev deyib: “Azərbaycan Respublikası peyk dövləti olaraq özünün peyk resursları vasitəsilə ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərində Ermənistanın həyata keçirdiyi qeyri-qanuni fəaliyyətləri real faktlarla sübut edib. Burada Ermənistanın fəaliyyətini bir neçə istiqamətdə təsnif edə bilərik. Birincisi, işğal olunmuş ərazilərimizdə demoqrafik vəziyyət dəyişdirilməsi. İkinci – yeni infrastruktur obyektlərinin tikilməsi, maddi-mədəniyyət abidələrinin dağıdılması, talan edilməsi. Üçüncüsü ətraf mühitə zərər

verulması, həmçinin kənd təsərrüfatı və digər fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi. Beynəlxalq hüquqa əsasən qeyri-qanuni fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi qadağandır və Ermənistan bu cür fəaliyyətlərə görə məsuliyyət daşıyır. Bu gün təqdim olunan hesabatda bütün bunlar öz əksini tapıb. Təqdimatın beynəlxalq təşkilatlarda da keçirilməsi və bu tədbirlərə beynəlxalq hüquq mütəxəssislərinin cəlb olunması nəzərdə tutulur”.

Praqada Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib

□ **Azərbaycanın Çexiyadakı səfirliyinin dəstəyi və Azərbaycan Tələbə Şəbəkəsinin təşkilatçılığı ilə Praqanın mərkəzi Staromestske meydanında Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib.**

Azərbaycan Tələbə Təşkilatının sədri Eldar Vəliyev tədbirə toplaşmış yerli sakinlər, gənclər və Azərbaycan icmasının üzvləri qarşısında çıxış edərək, 1992-ci ildə erməni

quldurları tərəfindən törədilmiş Xocalı soyqırımı ilə bağlı ətraflı məlumat verib.

Sonra Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad edilib və şamlar

yanandırılıb. Çex skripkaçı Yiri Yelnekin ifasında Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə müxtəlif əsərlər səsləndirilib.

Tədbirdən sonra ehсан sūfrəsi açılıb.

Pervane QARAYEVA,
AZƏRTAC-ın xüsusi
müxbiri

Praqa

Azərbaycana Hindistan, Çin, Koreyadan gələnlərin sayı artıb

□ **Bu ilin yanvar ayında Azərbaycana Misir, Pakistan, Türkmənistan, Hindistan, Çin, Gürcüstan, Cənubi Koreyadan gələnlərin sayı artıb, Körfəz ölkələrindən gələnlərin sayı isə azalıb.**

Dövlət Statistika Komitəsindən aldığımız məlumatda bildirilir ki, 2019-cu ilin yanvar ayında Azərbaycana dünyanın 143 ölkəsindən 191,6 min və ya 2018-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə 2,9 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlmişdir. Gələnlərin 29,4 faizi Rusiya Federasiyası, 29,1 faizi Gürcüstan, 11,2 faizi Türkiyə, 5,4 faizi İran, 4,5 faizi Birləşmiş

Ərəb Əmirlikləri, 1,7 faizi Ukrayna, 1,3 faizi İraq, 17,3 faizi digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizi isə vətəndaşlığı olmayan şəxslər olmuşdur. Gələnlərin 71,1 faizini kişilər, 28,9 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Ölkəmizə yanvar ayında gələnlərin sayında daha çox artım Misir (4,5 dəfə), Pakistan (2,0 dəfə), Türkmənistan (1,7 dəfə), Hindistan (1,4 dəfə), Çin

(26,5 faiz), Gürcüstan (21,9 faiz), Cənubi Koreya (15,2 faiz) vətəndaşları arasında qeydə alınmışdır.

Bununla yanaşı, Körfəz ölkələrindən gələnlərin sayı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13,3 faiz azalaraq 28,5 min nəfər olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar ayında Avropa İttifaqına üzv ölkələrdən gələnlərin sayı 0,9 faiz artaraq 5,8 min nəfər, MDB ölkələrindən gələnlərin sayı 0,2 faiz azalaraq 67,2 min nəfər olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar ayında xarici ölkələrə gedən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 19,3 faiz artaraq 357,1 min nəfər olmuşdur. Ölkə vətəndaşlarının 35 faizi İrana, 28,0 faizi Gürcüstana, 20,9 faizi Rusiya Federasiyasına, 10,2 faizi Türkiyəyə, 1,2 faizi Ukraynaya, 1,1 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə, 3,6 faizi isə digər ölkələrə səfər etmişdir. Səfər edənlərin 68,1 faizi kişilər, 31,9 faizi isə qadınlar olmuşdur.

Bu dövrdə İrana gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 75,2 faiz, Rusiya Federasiyasına gedənlərin sayı 6,5 faiz, Gürcüstana gedənlərin sayı 2,5 faiz artmış, Türkiyəyə gedənlərin sayı isə 2,6 faiz azalmışdır.

Samira ƏLİYEVA,
“Xalq qəzeti”

ADA Universitetində Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlərlə bağlı hesabat təqdim edilib

☐ Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyət beynəlxalq hüquqa ziddir. Ciddi narazılıq doğuran fakt bəzi ölkələrin hüquqi və fiziki şəxslərinin Ermənistan və qeyri-qanuni rejimlə əməkdaşlıq edərək, Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlə məşğul olmasıdır. Bu sıradan Avropa ölkələrinin hüquqi və fiziki şəxsləri də yer alırdı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər fevralın 25-də ADA Universitetində "Azərbaycanın Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlər: Peykdən çəkilmiş şəkillərlə sübutlar" adlı hesabatın təqdimatında səsləndirilib.

Hesabatda Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləridə aparılan qeyri-qanuni fəaliyyəti sübut edən kifayət qədər konkret faktlar təqdim olunub. İşğal edilmiş ərazilərin "Azərbaycan ASC tərəfindən əldə olunan yüksək görülməli peyk şəkilləri, ümumilikdə, peyk məlumatları 2016-cı ilin hesabatında verilən informasiyanı sübuta yetirir və həmin hesabatın bir sıra əsas nəticələri burada göstərilir. Hazırkı hesabat isə əlki hissədən ibarətdir. Buraya məhkəmə proseduru üçün aparılma-

sı və bu məqsədlə daimi sosial infrastrukturların tikintisi, təbii ehtiyatların istismarı və talan edilməsi, daimi infrastruktur dəyişiklikləri, kənd təsərrüfatı və su ehtiyatlarının istismarı, dövlət və özəl mülkiyyətin, o cümlədən tarixi və mədəni irsin dağıdılması və ətraf mühitə vurulan ziyan daxildir.

"Azərbaycanın Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlər, Peykdən çəkilmiş şəkillərlə sübutlar" adlı hesabatin təqdimatında ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev tədbirin əhəmiyyətinə toxundu. Qeyd etdi ki, təqdimatda çox sayda nüfuzlu qonaqlar iştirak edir. Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinə ikili standartlardan yanaşıldığını deyən rektor işğal olunmuş ərazilərdə peykdən

beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim etmək imkanlarına malikdir.

“ATƏT-in 2005-ci və 2010-cu illərdəki faktaraşdırıcı və qiymətləndirmə missiyaları Azərbaycanın zəbt edilmiş torpaqlarında qeyri-qanuni fəaliyyətin, o cümlədən qeyri-qanuni məskunlaşdırmanın fundamental sübutlarını müəyyən ediblər”, - deyən Prezident Administrasiyasının rəsmisi həmin vaxtdan etibarən, Ermənistanın bu qəbildən növbəti qiymətləndirmə missiyalarının təşkil edilməsinə hər vaxtla mane olduğunu diqqətə çatdırıb. 2016-cı ildə Azərbaycan tərəfinin hazırladığı “Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyət” başlıqlı hesabat göstərdi ki, qeyri-qanuni hərəkətlərin coğrafiyası və miqyası inanılmaz dərəcədə genişləniib. Beynəlxalq humanitar hüquqa, ATƏT-in Minsk qrupunun və beynəlxalq ictimaiyyətin çağırışlarına məhəl qoymadan, Ermənistan və ona tabe olan qanunsuz rejim, işğal edilmiş ərazilərdə, o cümlədən Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ regionunun ətrafında yerləşən

rayonlarda ermənilərin sayının sürni şəkildə artırılmasına çalışaraq, tam əksinə mövqə nümayiş etdirir. Beynəlxalq hüquq, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq nöqtəyi-nəzərindən işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətin aparılması qadağandır. Bu qəbildən olan fəaliyyət hərbi cinayət kimi təfsir olunmalıdır.

“Biz beynəlxalq ictimaiyyətdə müraciət edərək, onu həm Ermənistanından, həm də xarici ölkələrdən insanları işğal altındakı ərazilərə köçürmək və həmin yerlərdə qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətləri aparmaq istiqamətində Ermənistanın bu gün göstərdiyi sayılı perspektivə çağırırıq”, - deyən Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası, beynəlxalq hüquq əsasında öz öhdəliklərinə uyğun olaraq, beynəlxalq ictimaiyyətin bütün üzvlərinə üz tutaraq, onlardan xahiş edir ki, Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı öz ərazilərindən olan hər hansı fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən aparılan fəaliyyətə, xüsusən də, Dağlıq Qarabağ bölgəsində və Azərbaycanın digər işğal edilmiş ərazilərində hər hansı

qeyri-qanuni fəaliyyətin aparılmasına və ya onun üçün şəraitin yaradılmasına son qoya biləcək öz milli qanunvericiliyi əsasında səmərəli tədbirlər görsünlər.

"AzərKosmos" ASC-nin sədri Rəşad Nəbiyev deyib ki, bu mövzu nəinki Azərbaycana, ümumilikdə regiona aiddir. İşğal olunmuş ərazilərdə qeyri-qanuni fəaliyyət Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə mənfi təsir göstərir, - deyən Rəşad Nəbiyev vurğuladı ki, peykdən əldə olunmuş şəkillər qeyri-qanuni fəaliyyəti tam sübut edir və Azərbaycan peykçilərindən işğal altında olan tarixi torpaqlarımızda ermənilərin törətdiyi talanlar, vəhşiliklər və dağıdıcı fəaliyyətlə bağlı konkret dəlillərin əldə olunmasında istifadə edilir. Şəkillər həm də müxtəlif yerlərdə təbii ehtiyatların intensiv şəkildə talan olunmasını göstərir.

Dağılıq Qarabağ və işğal altında olan digər torpaqlarımızda mədəni abidələr dağıdıldı, kənd təsərrüfatı üçün torpaqlarda yağınlın törədilir, su ehtiyatları məhv edilir və bu fəaliyyət ümumilikdə regionun ekoloji durumuna mənfi təsir göstərir.

Sonra tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırıldı.

Xarici İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar bəyanat yayıblar

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Beynəlxalq ictimaiyyət
Ermənistanın Azərbaycanca
qarşı hərbi güc tətbii
etməsinə və təcavüz zamanı
beynəlxalq humanitar hüqu-
qu ciddi şəkildə pozmasını
BMT Təhlükəsizlik Şurasının
1993-cü il tarixli 822, 853,
874, 884 sayılı qətnamələri
başda olmaqla çoxsaylı
beynəlxalq təşkilatların qərar
və qətnamələrdən qəti
şəkildə pisləyib.

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi 2010-cu il 22 aprel tarixli qərarında Xocalıda törədilmiş cinayətə münasibətdə hücumda iştirak edənlərin davranışını müharibə cinayətləri və ya insanlıq əleyhinə cinayətlərə bərabər tutulan hərəkətlər kimi qiymətləndirərək mühüm nəticəyə gəlir.

Hazırda 16 dövlətin milli qanunvericilik orqanı, həmçinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Xocalıda dinc əhalinin qırğınının ən kəskin şəklində pislənilməsi və Xocalı faciəsinin soyqırımı və insanlıq əleyhinə cinayət aktı kimi tanınmasına dair çoxsaylı qətnəmə və qərarlar qəbul edilə bilər.

Lakin Ermənistan hələ ki, dünya ictimaiyyətinin mövqeyinə, xüsusilə Azərbaycanın zəbt olunmuş topraqlarından işğalçı qüvvələrin dərhal, qeyd-şərtsiz və tam gəri çəkilməsi ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin tələblərinə məhəl qoymur və beləliklə, beynəlxalq hüquq kobudcasına pozmaqda davam edir. Ermənistan qəsb olunmuş ərazilərdə hərbi mövcudluğun saxlayaraq, həmin ərazilərin demoqrafik, mədəni və fiziki xarakterini dəyişdirirək, yüz minlərlə azərbaycanlının min rəhbərləri ilə birlikdə, Azərbaycan topraqlarının zəbt olunmasına və Xocalı da daxil olmaqla azərbaycanlı müli şəxslərə və hərblərə qarşı zorakılıqda şəxsən iştirak ediblər.

Öz təqirinin utanmadan etiraf etmiş Ermənistanının o dövrdəki müdafiə naziri və sabiq prezidenti Nəzi Sarkisyan Britaniya jurnalisti Tomas de Vaala müsahibəsində deyib: "Xocalıdan qabaq azərbaycanlılar düşünürdülər ki, ermənilər müli əhaliyə əl qaldıra bilməyən xalqdırlar. Biz bu stereotipi sındırıdık" (Tomas de Vaal. Qarabağ:

Ermenistan və Azərbaycan
sülh və savaş yollarında
(Nyu-York və London, Nyu-
York Universiteti Nəşriyyatı,
2003), səhifə 172)).

Danılmaz faktdır ki, bu
gün ən qatı beynəlxalq

cinayətlər, o cümlədən hərbi cinayətlər, insanlıq əleyhinə cinayətlər, soyqırımı və etnik təmizləmədə adı hallandırılan heç bir şəxsə onun indiki və ya əvvəlki hər hansı statusu immunitet verə bilməz.

Bununla əlaqədar, hazırda Ermənistanda öz xalqına qarşı müxtəlif cinayətlərin törədilməsi ittihamları ilə barələrində istintaq və məhkəmə prosesləri aparılan şəxslərin Azərbaycan xalqına qarşı ən ağır cinayətlərin törədilməsinə görə də məsuliyyətə cəlb edilməsi həm beynəlxalq ədalətin bərqərar

olunması, həm də Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin dinc yolla danışıqlar vasitəsilə nizama salınması mülhüm töhfə verə bilər. Məhz belə olacağı təqdirdə, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin və ümumiyyətlə, dünya ictimaiyyətinin dəstəklədiyi Ermənistan və Azərbaycan əhalisinin sülhə hazırlanması və qarşılıqlı surətdə etimadın yaradılması istiqamətində gərək irəliləyənləş vaxtının baş verəməsinin mümkünlüyüni düşünə artacaq.

Azərbaycan Respublikası
əmindir ki, milli səviyyədə,
eləcə də mövduc beynəlxalq
hüquq çərçivəsində
görülmə davamlı tədbirlər
cəzasızlığa son qoyul-
masına və Ermənistanın
Azərbaycan qarşı təcavüzü
zamani törədilmiş ağır
cinayətlərə görə məsuliyyət
daşıyan şəxslərin ədalət
məhkəməsinə çıxarılmasına
xidmət edəcək".

AZƏRTAC

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xarici əlaqələr komissiyası Xocalı soyqırımını ilə bağlı bəyanat yayıb

☐ **Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xarici əlaqələr komissiyası Xocalı soyqırımını ilə bağlı rəy qərarın qəbulunu tələb edən qanun layihəsini qəbul etməyi qərara alıb.**

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyanatda deyilir: "1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Dağlıq Qarabağın Hocalı şəhərinə qarşı olunan xüsusi müdaxilə 106-sı qadın, 63-ü uşaq və 70-i yaşlı insan olmaqla, 613 günahsız Azərbaycan vətəndaşı vəhşicəsinə qətlə yetirilib. 76-sı uşaq olmaqla, 487 nəfər yaralanıb, 1275 nəfər Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürülüb. İtkin düşən 150 nəfərin taleyi bu günədək məlum deyil.

qüvvələri tərəfindən törədilən
qətləmi və Azərbaycan
torpaqlarının illərdən bəri
davam edən işğalını qətiyyətlə
pisləyirik.

Başar tarixinin qara səhifələrindən biri olan Xocalı qətliamı, nəticə etibarilə regionda sülh, əmin-amanlıq, təhlükəsizlik və sabitlik baxımından bu gün də problem olaraq qalmağa davam etməkdədir. Dinc əhaliyə qarşı yönəldilən bu amansız, qeyri-insani zorakılıq və davam edən işğal nəticəsində bir milyona yaxın azərbaycanlı qardaşı-

mız öz yurdlarını tərk etmək məcburiyyətində qalıb və dördəbir əsrdən çoxdur qaçqın həyatı yaşamağa məhkum edilib. Hadisənin şahidləri, qurbanları hələ də həyatdadır. Bu baxımdan Xocalıda baş verənlər tarixi bir hadisə deyil,

günümüzün ağırlı reallığıdır.

İnşılıq adına qanlı
ləka olan bu cür təvəccüz
aktların təkrarlanmaması
üçün beynəlxalq ictimaiyyətin
BMT Təhlükəsizlik Şurası,
ATƏT və İslam Əməkdaşlıq
Təşkilatının müvafiq qərarları
çərçivəsində bu qətləmə layiq
olduğu qiyməti verməli və
lazımı reaksiyanı göstərməli
olduğunu bir daha vurğulayıraq
Azərbaycanı qardaşlarımız-
la bu haqq mübarizələrində
həmrəy olduğumuzu
ifadə etmək istəyirik. Bu
münasibətlə, bu hadisənin
günahkarlarının beynəlxalq hü-
quq çərçivəsində məhkəməyə
çıxarılması və Ermənistana
işgal etdiyi Azərbaycan torpaq-
larından tez bir zamanda geri
çəkilməsi çağırışımız təkrar
edirik.

Xocalı qətliamında həyatını itirən azərbaycanlı qardaşlarımızı rəhmətlə yad edir, kədərli ailələrinə və bütün Azərbaycan xalqına dərin hüznlə başsağlığı diləyirik”

**İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı
Xocalı soyqırımı ilə bağlı
bəyanat yayıb**

❑ *İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) baş katibi Yusif bin Əhməd əl-Useymin 1992-ci il fevralın 26-da erməni silahlıları tərəfindən Azərbaycanın Xocalı şəhərində törədilən soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar faciə zamanı həlak olmuş şəxslərin xatirəsini yad edib.*

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının bəyanatında bildirilir.

Bəyanatda qeyd edilir ki, Xocalı faciəsi Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərini qeyri-qanuni işğalının nəticəsidir. Baş katib işğal olunan Azərbaycan ərazilərində mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilən hərəkətləri müharibə cinayətləri, insanlıq əleyhinə cinayətlər və soyqırımı kimi dəyərləndirən İslam sammitinin 12-ci iclasının Qahirə Yekun Kommunikesinə və İOT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının əvvəlki sessiyalarında qəbul edilən qətnəmələrə istinad edib.

O, Azərbaycan ərazilərini işğalına son qoyulması və ərazi bütövlüyünün bərpası istiqamətində təşəbbüslərinə və səylərinə İOT-in tam dəstəyini ifadə edib.

**Avstraliya hökuməti Azərbaycanın ərazi
bütövlüyünə hörmətlə yanaşır və
Dağlıq Qarabağı müstəqil qurum kimi tanımır**

❑ *Avstraliya Xarici İşlər Nazirliyi*

Avstraliya Azərbaycan Assosiasiyasının Xocalı soyqırımı ilə bağlı müraciətinə rəsmi cavab verib.

Bu barədə assosiasiyanın sədri Mikayıl Oytay agentliyin Avstraliya bürosuna məlumat verib. Bildirib ki, məsələ ilə bağlı hələ ötən ilin fevralında Avstraliyanın Baş nazirinə məktub ünvanlanmış. Lakin ölkədə baş verən hakimiyyət dəyişikliyi səbəbindən cavab gecikib. Buna görə də xarici işlər naziri Maris Peynin adından göndərilən cavab məktubunda assosiasiyanın sədri Mikayıl Oytadan gec cavab verildiyi üçün üzr istənilir.

Avstraliya hökumətinin 1988-1994-cü illər ərzində Dağlıq Qarabağ regionunda baş verən münaqişə nəticəsində varanan vəziyyət

**İ Azərbaycanın ərazi
ermətlə yanaşır və
əqil qurum kimi tanınır**

**İşlər Nazirliyi
əssosiasiyasının Xocalı
ətinə rəsmi cavab**

həqqında məlumatlı oldu-
ğu, 1992-ci il fevralın 26-da
Xocalıda törədilən dəhşətli
hədisələrin unudulmadığı
qeyd edilir.

Dağılı Qarabağ
münaqişəsinin sülh yolu ilə
həllinin zərurliliyini vurğula-
ndığı məktubda hər iki tərəf
buna dəstək verməyə çağı-
rılır. Avstraliya hökumətinin
ATƏT-in Minsk qrupunun
dəvam edən vasitəçilik missi-
yasını dəstəklədiyi bildirilir.

Məktubda beynəlxalq
ictimaiyyətin mövqeyinə
uyğun olaraq, Avstraliya
hökumətinin münaqişə
ilə bağlı uzunmüddətli
məvqəyə malik olduğunu

**xüsusi Azərbaycanın ərazi
bütövlüyünə hörmət etdiyi və
dəstəyinin birmənalı olduğu,
Dağılı Qarabağı müstəqil
qurum kimi tanımadığı vurğula-
nılır.**

**Vüqar AĞAYEV
AZƏRTAC-in xüsusi
müxbiri**

Kanberra

1944-cü ilə qədər “soyqırımı” anlayışı ictimaiyyətə belli olmamışdır. Bu xüsusi termin hər hansı insan qrupuna qarşı onların məhv edilməsi məqsədilə törədilən cinayət əməllərini ifadə edir. İlk dəfə 1944-cü ildə yəhudi mənşəli polşalı hüquqşünas Rafael Lemkin Avropa yəhudilərinin faşistlər tərəfindən kütləvi məhv edilməsi siyasətini ifadə edən yeni termin işlətdi. O, yunan dilində genos - “nəsil, kök, soy” sözü ilə latın dilindən caedo - “öldürürəm” sözlərinin birləşməsindən “genosid” (soyqırımı) terminini təklif etdi.

Xocalı qırğını XX əsrin dəhşətli faciələrindən biridir

Bu termini təklif edən Lemkin belə əsaslandırır ki, soyqırımı– müəyyən insan qruplarının mövcudluğunun vacib əsaslarını məhv etməyə yönəlməmiş müxtəlif cinayətkar hərəkətlərin koordinasiya olunmuş, planlı şəkildə həyata keçirilməsidir. Bir ildən sonra Nürnberq Beynəlxalq Hərbi Tribunalı faşist liderlərini “bəşəriyyət əleyhinə cinayətlərdə” ittiham etdi. Tribunalın ittiham aktında “soyqırımı” anlayışı hüquqi termin kimi deyil, təsviri ifadə kimi işlədilmişdi. 9 dekabr 1948-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən “Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında” Konvensiya qəbul edildi. (Konvensiya 12 yanvar 1951-ci ildə qüvvəyə minmişdir). Bununla ilk dəfə olaraq beynəlxalq hüquqda insan qruplarının milli, etnik, irqi, dini fərqlərinə görə kütləvi məhv edilməsinə yönələn cinayətlər soyqırımı adlandırılmaqla, konvensiyaya qoşulan dövlətlərin üzərinə bu cinayətin qarşısının alınması və onu törədənlerin cəzalandırılması vəzifəsi qoyuldu.

Bu konvensiyaya görə (Maddə 2), soyqırımı hər hansı milli, etnik, irqi və ya dini qrupun qismən və ya bütövlükdə məhv edilməsi məqsədilə törədilən aşağıdakı hərəkətlərdən biridir:

- bu cür qrup üzvlərini öldürülməsi;
- bu cür qrup üzvlərinə ağır bədən xəsarətlərinin və yaxud əqli qabiliyyətinə ciddi zərər yetirilməsi;
- qesdən hər hansı bir qrupun tam və ya qismən fiziki məhvini nəzərdə tutan heyət şəraiti yaradılması;
- bu cür qrup daxilində doğumun qarşısını almağa yönəlməmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- bir insan qrupuna mənsub olan uşaqların zorla başqa qrupa verilməsi.

Konvensiyanın 3-cü maddəsinə görə, aşağıdakı əməllər cəzalandırılmalıdır: soyqırımı; soyqırımı törətməyə yönəlməmiş gizli sövdələşmə; soyqırımı törətməyə birbaşa və açıq təhrik; soyqırımı törətməyə yönəlməmiş qəsd; soyqırımıda iştirak.

Hazırkı dövrdə qədr müxtəlif ölkələrdə bəşəriyyət əleyhinə törədilmiş bir neçə cinayət beynəlxalq aləm tərəfindən soyqırımı kimi qəbul edilib. Faşistlərin Avropada törətdiyi məlum əməllər Nürnberq Tribunalının hökmü ilə soyqırımı kimi qiymətləndirilməyə də,

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə “Soyqırımı” (Maddə 103), “Soyqırımın törədilməsinə təhrik etmə” (Maddə 104) maddələri daxil edilmişdir.

Bu gün çox böyük təəssüf hissi və ürək ağrısı ilə qeyd edirik ki, dünyanın soyqırımına məruz qalan az sayda xalqları sırasında azərbaycanlılar da var. XIX əsrdən başlayaraq, şovinist-militarist imperiyaların himayəçiliyi ilə Anadoluda və Qafqazda sonradan məskunlaşmış

verən bütün faciələri torpaqlarının zəbti ilə müşayiət olunaraq, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı düşünlümüş, planlı surətdə həyata keçirdiyi soyqırımı siyasətinin ayrı-ayrı mərhələlərini təşkil etmişdir. Bu hadisələrin yalnız birinə – 1918-ci il mart qırğınına siyasi qiymət vermək cəhdi göstərilmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi kimi Azərbaycan Respublikası bu gün onun axıra qədər həyata keçirə bilmədiyi qərarların məntiqi davamı olaraq

Bu gün Xocalı faciəsi dünyanın böyük dövlətlərinin parlamentlərində müzakirəyə çıxarılır, onun təfərrüatları ictimaiyyətə açıqlanır. Bir sıra beynəlxalq təşkilatlar, nüfuzlu dövlətlərin rəhbərləri, parlamentləri tərəfindən Ermənistanın işğalçı, təcavüzkar dövlət olduğu təsdiq edilir, ondan işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərini geri qaytarmaq tələb olunur.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

miş, hamilə qadınların qarınlarını yarmış, adamları diri-diri torpağa basdırmış və ya yandırmışlar.

Bu faciənin də Azərbaycanlıların soyqırımının tərkib hissəsi olmaqla acı nəticələri, illər keçməsinə baxmayaraq, hələ də öz təsirini göstərir. Bütövlükdə isə, 1988-ci ildən ermənilərin Dağlıq Qarabağda başladığı növbəti separatçı-avantürüst hərəkətin nəticəsi olaraq, bu gün 1 milyondan artıq soydaşımız erməni qəsbkarları tərəfindən öz doğma yurd-yuvalarından didərgin salınımış, ərazimizin 20 faizinin erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı zamanı on minlərlə həmvətənimiz şəhid olmuş, xəsarət almışdır.

Xalqımız ermənilərin azərbaycanlılara qarşı əsrlər boyu davam etdirdiyi soyqırımını unutmur. Bu mənada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun azərbaycanlıların soyqırımının dünyada tanıtılmasına yönəlməmiş çoxcəhətli və davamlı tədbirlər həyata keçirməsi hər bir azərbaycanlı üçün nümunə olmalıdır.

Çağdaş dünyada soyqırımı qiymət verilməsi siyasi aksiya olmaqla yanaşı, həm də hüquqi məsələ sayılır. Bu mövzu hüquqşünaslar tərəfindən araşdırılmalı, hər bir siyasətçi ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırımının beynəlxalq hüquqi qiymət alınmasına istiqamətlənmiş tədbirlərdə əlindən gələni əsirgənməməlidir. Bu istiqamətdə ölkəmizdə davamlı siyasi iradə göstərilir, zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycanlılara qarşı soyqırımının acı nəticələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində siyasi və sosial tədbirlərə hüquqi dəstək verilməsi baxımından ölkəmizin hüquq-mühafizə qurumları da öz üzərinə düşən vəzifəni təxirəsalınmadan gerçəkləşdirir.

Göründüyü kimi, soyqırımı– hansı milli, etnik, irqi, dini insan qrupuna yönəlməsindən asılı olmayaraq, insanlıq əleyhinə olan ən ağır, müştəşkil və kütləvi cinayətdir. Belə irimiqyaslı cinayətə qarşı mübarizə aparmaq isə hər bir bəşər övladının borcudur. Beynəlxalq hüquq və bəşəri əxlaq normaları istisnasız olaraq və təxirəsalınmadan Xocalı qırğınının soyqırımı kimi tanınmasını tələb edir.

Şahin RÜSTƏMOV,
Azərbaycan Respublikası
Konstitusiyaya Məhkəməsi aparat
rəhbərinin müavini

Xocalı faciəsindən 27 il keçir. Bu faciə hər bir soydaşımızın yaddaşına əbədi həkk olunub. Həmin gün xatırlanan zaman insanların hüznü çöhrələrinə baxanda hiss olunur ki, ötən illər Xocalının dinc sakinlərinə qanlı divan tutulmasının dəhşətlərini yaddaşlardan silə bilməyib. Birca gecədə yerlə-yeksan edilmiş bu Azərbaycan şəhərinin adı indi Xatın, Liditə və Sonqmi ilə yanaşı çəkilir.

Xocalı faciəsi erməni millətçilərinin yüzilliklər boyu xalqımıza qarşı apardığı soyqırımı və etnik təmizləmə siyasətinin qanlı səhifəsi, öz amansızlığına və qəddarlığına görə, bəşəriyyətə və insanlığa qarşı törədilən cinayətdir. Dünya Xocalı qırğını haqqında əsl həqiqəti bilməli, başa düşməlidir ki, XX əsrin sonunda bütün sivil bəşəriyyətin gözü qarşısında törədilmiş bu vəhşiliyə göstərilən biganəlik yüzillər dinc insanın ölümündə təqsirkar olanların bu vaxta qədər cəzasız qalması belə faciələrin planetin hər bir regionunda təkrarlanmasına gətirib çıxara bilər. Ermənilərin bu cəza tədbiri hərtərəfli planlaşdırılmış və yeganə bir məqsəddə – dinc sakinləri milli mənsəbiyyət əlamətinə görə qismən və ya tamamilə məhv etmək üçün törədilmişdi. Beynəlxalq hüquq görə belə hərəkətlər “genosid”, başqa sözlə “soyqırımı” anlayışına uyğundur və dünya ictimaiyyəti tərəfindən bu cür tanınmalıdır. Qəddarlığı və amansızlığı ilə fərqlənən Xocalı soyqırımı erməni millətçilərinin təcavüzkar siyasətinin ən qanlı səhifələrindən biridir.

Hər il ölkəmizdə Xocalı qurbanlarının xatirəsi ehtiramla yad edilir. Bu il də faciə qurbanlarının anım mərasimlərinin keçirilməsi ilə əlaqədar Prezident Administrasiya-

Xocalı soyqırımına beynəlxalq hüquqi qiymət verilməlidir

sının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərenamı ilə “Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümünün keçirilməsinə dair tədbirlər planı” təsdiq edilib.

Tədbirlər planında Bakının Xətai rayonunda, Goranboy rayon mərkəzində və Ağcakənd qəsəbəsində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidələrin önünə əkil qoyulması mərasimlərinin keçirilməsi, ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən Şəhidlər xiyabanının ziyarət edilməsi, Azərbaycanın xarici ölkələrdəki səfirliklərində, konsulluqlarında və diaspor təşkilatlarında soyqırımı ilə bağlı tədbirlərin təşkilı, xarici və yerli kütləvi informasiyaya qaydından cümlədən teleradio kanallarında qanlı qırğını əks etdirən materialların yayılması və internet şəbəkəsində mütemadi olaraq yenilənməsi nəzərdə tutulub.

Bundan başqa, Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunan anım tədbirləri təşkil ediləcək, xatirə gecələri, foto-rəsm sərgiləri, şahidlərlə görüşlər keçiriləcək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə həsr edilən sənədi və bədii filmlər nümayiş olunacaq. Tədbirlər planına əsasən xocalıların müvəqqəti məskunlaşdıqları şəhər və rayonlarda dövlət qurumları rəhbərlərinin, Milli Məclisin deputatlarının və ziyalıların şəhid ailələri ilə görüşləri təşkil ediləcək.

ermənilərin Azərbaycana və yerli xalq olan azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qanlı hərəkətlər məhz soyqırımı kimi qiymətləndirilməlidir. Azərbaycanın və azərbaycanlıların üzlaşdığı bu faciələr ilk dəfə Prezident Heydər Əliyevin 26 mart 1998-ci il tarixdə imzaladığı “Azərbaycanlıların soyqırımına haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə siyasi qiymətinə aldi.

Fərmanda qeyd olunur: “Azərbaycanın XIX-XX əsrlərdə baş

soyqırımı hadisələrinə siyasi qiymət vermək borcunu tarixin hökmü kimi qəbul edir.” Beləliklə, ilk dəfə müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı Heydər Əliyevin fərmanı ilə 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü elan edilmişdir.

Azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən soyqırımına məruz qalmasını təsdiqləyən faktlardan biri də 26 fevral 1992-ci ildə ermənilərin törətdiyi Xocalı faciəsidir. Həmin gün cəmi bir necə saat

ərzində 613 nəfər dinc azərbaycanlı, o cümlədən 63 uşaq, 106 qadın, 70 qoca yalnız azərbaycanlı olduğuna görə qəddarcasına, dözülməz işgəncə verilməklə öldürülmüş, 487 nəfərə ağır xəsarət yetirilmiş, 1275 sakin–köməksiz qocalar, uşaqlar, qadınlar girov götürülərək ağılaşmaz zülmə, təhqirlərə və həqarətə məruz qoyulmuşlar. Erməni hərbiçiləri öldürdükləri insanların başlarının dərisini soymuş, müxtəlif əzalarını kəsmiş, körpə uşaqların gözlerini çıxar-

bilər. Müasir şəraitdə bunu həyata keçirmək üçün bir sıra mexanizmlər mövcuddur. Soyqırımı ilə bağlı milli qanunvericilikdə, Cinayət Məcəlləsində müddəalar da öz əksini tapıb. Məndə olan məlumata görə bu soyqırımı ilə bağlı 39 nəfərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi üçün məhkəmələr tərəfindən barələrində həbs qətimkan tədbiri seçilib və həmin şəxslər xətti xatırlanmışdır.

Beynəlxalq hüquqa görə, soyqırımı sülh və bəşəriyyət əleyhinə yönələn əməl olaraq, ən ağır beynəlxalq cinayətlərdən biri sayılır. BMT Baş Məclisinin 1946-cı il 11 dekabr tarixli 96 (I) sayılı qətnaməsində qeyd olunur ki, soyqırımı, insan qruplarının yaşamaq hüququnu tanımaqla insan məniyyəti təhqir edir, bəşəriyyəti insanlar tərəfindən yaradılan maddi və mədəni dayaqlardan məhrum edir. Belə bədnam əməllər BMT-nin məqsəd və vəzifələrinə tam ziddir.

BMT Baş Məclisinin 1948-ci il tarixli 260 (III) sayılı qətnaməsi ilə qəbul edilmiş “Genosid cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında” Konvensiyanın 2-ci bəndində göstərilən şərtlər də Xocalı faciəsinin məhz soyqırımı adlandırılmasına tamamilə imkan yaradır. Konvensiyaya qoşulan dövlətlər sülh, yaxud müharibə dövründə törədilməsindən asılı olmayaraq, genosidin beynəlxalq hüquq normalarını pozan cinayət olduğu təsdiq edərək, onun qarşı-

Xocalıda dinc əhalinin məhvi üçün ən qəddar üsullara əl atılmışdır. Xocalı soyqırımı və işğalçı Ermənistanın torpaqlarımızda törətdiyi digər faciələr nəticəsində “İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamədə”, “İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında” Avropa Konvensiyasında və digər beynəlxalq aktlarda təsbit olunmuş hüquq və azadlıqlar, o cümlədən insanların yaşamaq hüququ kobud şəkildə, kütləvi surətdə pozulmuş, insanların şərafət və ləyaqəti tapdalanmışdır. İşğal edilmiş Dağlıq Qarabağ və yeddi ətraf rayonun Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi olduğunu beynəlxalq hüquq, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü il tarixli məlum 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri, BMT Baş Məclisinin “Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət” adlı 14 mart 2008-ci il tarixli qətnaməsi, AŞPA-nın 2005-ci il tarixli 1416 sayılı qətnaməsi və 1690 sayılı tövsiyəsi, Avropa Parlamentinin

Mehdi ABDULLAYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Dövlət İdarəçilik
Akademiyasının prorektoru,
hüquq üzrə elmlər doktoru

Milliyyətə ingilis olan Tomas Qolts 1954-cü ildə Yaponiyada doğulub. Amerika Birləşmiş Ştatlarının Şimali Dakota Ştatında böyüyüb və Nyu-York Universitetini Yaxın Şərq üzrə mütəxəssis kimi bitirib. 15 il Türkiyədə və keçmiş SSRİ-nin müxtəlif respublikalarında çalışıb. Həmin illərdə gördüyü və şahidi olduğu faktlar əsasında üç kitab qələmə alıb.

SSRİ-nin çökməsindən sonra isə Tomasın fəaliyyəti postsovet məkanının "qaynar nöqtə"lərində keçib. Onun 1998-ci ildə işıq üzü görmüş "Azərbaycan gündəliyi" ("Azerbaijan Diary") kitabı canlı şahidi olduğu faktlar və hadisələr, xüsusən Xocalı soyqırımı əsasında ərsəyə gəlib.

2009-cu ilin martında Azərbaycan – Kanada Dostluq Cəmiyyətinin təşkil etdiyi beynəlxalq tədbirdə ermənilərin törətdiyi çoxsaylı terror, təxribat və digər cinayətlər barədə konkret faktlar əsasında danışdığına görə Kanadada fəaliyyət göstərən Erməni Milli Komitəsi ona qarşı "irqçilik" ittihamı irəli sürmüşdü. Yaponiyada doğulmuş, ABŞ-da böyüyüb təhsil almış Amerika yazıçı-publisistinin Qafqaz həqiqətlərini söyləməsini irqçilik adlandıran insanlar hansı məntiqə, argumentə əsaslandıqlarını heç özləri də bilmirdilər.

Tomas Qoltsun Azərbaycan oxucusu üçün daha maraqlı olan əsərlərindən biri də "Xocalı soyqırımı: milyon imza – bir tələb" kitabıdır. Prezident Kitabxanasının hazırladığı "XX əsrin faciəsi – Xocalı soyqırımı" (XX yüzilliyin sonlarında başər tarixinin ən böyük faciələrindən biri – Xocalı soyqırımı haqqında təmmətli elektron nəşr) elektron resursunda həmin kitabın mühüm hissələrinin azərbaycancaı verilmışdir. Daha geniş məlumat almaq üçün <http://khoyalı.preslib.az/> saytına müraciət etmək mümkündür.

Oxuculara "Xocalı soyqırımı: milyon imza – bir tələb" kitabından bəzi məqamları təqdim edirik. Qeyd edək ki, bu səhiflər tam bir əsər ardıcılığı ilə deyil, müəllifin müxtəlif səfərləri zamanı şahidi olduğu məqamlar üzrə hazırlanıb.

... 1992-ci ilin 26 fevral tarixi adi iş günü təsiri başlıyırdı... Hicran (müəllifin xanımıdır-red.) qəfilən iş otağına gələndə mən "Vaşinqton Post" qəzetinə məqalə hazırlayırdım. O, Xalq Cəbhəsinin məlumat şöbəsi ilə telefon əlaqəsində olmuşdu və bəzi kəderli xəbərləri var idi: "Ağdamda olan mənbələr məlumat verirdi ki, Qarabağda olan Azərbaycan qaçqınları kütləvi hücumdan qaçıb canlarını qurtarırlar".

... Hər iki tərəfdən münəqişənin başlanması ilə bağlı şişirdilmiş məlumatlar gəlirdi. Lakin mən, ilk növbədə, telefon zəngləri etməyin ən yaxşı variant olduğunu düşündüm. Qəribəsi o idi ki, hökumətdə heç kas cavab vermirdi...

... Mən orada əvvəl olmuşdum. Əslində, iki dəfə. İlk dəfə səfərim sentyabr ayında olmuşdu, biz aeroporta doluşaraq Boris Yeltsinin gəlişini gözləyirdik. Sonuncu dəfə mən orada bir ay əvvəl, 1992-ci ilin yanvar ayında olmuşdum. O vaxt artıq Xocalıya getməyin tək yolu ancaq helikopterlə mümkün idi. Çünki ermənilər Ağdamı gedən yolu kəsmişdilər.

... Mən kiçik macəranın hamısını yadımda çox yaxşı saxlamışam. Erməni tərəfinin azərbaycanlıların kütləvi surətdə silahlanmaları, helikopterlərinin erməni kəndləri üzərində "uğuldaraq" əylənmələri və əhalini qorxuya salmaları barədə çoxsaylı məlumatlarına şübhə edərək, qaçqınlarla görüşmək, onların vəziyyəti barədə danışmaq üçün London "Independent"-inin müxbiri Xyu Poupla Ağdamı yola düşdüm.

Ağdamda qaçqınları tapmaq çox asan idi. Onlar hər tərəfdə var idi. Ən ağır mərkəzləşmiş ünvan yerli aeroport idi. Qaçqınlardan biri 4 uşaq anası 35 yaşlı Zümrüd Eyyazova idi...Yaxınlıqda olan helikopterin mühərrikinin səsinə Zümrüd mənim qulağıma qışırırdı: "Nəyə görə hökumət yolu açə bilmir?", "Nəyə

görə onlar bizi güllələnəcək ördəklər kimi uçmağa məcbur edirlər?"

Mənim cavabım yox idi. Daha sonra, aeroportdan kimse mənə tərəf gəldi. Bu, Əlif Hacıyev idi. Xocalıda hava limanı təhlükəsizliyinin başçısı idi. Bu cənab bizi 3 ay əvvəl –

“Aeroportdan kimsə mənə tərəf gəldi. Bu, Əlif Hacıyev idi”

Amerikalı yazıçı-publisistin kitabından seçmələr

Yeltsinin səfəri zamanı Ağdamda bir dəstə sərxoş insandan xilas etmişdi. O, həmin vaxt daha şən idi, lakin onun mənə indi də gülümsəməsinə baxmayaraq, artıq o qədər də şən deyildi. Mən onun yaşadığı şəhərdə vəziyyətin necə olduğunu soruşdum.

"Gəl!" – dedi Hacıyev. "Gəl Xocalıya gedək – o zaman sən özün üçün olanları görə bilərsən və cəsarətin olsa, olanları yazarsan".

Onun arxasında "Mİ - 8" helikopteri dayanmışdı, onun pərləri yavaş - yavaş fırlanırdı. Helikopter artıq təhlükəli dərəcədə insanlar və yemək ehtiyatları ilə dolu idi.

Mən getmərim! – Poup dedi. – Mənim həyat yoldaşım və uşaqlarım var! Rotor daha sürətlə fırlanmağa başladı və mən cəld qərar qəbul etməliydim.

"Sonra görüşərik!" – mən ona dedim, amma bunun bir daha mümkün olacağına özüm də tam əmin deyildim. Mən helikoptərə daxil oldum. 25 nəfər üçün nəzərdə tutulan bu helikopterdə 50-dən artıq adam var idi.

Eyni zamanda, müxtəlif silah-sursat da yüklənmişdi. Mən öz-özümə düşündüm: bu, dəlillikdir. Hələ geri dönmək üçün vaxt var idi. Lakin artıq gec idi. Helikopter yellənə-yellənə yerdən ayrılmağa başladı. Mən Poupu mənə əl edərək sahədən uzaqlaşdığını gördüm və həmin vaxt onunla bərabər olmağımı arzu etdim.

Uçuş mühəndisinin verdiyi məlumata əsasən, son iki ay ərzində bu bölgədə 20-dən artıq helikopter vurulmuşdu. Bizim uçduğumuz helikopter bir həftə öncə yarım bak yanacaq götürmüşdü. Yanacağın az olması bizim üçün uğurlu idi, çünki güllələr daha yüksəkdən uçuşurdular.

Buludları yararaq keçdiyimiz zaman mən yollarda öz hava körpüləri vasitəsilə Ermənistandan (və yaxud, azərbaycanlı mühərribə alverçilərindən) əldə edilmiş benzin və dizel yanacağı ilə dolu hərəkət edən yük maşınlarını və avtomobilləri gördüm.

Budur, şükürlər olsun ki, nəhayət, saatlarla uzanmış səfər kimi görünən, amma, əslində, belə də 20 dəqiqədən sonra bizim helikopter Xocalı aerodromunda enməyə başladı.

Mən sağam! Qışırmaq istəyirdim, lakin düşündüm ki, sakit və soyuqanlı qalmaq daha məqsəddəməvafiqdir. Mən bunu gün ərzində iki dəfə etmişdim. "Özünü necə hiss edirsən?" – deyə Əlif Hacıyev menden soruşdu.

"Normal, çox yaxşı!" – mən rus dilində ona yalan dedim. Həmin vaxtda, geri dönen yaxınlarını salamlamaq üçün bəzi insanlar helikopterin ətrafına toplaşdı. Hamı orada Azərbaycanın qalan hissələrindən ən son məlumatları almaq üçün toplaşmışdı: qəzetlər, dedi-qodular və şayiələr.

Bu qədər həyəcanın səbəbi aydın idi: Xocalıda heç bir telefon yox idi, heç bir şey işləmirdi; işıq, qızdırıcı, su yox idi. Kənar dünya ilə əlaqə yalnız helikopter vasitəsilə mümkün idi, onlar da hər uçuşlarında təhlükə ilə üzbəüz idilər. Gecə düşən kimi, şəhərin təcrid olunduğu daha açıq şəkildə hiss olunurdu. Mən kiçik qarnizonda Hacıyev və onun bəzi

qaçıb canlarını qurtarsınlar. Alovlu gecədə yollar axtararaq, fevral ayının 26-sı şəhərə qədər qaçqınlar Qarabağın ucqarında yerləşən Naxçıvanlı kəndinin hüddularına yaxınlaşıblar. Onlar yolu keçərək təpə ilə üzüaşağı – Azərbaycan mövqelərinə tərəf, Ağdamı doğru getməyə başlayıblar. Artıq Şelli postundan şəhərə, Ağdamı 10 kilometr yol qalmışdı.

"Onlar atəş açırdılar, atəş açırdılar və atəş açırdılar" – ağılayaraq Raisa Aslanova adlı qadın bildirdi. Dedi ki, həyat yoldaşı və kürəkəni onun gözləri qarşısında öldürülmüşdür, qızı isə itkin düşmüşdür. Yüzlərlə, bəlkə də, min nəfər mülki şəxs onları müdafiə edən bir ovuc

ordan da "morq"lara yük maşınları ilə tanınmaq və ənənəyə uyğun olaraq yulub torpağa tapşırılmaq üçün getirilən meyitləri yoxlayırdıq.

Taniş sifətlər axtarırdım və mənə ələ gəldi ki, bir nəçəsini gördüm, amma əmin deyildim: meyitlərdən birinin gənc veterinar oğlanı olduğu aşkarlandı, onu gözüne yaxın məsafədən açılan atəşlə öldürmüşdülər. Mən Xocalıda olarkən belə bir adamı tanıyıb-tanmadığımı və ya ona təqdim edildiyimi yadıma salmaq istəyirdim, lakin buna əmin ola bilməzdim.

Quruyub qaxaca dönmüş digər meyitlər sanki onların necə qətlə yetirilməsindən xəbər verirdilər: qolları

gördüyüm azsaylı dövlət rəsmilərindən biri idi. O, Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin Stepanakertdə yerləşən 366 sayılı motorlaşdırılmış piyada alayından fərarilik etmiş 2 türkmen əsgərini dindirirdi. Onlar bir həftə qabaq Xocalıya qaçıb gəlmişdilər. Baş vermiş faciənin sonuncu elementi qəfilən yerini aldı: viran edilmiş şəhərə hücum edənlər yalnız ermənilər deyil, ruslar da olublar!

Bu iki nəfər bizə baxmağa başlayan kimi Tamerlan onlara: "danışın, danışın!" - dedi. Onlardan biri, Ağaməhəmməd Mutif danışdı ki, erməni və rus zabıtları bizi müsəlman olduğumuz üçün döydürdülər, ona görə biz də qaçdıq. "Bizim yeganə istəyimiz evimizə, Türkmənistana qayıtmaq idi".

"Bəs sonra nə baş verdi?" O birisi dedi: "Onlar şəhərə hücum etdilər". "Biz bölməmizin döyüş maşınlarını tanıdıq".

Yadıma komandir Sergey Şukrin düşdü və fikirləşdim ki, görəsən o da bu işə qatılıbmı? Bu iki nəfər şəhəri onun sakinləri ilə birlikdə tərk edəblər, ermənilər və 366-cı alayın əsgərləri qaçanları aşkar etdikdə onlar qadın və uşaqlara dağlardan keçməyə kömək edəblər.

Mutif danışdı: "Onlar atəş açdılar və təkcə bizim qrupda ən azı 20 nəfər həlak oldu". "Bundan sonra biz qaçmağa başladıq".

BBC-nin Moskva müxbirinə qırğın haqqında məlumat verərkən o: "Sən düşünürsən ki, Qarabağda bir hücum nəticəsində ölənlərin sayı dörd il ərzində bizim xəbər verdiyimiz ölənlərin sayından çoxdur? Bu, mümkün deyil".

"Reuters"-ə bax! Onlar heç bir xəbər vermirlər".

... Doğrudan da, belə idi. Elif Kabanın öz sayyar faks aparatı ilə məlumatları göndərməsinə baxmayaraq, efirə heç nə verilmirdi. Ya kimsə bu məlumatı qırıqca qoyurdu və ya "münəqişli iddialar" adı ilə ümumiləşdirilir, neytral hesabatların içərisinə daxil edirdi. Ədalət naminə dəmə istəyirəm ki, Bakıdakı hökumət və KİV bizim məlumatları çatdırmağımız üçün yardım etmədi. Biz Ağdamı xəbərlər əldə etmək üçün yollananda prezidentin nümayəndəsi iddia edirdi ki, Xocalının mübarizə müdafiəçiləri ermənilərin hücumunu dəf edəblər və yalnız iki nəfər həlak olub. Dağlıq Qarabağda adı gecələrdən biri keçib. Biz fərqli məlumatı bildirək, amma Azərbaycanın dövlət yalan mexanizmi qarşısında cəmi 3 nəfər idik.

Axırda mən "Vaşinqton Post" qəzetinin Moskva bürosuna zəng edərək bir hadisə haqqında məlumat vermək istədiyimi bildirdim. Oranın işçiləri mənim diktə ilə xəbər verəcəyim məlumatı dinləyə bilməzdilər, çox məşğul idilər, amma mənim ısrarlarımdan sonra məni Vaşinqtonda yerləşən xarici əlaqə bölməsi ilə birləşdirdilər. İmam Sadıxov və istinadın mən ölənlərin sayının 477 olduğunu xəbər verdikdə redaktorlar menden qeyzlə soruşmağa başladılar: bu rəqəmi haradan almısan, axı rəsmi Bakı hələ də 2 nəfərin ölümü haqqında məlumat verir? Bütün meyitləri görmüsən? Bəlkə azdır? Erməni KİV-lərində "Azərbaycan tərəfinin güclü hücumu" haqqında məlumat verilir. Niyə bu haqda sənənin hesabında heç nə yoxdur?"

Bu məlumatın mənim hesabatımda olmamağının səbəbini belə bir şeyin baş vermədiyini üçün demək istəyirdim ki, Ağdamı "Kristal" tipli birinci raket düşdü və mənim telefonla danışdığım qonaq evindən təxminən 2 kilometr aralıda partladı. Ondən sonra digərləri də partlamağa başladı, qonşu binadakı partlayışdan yaşadığımız qonaq evinin pəncərələri sınıb töküldünə qərara gəldik: nə qədər ki, göyə sovrulmamış, telefonla danışmağı bitirək və düşək zirzəmiyə...

Hazırladı:
İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"

“İfşa edən Xocalı” adlı elmi sessiya

☐ **Azərbaycan xalqı tarix boyu çoxsaylı soyqırımlar, faciələr, qətləmlərlə üzleşib. 1992-ci ilin soyuq, qarlı fevral gecəsində Qarabağ torpağında daha bir məşum qətləim törədildi. İnsanın insanlığa sonsuz nifretinin, vəhşi qəddarlığının yer üzündəki ən bariz nümunəsi olan Xocalı soyqırımı baş verdi.**

Fevralın 25-də AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində "İfşa edən Xocalı" adlı elmi sessiya keçirilib. Tədbiri muzeyin direktoru akademik

Rafael Hüseynov açaraq bildirdi ki, yaddaş təkcə bayramların millətin hafizəsində saxlanması deyil. Yaddaş həm də millətin, insanın taleyindən keçən çətin günlərin, ağrı-cəslərin,

faciələrin unudulmaması deməkdir. Xocalı faciəsi təkcə 1992-ci ilin fevralın 25-dən 26-na keçən gecə xalqımızın başına gətirilən müsibətlərlə bitmir. 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilən faciə də Xocalı soyqırımını törədənlərin, Azərbaycana güc göstərmək istəyənlərin sifarişi ilə hazırlanmış ssenari idi. Xalqımızın azadlıq uğrunda mübarizə əzmini qırmaq üçün 20 Yanvar faciəsi törədildi. Lakin 1991-ci ilin oktyabrında Azərbaycan müstəqilliyini elan etdi.

Muzeyin direktoru Xocalı soyqırımı və bu qəddar aktın günahkarlarına beynəlxalq səviyyədə siyasi-hüquqi qiymət verilməsi istiqamətində görülən işlərdən danışdı. Bildirdi ki, hələ Azərbaycan 2011-ci ildə Avropa Şurasına üzv qəbul olunduqdan sonra o zaman ölkəmizin AŞPA-dakı deputat qrupunun rəhbəri cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Xocalı soyqırımı barədə sənəd hazırlayıb Avropanın bir çox nüfuzlu siyaətçilərinə imzalatmışdıq. Son illər Heydər Əliyev Fondunun

vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanan "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində dünyanın müxtəlif ölkələrində tədbirlər keçirilib, faciə haqqında daha çox insan məlumatlandırılır. Bu cür tədbirlər həm də ona görə vacibdir ki, gələcək nəsillər faciələrimizi unutmaması və belə hallar bir daha təkrarlanmasın. Akademik Xocalı faciəsi ilə bağlı sanballı əsərlərin, kinofilmlərin hazırlanmasını, Bakda soyqırımı muzeyinin yaradılmasının vacibliyini vurğuladı. Faciələrimizi olduğu kimi, bütün ağır-acısıyla dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq bu gün qarşımızda duran əsas vəzifələrdəndir. R. Hüseynov bildirdi ki, faciənin birbaşa təşkilatçısı və icraçısı olan R.Köçəryanın, S.Sərkisyanın və digərlərinin ədalət məhkəməsi qarşısına çıxarılacağı gün uzaqda deyil.

Qabil YUSİFOĞLU, "Xalq qəzeti"

Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi xarici ölkələrdə də yad edilib

ABŞ

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ABŞ-in Los-Anceles şəhərində müxtəlif dini icmaların rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilmiş geniş tədbirlə yad olunub.

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulluğu tərəfindən keçirilən tədbirə Los-Ancelesin ən böyük və ən qədim kilsələrindən olan İsa Məsihin Sonuncu Gün Mükəddəsləri Kilsəsi ev sahibliyi edib. İki yüzdən çox qonağın qatıldığı tədbirdə Los-Ancelesdəki xristian, yəhudi, müsəlman, buddist, bəhai, zərdüşť və digər dini icmaların rəhbərləri, eləcə də bu dinlərin müxtəlif cərəyanlarına mənsub geniş ictimaiyyət nümayəndələri, ictimai-siyasi xadimlər, bir sıra ölkələrin Los-Ancelesdəki baş və fəxri konsulları, eləcə də jurnalistlər iştirak ediblər.

Tədbiri açan kilsənin nümayəndəsi Deyv Orton bu önəmli tədbirə yığılmaqda əsas məqsədin 1992-ci ildə törədilmiş dəhşətli Xocalı qətləminin qurbanlarını yad etmək olduğunu vurğulayıb.

Dünyanın ən nüfuzlu yəhudi təşkilatlarından olan, Los-Ancelesdə fəaliyyət göstərən tanınmış Simon Vizental Mərkəzinin həmtəsisçisi və sədr müavini ravvin Abraham Kuper dəfələrlə Azərbaycanda səfərdə olduğunu, ölkəmizdə bərqərar olmuş multikulturalizm və dinlərarası tolerantlıq mühitinin bir çox ölkələr üçün gözəl bir nümunə təşkil etdiyini diqqətə çatdırıb. O, Xocalı kimi faciələrin təkrarlanmaması üçün davamlı sülh istiqamətindəki səylərin gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Xocalı dəhşətləri haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verən Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu, Los-Anceles Konsulluq Korpusunun sədri (duayeni) Nəsimi Ağayev Xocalı soyqırımının "Soyuq müharibə"-nin yekunundan sonra Avropada ilk soyqırımı olduğunu diqqətə çatdırıb. N.Ağayev 2008-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın başlatdığı "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində görülmüş işlər sayəsində Xocalı soyqırımının beynəlxalq səviyyədə tanınması istiqamətində mühüm addımlar atıldığını vurğulayıb. Diplomat bu səpkidə artıq dünyanın bir neçə dövlətinin və ABŞ-in 23 ştatının, o cümlədən baş konsulluğun məsul olduğu 7 ştatın Xocalı qətləminin tanındığını və rəsmi şəkildə pislədiyini deyib.

Tədbir Xocalı soyqırımının canlı şahidi, faciə zamanı ermənilərə əsir düşən Dürdanə Ağayeva ilə 2015-ci ildə Los-Ancelesdə baş konsulluq tərəfindən lentə alınmış videomüsahibənin nümayişli ilə davam edib.

Nümayişin ardınca çıxış edən Los-Anceles Dinlərarası Şurasının sədri, Kaliforniyanın ən nüfuzlu xristian din xadimlərindən olan yepiskop Xuan Karlos Mendez Xocalı qətləminin dəhşətləri ilə bağlı təəssüratlarını bölüşüb. O, gələcəkdə belə faciələrin baş verməməsi üçün Xocalı ilə bağlı həqiqətlərin daha geniş ictimaiyyətə çatdırılmasının zəruriliyini vurğulayıb. Daha sonra müsəlman, xristian, zərdüşť, yəhudi və digər din xadimləri tərəfindən Xocalı qətləminin qurbanlarının ruhuna dualar oxunaraq, dünyada sülh və əmin-amanlığın bərqərar olması üçün həmrəylik nümayiş etdirilib.

Sonra Azərbaycanın tanınmış kamança ustası, ABŞ-in nüfuzlu Stanford Universitetində Azərbaycan musiqisini tədris edən İmamyar Həsənov tərəfindən müxtəlif xalq və bəstəkar mahnılarımız təqdim olunub. Türk əsilli pianoçu Cem Oslu bəzi mahnıları pianoda müşayiət edib.

Tədbirin sonunda Xocalı qurbanları üçün baş konsulluq tərəfindən ehsan süfrəsi açılıb.

Türkiyə

İstanbulun Bahçeşehir Universitetində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü münasibətilə anım mərasimi keçirilib.

Tədbirdə əvvəlcə hər iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilib, faciə qurbanlarının xatirəsi yad edilib.

Çıxış edən Bahçeşehir Universiteti rektorunun müavini, professor Tunc

Bozburu türklərin əsrlər boyu bir çox qətləmlərə məruz qaldıqlarını bildirib. Qeyd edib ki, bütün olanlara baxmayaraq, türk milləti olaraq hər zaman gələcəyə ümid bəsləmişik. Lakin tarixdə baş verən qanlı hadisələri heç bir zaman unutmayacağıq və bunu gələcək nəsillərə çatdırmaq bizim borcumuzdur.

T.Bozburu gələcəkdə daha yaxşı izlər qoymaq uğrunda mübarizə aparmağın vacibliyini vurğulayıb. Xocalı qətləminin insanlıq tarixində görülmüş ən böyük vəhşiliklərdən biri adlandırılan professor, qardaş ölkə Türkiyənin bu qanlı hadisənin səbəbkarlarının cəzalandırılmasını tələb etdiyini bildirib.

Tədbirdə çıxış edən universitetin dosenti Mehmet Çelik Azərbaycanın yalnız azərbaycanlıların deyil, bütün türk dünyasının Vətəni olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, bu səbəbdən Azərbaycanın kədəri bütün türk dünyasının kədəridir. "Biz bu gün burada 27 il öncə vəhşicəsinə qətlə yetirilmiş doğmalarımızı yad edirik", - deyən M.Çelik Xocalıda öldürülənlər arasında dinc sakinlərin - uşaqların, qadınların və qocaların çoxluq təşkil etdiyini, bu səbəbdən Xocalıda baş verənlərin məhz soyqırımı, qətləmin olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, bu qətləmin ermənilərin işğalçı siyasətinin bir hissəsidir və Xocalıda cəsədlərin üzərində törədilmiş vəhşiliklər insanlıqdan kənar davranışdır.

M.Çelik bu tarixin təkrarlanmaması və ədalətin bərqərar olması uğrunda mübarizə aparmağın vacibliyini qeyd edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin məsul əməkdaşı Bəhrüz Həsənov bildirib ki, 27 il keçməsinə baxmayaraq, Xocalı soyqırımı beynəlxalq platformada hələ də yetərincə tanınmayıb. Qeyd edilib ki, illər boyu təkcə Xocalıda deyil, Azərbaycanın digər bölgələrində də ermənilər tərəfindən müxtəlif qanlı hadisələr törədilib. O zaman müstəqilliyini yeni qazanmış Azərbaycanın bu hadisələrin qarşısını almağa gücü yetmədi. Belə ki, o zamanlar Azərbaycan Ordusu formalaşmamışdı və könüllülərdən ibarət dəstələr ermənilərə qarşı öz gücləri hesabına mübarizə aparmaya çalışırdı. Bunun nəticəsidir ki, biz bu gün Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş növbəti qanlı hadisənin ildönümünü qeyd edirik. Hazırda Azərbaycan dünyanın ən inkişaf etmiş və güclü orduya sahib dövlətlərdən biridir. Lakin buna baxmayaraq, ərazi bütövlüyümüzün bərpasını istəyirik, eyni zamanda, sülhün, əmin-amanlığın tərəfindəyik.

"Xocalı həqiqətlərini və ermənilər tərəfindən törədilmiş bu kimi digər qanlı hadisələri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq bizim borcumuzdur", - deyən B.Həsənov bu məsələdə sosial mediadan istifadənin vacibliyini vurğulayıb. Qeyd edib ki, artıq dünyada sosial media klassik medianı üstələyir. Öz həqiqətlərimizi dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün xüsusən gənclər sosial medianın gücündən geniş istifadə etməlidir. Hazırda dünyada informasiya müharibəsi məhz sosial media üzərindən aparılır və Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq bizim əlimizdədir.

B.Həsənov Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin erməni işğalı altında olmasına, bir milyondan çox insanın öz vətəninə məcburi köçkün vəziyyətində yaşamasına və Xocalı kimi qətləmlərin törədilməsinə baxmayaraq, beynəlxalq ictimaiyyətin bu hadisələrə sessiz qaldığını, ermənilərin hələ də cəzalandırılmadığını vurğulayıb. Bildirilib ki, bu hal dünya ölkələri üçün sülhün təhdid edilməsi deməkdir. Bildirilib ki, Xocalı soyqırımını yalnız anım günlərində deyil, hər bir beynəlxalq platformada xatırlamaq bizim üçün

vacibdir. Biz həqiqətləri dünyaya tanıtmalı və geniş təbliği ilə məşğul olmalıyıq. Xocalı soyqırımı haqqında bütün həqiqətləri dünyaya çatdırmaq hər birimizin borcudur.

Tədbirdə çıxış edən Xocalı faciəsinin canlı şahidi, Milli Məclisin deputatı Elman Məmmədov o qanlı gecə haqqında iştirakçılara ətraflı məlumat verib.

Sonda azərbaycanlı tələbələrə görüş keçirilib, onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Günəl MƏLİKOVA
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

İstanbul

Belçika

Xocalı soyqırımının ildönümü ərəfasində Avropa Parlamentinin 60-dan çox üzvü bəyanat imzalayıb. Bəyanatda bildirilir ki, gələcəkdə bəşəriyyətə qarşı belə cinayətlərin qarşısını almaq məqsədilə Xocalı soyqırımının günahsız müli qurbanlarının xatirəsi ehtiramla yad edilməlidir.

Bəyanatda Xocalıda baş vermiş qanlı hadisələrin qurbanları olmuş qadın, uşaq və yaşlı insanlar haqqında məlumat da yer alıb.

"Hesab edirik ki, gələcəkdə bəşəriyyətə qarşı belə cinayətlərin bir daha baş verməməsi üçün Xocalıda törədilmiş dəhşətli hadisələr zamanı həyatını itirmiş insanların xatirəsini yad etmək böyük əhəmiyyət kəsb edir. 27 il öncə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunda baş vermiş Xocalı qətləminin günahsız qurbanlarının xatirəsini böyük hüznə yad edir və onların ailələrinə başsağlığı veririk. Xocalı faciəsi zamanı həyatını itirmiş insanların ailələrinin kədərinə bölüşürük. Biz, Avropa Parlamentinin üzvləri bütün həmkarlarımızı Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini yad etməyə və hər il bu günün qurbanların xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq anım günü kimi qeyd etməyə çağırırıq", - deyə bəyanatı imzalayan Avropa Parlamentinin üzvləri öz həmkarlarına müraciət ediblər.

Xatırladaq ki, ötən ilin fevral ayında Xocalı soyqırımının ildönümü ərəfasında ilk dəfə Avropa Parlamentinin 22 deputatı Xocalı qətləminin müharibə cinayətləri kimi tanınması ilə bağlı bəyanatla çıxış edib və faciə qurbanlarının xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq ölkəmizə başsağlığı veriblər. Qurumdakı deputatlarımız bir il ərzində Avropa Parlamentində 1992-ci il fevralın 26-da erməni işğalçıları tərəfindən törədilmiş Xocalı soyqırımı haqqında məlumatlandırma aksiyasını genişləndirib və bu təşəbbüsə qoşulan deputatların sayı cari ildə 3 dəfə artıb.

Xocalı soyqırımı ilə bağlı bəyanatı imzalayan deputatlar Avropa İttifaqına üzv ölkələrin yarısından çoxunu (28 üzv ölkədən 15-ni) və Avropa Parlamentində yer alan 8 siyasi qrupdan 6-sını təmsil edirlər.

Şəhla AĞALAROVA
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

İsveçrə

Azərbaycanın İsveçrədəki səfirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycanlıların İsveçrədəki Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən Bern şəhərinin meriyası, Bern kantonu və bələdiyyəsinin birgə təsisçisi olduğu "Polit-Forum-Bern" assosiasiyasına məxsus tarixi binada Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi təşkil edilib.

Mərasimdə Azərbaycanın İsveçrədəki səfiri Xanım İbrahimova və çıxış edərək Xocalı faciəsinin səbəbi və nəticələri barədə geniş məlumat verib, Xocalı qətləminin törətdiyi ictimaiyyətin, Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək məqsədilə apardığı işğalçılıq müharibəsinin gedişində dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş ən dəhşətli cinayət olduğunu söyləyib. Xocalı hadisələrinin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən soyqırımı kimi tanınması istiqamətində Azərbaycan dövləti və diasporu tərəfindən görülən işlərə toxunan X.İbrahimova bu kontekstdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təşviqat kampaniyası barədə danışıb və Xocalı soyqırımının beynəlxalq aləmdə tanınması sahəsində əldə edilmiş nailiyyətləri sadalayıb. Səfir X.İbrahimova Azərbaycanın ümummilli maraqlarının müdafiəsi məsələsində azərbaycanlıları bir olmağa çağırıb.

Azərbaycanlıların İsveçrədəki

Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Qasım Nəsirov Xocalıda törədilən vəhşiliklərin heç bir millətə ucalıq gətirmədiyini söyləyib, ədalətin bərqərar olması baxımından Xocalı qətləminə dünya ictimaiyyəti tərəfindən hüquqi-siyasi qiymət verilməsinin vacibliyinə diqqət çəkib.

Çıxışlardan sonra "Niyyə Xocalı?" filmi nümayiş olunub.

Anım mərasimində Azərbaycan diasporunun təmsilçiləri ilə yanaşı, əcnəbi qonaqlar da iştirak ediblər.

Eyni zamanda, Berndə fəaliyyət göstərən "Qarabağ" Azərbaycan dili məktəbində Xocalı faciəsinə həsr olunmuş dərs keçirilib. Dərs çərçivəsində şagirdlər Xocalıya dair fikirlərini rəsm vasitəsilə ifadə edib və bu mövzuda fikir mübadiləsi aparılıb.

Elgün NİFTƏLİ
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

Bern

Latviya

Azərbaycanın Latviyadakı səfirliyinin təşkilatlığı ilə Riqada Xocalı soyqırımı qurbanlarının anım mərasimi keçirilib.

Latviya Universiteti Akademik Kitabxanasının konfrans zalında keçirilən tədbirdə bu ölkənin keçmiş prezidenti Valdis Zatlers, ölkə ictimaiyyətinin üzvləri, elm və mədəniyyət xadimləri, diplomatik korpusun nümayəndələri, parlament dostluq qrupunun təmsilçiləri, jurnalistlər, müxtəlif ölkələrdən olan tələbələr

iştirak ediblər.

Əvvəlcə Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən çoxsaylı video, fotomateriallar əsasında istehsal edilmiş "Xocalıya ədalət!" sənədli filminin nümayişindən sonra səfir Cavanşir Axundov çıxış edib. Səfir bildirib ki, xüsusən və ağılsız qəddarlıqla törədilən bu soyqırımı aktı Ermənistanın etnik təmizləmə siyasətinə xidmət edib. Xocalı soyqırımının erməni millətçilərinin və onların havadarlarının Azərbaycan xalqına qarşı apardığı 200 illik siyasətinin davamı olduğunu qeyd edən səfir faciə qurbanlarının xatirəsini daim yaşatmağı gənclərə tövsiyə edib. Bu vəhşilik aktı təkcə Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı cinayətdir.

Xocalı soyqırımının beynəlxalq səviyyədə tanınması prosesindən bəhs edən diplomat hazırda Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü olduğu "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində dünyanın bir çox ölkələrində silsilə tədbirlərin keçirildiyini, indiyədək bir sıra ölkələrin

parlamentləri və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qətləmi tanıyan və qınayan bəyanatların qəbul edildiyini söyləyib.

2015-ci il fevralın 26-da Latviya seymində də Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar müvafiq bəyanatın qəbul edildiyi günün önəmli tarixi uğur adlandırılan səfir Azərbaycan–Latviya parlamentlərarası dostluq qrupu tərəfindən 53 deputatın imzası ilə qəbul edilmiş bu sənəddə faciənin insanlıq əleyhinə cinayət olaraq tanındığını vurğulayıb, nümayiş etdirdiyi həmrəyliyə görə Latviya xalqına dərin təşəkkürünü ifadə edib. Bir gün faciənin bütün dünyada soyqırımı aktı kimi tanınacağına inam bildirən səfir həmvətənlərimizi "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası ətrafında sıx birləşməyə və bu faciəni daim xatirələrdə yaşadaraq gələcək nəsillərə ötürməyə çağırıb: "Həmin gün qətlə yetirilmiş körpələr bu gün 27-30 yaşlarında ola bilərdilər. Onlar da yaşayaraq arzularını reallaşırdılar", - deyə səfir vurğulayıb.

Fevralın 23-də Brüsselə Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş kütləvi matəm mitinqinin keçirildiyini və bu gün Latviyada

digər analoji faciələrlə müqayisə edib. Bunların sırasında faşist Almaniyası tərəfindən yəhudi millətinə qarşı törədilən soyqırımı, 1937-ci ildə Sovet imperiyasının ərazisində yaşayan latış xalqına "burjua Latviyasının casuslarına qarşı mübarizə" şüarı altında aparılmış kütləvi qırğınların adlarını çəkən yazıçı bu halların tarixdə alman, polyak və digər xalqların nümayəndələrinə qarşı da törədildiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra Azərbaycan mədəniyyət-informasiya mərkəzi – "Azərbaycan Guşəsi"nin nəzdində fəaliyyət göstərən "Azərbaycan dili" kurslarının latviyalı tələbələrindən ifasında Azərbaycan, latış, rus və ingilis dillərində Xocalı soyqırımına həsr edilən ədəbi kompozisiyalar səsləndirilib. Polşada yaşayan azərbaycanlı opera ifaçısı Tərflən Şahbaz tədbirin ruhuna uyğun xalq və bəstəkar mahnıları ifa edib.

Tədbirdə Xocalı soyqırımından bəhs edən müxtəlif kitab və broşürlər sərgilənib.

Sonda faciə qurbanlarının xatirəsinə ehsan verilib.

* * *

Həmin gün tədbirdən əvvəl "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası çərçivəsində Latviyadakı azərbaycanlıların və tələbələrin iştirakı ilə izdihamlı matəm-anım yürüşü keçirilib. Təxminən 100-ə yaxın insanın qatıldığı yürüşdə "Xocalıya ədalət!" şüarları yazılan plakatlar, habelə soyqırımı hadisəsini təsvir edən fotosəkilər nümayiş etdirilib, "Xocalıya ədalət!", "Qarabağa azadlıq!", "İşğala son!" şüarları səsləndirilib.

Yürüş zamanı Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Leyla Əliyevanın müəllifliyi ilə ingilis dilində hazırlanmış "Xocalıya ədalət!" broşürələri, həmçinin ingilis və latış dillərində "Xocalı xatırla" kitabçaları paylanılıb.

Riqa şəhərinin mərkəzi "Bastejkalna" parkından başlayan bir saatlıq yürüş Latviya Azadlıq Abidəsinin önündə ekil

qoyulması ilə sona çatıb.

Litva

Litvanın aparıcı ali təhsil ocaqlarından olan Mykolo Romerio Universitetində "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində Xocalı soyqırımına həsr olunmuş tədbir və "Sonsuz dəhliz" sənədli filminin nümayiş təşkil olunub.

Tədbirdə yerli və əcnəbi tələbələr, müəllim-professor heyəti ilə yanaşı, Litva ictimaiyyətinin nümayəndələri, politoloqlar, kütləvi informasiya vasitələrinin təmsilçiləri, qeyri-hökumət təşkilatlarının fəalları, soydaşlarımız iştirak ediblər.

Səfir Tamerlan Qarayev çıxış edərək tədbir iştirakçılarına Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə məlumat verib, 27 il əvvəl Xocalıda azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımı haqqında ətraflı bəhs edib. O, dünyanın bir çox ölkələrində Xocalı faciəsinin soyqırımı kimi tanınmasına baxmayaraq, beynəlxalq birlik tərəfindən hələ də ona lazımı qiymət verilmədiyini deyib, insanlığa qarşı bu cür cinayətlərin bir daha təkrarlanmaması və ədalətin bərpa olunması üçün bütün sülhsevər xalqların sessiz qalmamaları çağırışını edib.

Çıxış edən digər tədbir iştirakçıları Xocalıda azərbaycanlılara qarşı törədilmiş vəhşiliyi Srebrenitsa və Xatında törədilən soyqırımı cinayətləri ilə eyniləşdirib, insanlığa qarşı soyqırımı kimi qiymətləndiriblər.

Sonra litvalı prodüser Andreas Brokasın həmmüəllifi olduğu "Sonsuz dəhliz" sənədli filminin baş qəhrəmanı, litvalı hərbi jurnalist Riçardas Lapaitis 1990-cı illərin əvvəllərində Dağlıq Qarabağda baş vermiş hadisələrdən danışmış, gözləri ilə gördüyü erməni vəhşiliklərindən bəhs edib.

Daha sonra "Sonsuz dəhliz" filmi nümayiş etdirilib. Səfirliyin dəstəyi ilə Litva və ingilis dillərində nəşr edilmiş kitablar və yüzlərlə broşür, buklet tədbir iştirakçılarına paylanılıb.

Vilnüsə başqa, Litvanın Klaypeda, Kaunas və digər şəhərlərində də "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində anım tədbirləri keçirilir.

Aygün ƏLİYƏVA
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

Vilnüs

Azərbaycan və yəhudi xalqlarının həyatında elə böyük tarixi faciələr olub ki, onlar haqqında sakit danışmaq mümkün deyil. Hələ 1925-ci ildə Adolf Hitler “Mənim mübarizəm” kitabında yəhudilərin kökünü kəsmək barədə fikirlərini açıqlamışdı. Onun 1933-cü ildə hakimiyyətə gəlməsi və Avropa yəhudilərinin soyqırımı ilə başlayan Holokost fəlakəti başər tarixində ən dəhşətli hadisələrdən biridir. Faşistlər milyonlarla yəhudini xüsusi qəddarlıqla, ağır işgəncələrlə qətlə yetirdilər.

dövründə yaradılan Fövqəladə Təhqiqat Komissiyası tərəfindən ermənilərin 1918-ci ildə törətdikləri vəhşiliklərin qurbanı olmuş insanların siyahısı bu gün də arxivdə saxlanılır.

Müxtəlif məxəzləri və arxiv sənədləri sübut edir ki, mahiyyət etibarı ilə faşizmin yəhudilərə, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qırğınlar çox oxşardır. Diqqət yetirin! Eyni fəlakəti – soyqırımını biz də yaşamışıq. Erməni yazıçısı, millətçi ideoloq Zori Balayanın 1974-cü ildə çapdan çıxmış və yayımlanmış “Ocaq” kitabı ermənilərin azərbaycanlılara qarşı növbəti terror dalğasının DQMV-də başlanması-na təkan vermişdir. Bu təbliğatdan

Xocalı qırğınına törətməklə erməni millətçiləri hiyləgər siyasi və taktiki məqsədlər güdürdülər. Onlar bununla xalqımızın mübarizə əzmini qırmaq, onu tarixi torpaqlarımızın işğalı faktı ilə barışmağa məcbur etmək istəyirdilər. Lakin düşmənin niyyətləri baş tutmadı, xalqımız öz dövlətinin suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə yüksək iradə və qəhrəmanlıq nümunəsi göstərdi.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

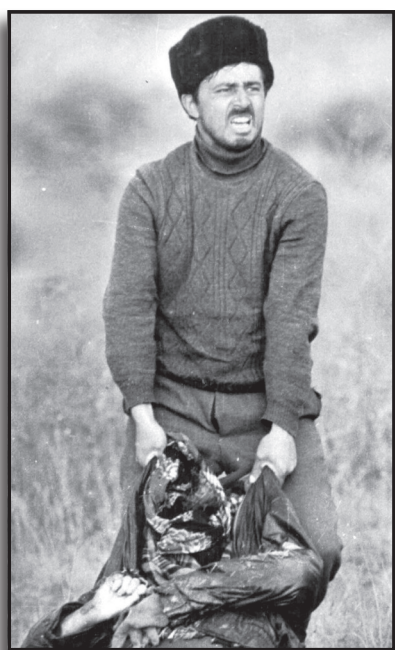

komissar S. Şaumyan həmin ilin mart-aprelində Şamaxı qəzasının 53 müsəlman kəndində 2560- qadını, 1277 uşağı qətlə yetirməklə 8027 nəfər azərbaycanlının qanına bais olmuşdur. Eyni zamanda, Quba qəzasında 162 kənd dağıdılmış, 16 mindən çox insanın həyatına son qoyulmuşdur. Lənkərandan, Muğanda və Dağlıq Qarabağda 150 azərbaycanlı kəndi yandırılaraq talan edilmişdir.

O günlərdə ermənilərin etdiyi cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddaşına həkk olunmuşdur. Çünki, milli kimliyinə görə minlərlə dinc Azərbaycan türkü məhv edilmişdir. Ermənilər evləri yandırır, insanları diri-diri oda atırdılar. Onlar milli arxitektura xəzinələri, məktəbləri, xəstəxanaları, məscidləri və digər tikililəri dağıdaraq, türklərə qarşı soyqırımını çox böyük bir qəddarlıqla həyata keçirirdilər. Bakı, Şamaxı, Quba, Qarabağ, Zəngəzur, Naxçıvan, Lənkəran və Azərbaycanın digər ərazilərində kütləvi qırğınlar törətməklə dinc əhalini qırır, kəndləri yandırır, tarixi-millə abidələrini məhv edirdilər.

1918-ci ilin mart-aprelində təkə Bakıda 30 minə yaxın türk amansızlıqla öldürülmüşdür. Şamaxıda 58 kənd dağıdılmış, 7 min nəfər məhv edilmişdir. Quba ərazisində 122 (türklərlə birlikdə burada yaşayan yəhudilər də qırğına məruz qalmışdır), Qarabağın dağlıq bölgəsində 150, Zəngəzurda 115, İrəvan quberniyasında 211, Qars əyalətində 92 kənd yerlə-yeksan edilmiş, əhali üzərində əsl qətləmin həyata keçirilmişdir. İrəvan türklərinin çoxsaylı müdafiəçilərinin birində (“Əməkçi” qəzeti, 231, 2 noyabr 1919-cu il) göstərilirdi ki, türklərin bu tarixi şəhərində və onun ətrafında qısa zaman ərzində 88 kənd dağıdılmış, 1920 ev yandırılmış, 131 min 970 nəfər öldürülmüşdür.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

sonra, ermənilərin soyqırımı siyasətinin növbəti qanlı mərhələsi Xocalı qətləmi başlamışdır. 1992-ci il fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində ermənilər tərəfindən bir neçə saat ərzində 613 nəfər dinc azərbaycanlı, o cümlədən 63 uşaq, 106 qadın, 70 qoca qəddarcasına, dözülməz işgəncə verilməklə öldürülmüşlər. 487 nəfərə ağır xəsarət yetirilmiş, 1275 sakin –köməksiz qocalar, uşaqlar, qadınlar girov götürülmüşdür.

Xocalı hadisəsi zamanı həlak olmuş 613 nəfərdən 181 meyitin ekspertlər tərəfindən müayinəsinin nəticəsi göstərdi ki, həmin meyitlərdən 130 nəfəri kişi, 51

nəfəri isə qadındır. Müayinə olunan meyitlərdən 13 nəfəri azyaşlı uşaq olmuşdur. Xəsarətlərin əmələgəlmə mexanizminə görə bölünməsi aşağıdakı kimidir: gəlpədən – 20 nəfər, güllədən – 151 nəfər, küt alətlə – 10 nəfər dünyasını dəyişmişdir. Xəsarətlər yerləşdiyi nəhiyyəyə görə aşağıdakı qaydada olmuşdur: baş nəhiyyəsi – 40 nəfər, döş qəfəsi – 74 nəfər, qarın nəhiyyəsi – 17 nəfər, ətrafları – 11 nəfər.

Bununla yanaşı, müayinə olunan meyitlərdən 3 nəfərində ətrafların donması, 33 nəfərində işgəncə əlamətləri, yeni başın dərisinin soyulması, qadınlarda döşlərin kəsilməsi, burun və qulaq qığırdaqlarının kəsilməsi, qadınların cinsiyyət üzvlərinə odlu silahdan atəş açılması əlamətləri aşkar edilmişdir. Eyni zamanda, göz almalarının çıxarılması, dişlərin sındırılması, kişilərin cinsiyyət üzvlərinin kəsilməsi müşahidə olunmuşdur. Müayinə vaxtı 31 meyitdə konbinə, yeni bədəninin müxtəlif nəhiyyələrinin güllə yarası və küt alətlə, kəsici-deşici alətlə yetirilmiş xəsarətlər aşkar edilmişdir. Müayinə olunmuş meyitlərdən 13 nəfərində bədən

bütün səthini əhatə edən yanıq, kömürleşmə aşkar edilmişdir. Eyni zamanda, müayinə edilən meyitlərdən 10 nəfərində güllə yarası ilə birlikdə, onların üzərindən hərbi texnikanın keçməsi əlaməti olmuşdur.

Həmin dəhşətli günlərdə Xalq yazıçısı Anar SSRİ yazıçılarına həyqirib müraciət edirdi: “Qarabağ ərazisində bütöv bir şəhər – azərbaycanlıların yaşadığı Xocalı şəhəri, on min nəfər, eşirdisinizmi?! on min nəfər əhalisi olan bütöv bir şəhər məhv edilmişdir.”

Qanlı Xocalı gəcəsinin kiçik təsviri emosional miqyasına görə Holokost fəlakətindən geri qalmır. Diqqət edin: “Ölümün alovlu nəfəsi hər yandan onların üstünə axırdı, zalımın qara qılncı günahsızların başına endirilirdi.”...Dilsiz körpələrin ahi – fəğanı ərşə yüksəlirdi... Qırmızı qana bürünmüş qaranlıq gecə hər yandan ölüm yağdırırdı insanların üstünə...”

Köməksiz qoca və ağbırçqələrin təpiklə-nə-təpiklə öldürülməsi, övladlarının gözü qarşısında atalarının ağaca sarınıb əl-ayağının kəsilməsi, qızların namusunun ləkələnib hey-

siyyatına toxunulması kimi dəhşətli səhnələri necə unutmmaq olar?

Türkiyə Böyük Millət Məclisində Xocalı soyqırımı ilə bağlı dinləmələrdə deputat Mustafa Kabakçı bir erməni jurnalistinin “Xaç naminə” kitabına istinadən gətirdiyi sitatı xatırladıram: “Kaplın” adlanan və cəsədlərin yandırılması ilə məşğul olan erməni qrupu martın 2-də 100 azərbaycanlının meyitini Xocalının 1 kilometr qərbində bir yera gətirdi. Sonuncu yük maşınında 10 yaşlı bir qız uşağı gördüm. Başından və əlindən yaralı idi, üzü göyərmişdi. Soyuğa, aclığa və yarılarına rəğmən hələ sağ idi. Elə bu zaman, Tıqran-yan fəmilialı bir əsgər onu cəsəd qalağının üzərinə atdı. Sonra bütün cəsədləri yandırdılar. Yanan cəsədlər arasından bir fəryad eşitdim. Öləndən bir şey gəlmirdi. Və mən Şu-saya qayıtdım. Onlar isə xaç naminə müharibəyə davam etdilər.”

Bu, ölüm düşgənlərində qaz sobalarının yandırılan yəhudilərin fəryadını xatırlatmırmı?!

Xocalı soyqırımı türk dünyası və Azərbaycan üçün ən faciəli qətləmin olmaqla yanaşı, insanlıq tarixinə qara bir ləkədir. Bu şəhərdə insan-ların mühasirəyə alınıb qırılması, girov götürülməsi, başlarına min bir müsibət gətirilməsi sivil dünyanın gözü qarşısında baş vermişdi. Dünya isə susmuşdu...

Həm Holokost, həm Xocalı faciəsi xristian dəyərləri və sivil yaşayış mədəniyyəti ilə dünyaya örnək olmaq istəyən Avropanın içərisində baş verdi. “Demokratik” Avropa isə dinnədi, bu faciələrə haqq qazandı-rmış kimi susdu.

İnsanlıq qarşı bu cinayətləri törədənərlə gec-təz xalq məhkəməsinə veriləcək. Qaz sobalarında yəhudiləri yandıranlar ədalət məhkəməsinə verildilər, layiqli cəzalarına çatdılar. İnanırıq ki, Xocalı qatillərinin də cəzasını alacağı gün uzaqda deyil.

Təəssüflə qeyd etməliyə ki, tarixdə böyük haqsızlığa və ədalətsizliyə məruz qalmış azərbaycanlılara qarşı törədilmiş faciələrə dünya ictimaiyyəti eti-nasız qalmış, cinayətkara layiqli cavab verilməmişdir. Belə ki, heç bir beynəlxalq təşkilat soydaşları-mıza qarşı törədilmiş cinayətlərə,

Xocalı soyqırımına münasibət bildirməmişlər.

Bu günlərdə Avropanın mərkəzində qanlı terror aktı baş verdi. İslam Peyğəmbərinin (s.) karikaturasını çəkmisə satirik jurnalın kafir əməkdaşları güllələndi. Əlbəttə, biz də qanlı terroru qınayırıq. Dünya liderləri Parisin Cümhuriyyət mey-danında əl-ələ verib, həmrəylik nümayiş etdirdilər. Ancaq Xocalıda bütöv bir şəhər yer üzündən silindi, dünya isə susdu.

Azərbaycanın hər yerində erməni qəddarlığının, erməni faşiz-minin qanlı “izləri” var. Bu gün Quba rayonu ərazisində aşkar olunmuş məzarlıqda azərbaycanlılara yanaşı, yəhudi qardaşlarımız və digər soy-daşlarımız da erməni qəddarlığının qurbanlarıdır.

Azərbaycan tarixlər boyu xalqla-rın, toplumların dinc yaşadığı nadir məmləkətlərdən olub. Əminliklə deyə bilərəm ki, ölkəmiz dünyada multikul-turalizmin nümunəvi mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Bu torpaqlarda yəhudilər və digər çoxsaylı millətlər bizimlə birgə yaşayıb və yaşayırq. Həmişə dərdimiz bir, sevincimiz bir olub. Bu, Azərbaycan xalqının, sivilizasiyasının fəlsəfəsindən, xalqımızın xoşbəxt tolerantlığı əxlaqından gəlir.

Möhtərəm cənab Preziden-timiz İlham Əliyevin apardığı siyasətin nəticəsidir ki, ölkəmizdə mədəniyyətlərin, millətlərin dialoqu davam edir və milli sərvət kimi qoru-nub saxlanılır.

Xocalı soyqırımı xalqımızın qan yaddaşına həkk olunmaqla gənclərimizin unudulmuş uzaqlaş-dıraçaq, onları faciəməzi dərinədən öyrənməyə sövq edəcəkdir.

Vaxt gələcək biz Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Qarabağda zəfər bayrağımızı sanc-maqla Böyük Qələbəmizi bayram edəcəyik.

Sadik MƏMMƏDOV,
Bakı Slavyan Universiteti
“Azərbaycanşünaslıq” elmi-tədqiqat laboratoriyasının müdiri, diplomatiya və xarici siyasət kafedrasının dosenti, Qarabağ müharibəsi veteranı, istefada olan polis polkovniki

Yaxşı ki, Xocalı faciəsinin baş verdiyi məqamları lentə almaq mümkün olub. Milli Qəhrəman Çingiz Mustafayev və fədakar jurnalist-operator Seyidağa Mövsümovun həmin gün bu qanlı faciənin ağırını anlarını lentin yaddaşına köçürdükleri kadrlar sonralar neçə-neçə filmimiz üçün canlı materiala çevrilib və bu gün həmin kadrların yer aldığı filmlər Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətləri dünyaya yayır.

“Düşməni laylı” adlı qısametrajlı film Xocalı faciəsinin ağırını haqqındadır. Ssenari müəllifi Altay Yaşar film haqqında deyir: “Əsas məqsəd XX əsrin ən dəhşətli cinayətlərindən biri olan Xocalı faciəsi barədə acı həqiqəti beynəlxalq ictimaiyyətə yeni rəkrusda təqdim etməkdir. Filmdə biz Xocalı faciəsinə soyqırımı qurbanına çevrilmiş 5 yaşlı qızın gözü ilə baxmağa çalışmışıq”.

Filmin müəllifinin qabartmağa çalışdığı məqam Xocalı faciəsi zamanı balaca Ayanın anasına verdiyi suallardır. Baş verən hadisələri dərk etməyən, anasının başına nə gəldiyini bilməyən Ayan bütün film boyu bu suallara cavab axtarır. Müəllif bu yanaşma ilə tamaşaçıların qəlbinə an zərif tellərinə toxunmağa və bu suala cavab tapmağa çalışıb: “Nə üçün dünya ictimaiyyəti indiyə qədər Xocalı soyqırımına lazımi qiymət verməyib?”

Filmin rejissoru Elxan Cəfərov, bəstəkarı Nailə Mirməmmədli, operatoru Tanrıverdi Tanrıverdiyevdir.

“ARB Aran” və “Qulp Studio”nun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondunun dəstəyi ilə çəkdiyi “Xocalı dersi” filminə Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun “Xocalı soyqırımı: səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması” kitabındakı faktlardan istifadə olunub.

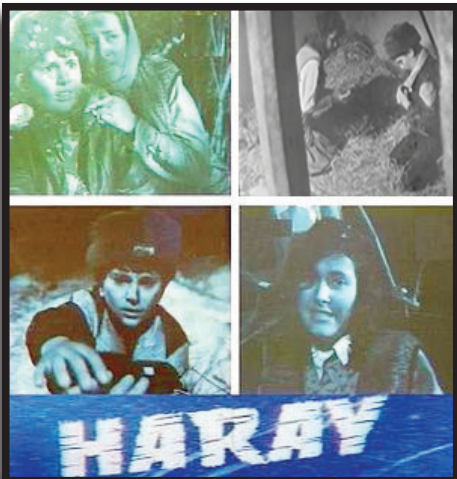
2015-ci ildə çəkilmiş “Sonsuz dəhliz” filmini litvalı rejissor Andreas Brokas çəkmişdir. Xocalı qırğınından söz açan bu sənədli film Heydər Əliyev Fondu-nun vitse - prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə “Xocalıya ədalət!” təbliğat kampaniyası çərçivəsində hazırlanmışdır.

Film litvalı jurnalist Riçard Lapaitis Xocalıya səyahəti kimi təqdim olunur. 23 il əvvəl hərbi müxbir olan R.Lapaitis Dağlıq Qarabağ münəcişəsini və qanlı soyqırımı aktını işıqlandırır. O, Xocalıda kütləvi qətləmədən sağ çıxmış insanlarla görüşüb. Ermənilərin atəşi altında “sonsuz dəhliz”də özünə nicat yolu axtararkən yaxınlarını itirənləri

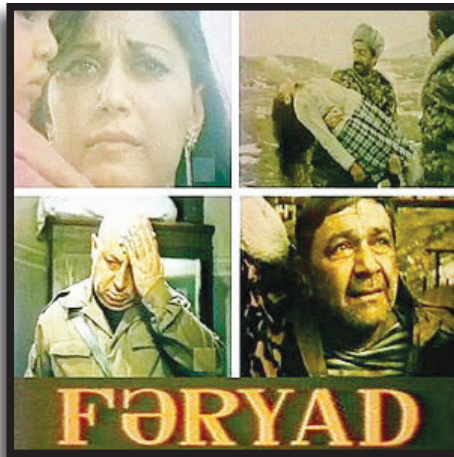
ürəkdağlayan hekayətlərini dinləyib. Filmin müəllifi bu soyqırımının təşkilatçıları və iştirakçıları – erməni hərbi komandirləri ilə də söhbət edib. Onlar qəddar hücum strategiyalarını danışıaraq, mülahizələrini bölüşüblər. Filmin süjeti real hadisələr, bu cəhənnəm əzabını yaşamış, kütləvi qırğını öz gözü ilə görmüş insanların xatirələri əsasında qurulub. O məşum gecədə bir çoxları erməni terrorçuları və başkəsənləri tərəfindən öldürüldü, bəziləri isə Ermənistan rəhbərliyinin yaratdığı əsir düşgənlərinin qeyri-insani şəraitinə bax-mayaraq salamat qalıblar.

Filmin primyerası 2014-cü il iyulun 1-də Londonda Britaniya Film və Televiziya İncəsənəti Akademiyasında (BAFTA) keçirilmişdir. Tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyeva da iştirak etmişdir. “Sonsuz dəhliz” sənədli filminin prodüserləri Aleksandras Brokas (Litva) və nüfuzlu “Grammy Award” mükafatçısı Cerald Rafşundur (ABŞ). Film britaniyalı aktyor, BAFTA mükafatçısı Ceremi Ayronz

Filmdə, həmçinin, 2008-ci ildən bəri Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın rəhbərlik etdiyi “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyasının əldə etdiyi nailiyyətlərdən, Xocalı həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində kampaniyanın oynadığı mühüm roldan bəhs olunur.

Bununla yanaşı, gənclər tərəfindən “Xocalıya ədalət!” silsiləsindən ideya yükü və dəyərli olan həvəskar və peşəkar videofilmlər yaradılmışdır. Hadisələrin canlı şahidlərinin xatirələri əsasında ekran həyatı qazanan bu filmlər faciənin yaddaşlarda yaşamasına kömək edir. Xocalı faciəsi haqqında bədii

yeniyetmənin baş qəhrəman kimi təqdim edildiyi filmin sonunda bacı və qardaşın intiharı ekran əsərinin finalını çox təsirli edir.

“Fəryad” Xocalı soyqırımı haqda ilk bədii kino əsərlərindəndir. Kinorejissor Vaqif Mustafayevin ssenarisində əsasında mərhum sənətkar Ceyhun Mirzayevin qurulmuş verdiyi və baş rolu ifa etdiyi film öz zamanı üçün tarix yazıb desək, heç də yanılmırıq. Texniki meyarları və ümumilikdə, kino dramaturji üstünlükləri bir yana, filmdə müharibənin ağır-acıları məhərrələ göstərilir.

Digər ekran əsəri rejissor Mərahim Fərzəlibayovun çəkdiyi “Qırmızı qar” filmidir. Bu filmi də həyəcənsiz seyr etmək mümkün deyil.

Xocalı və Qarabağ mövzusunda daha bir ekran işi Elxan Qasımovun “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında çəkdiyi “Biz qayıdacağıq” filmidir. Film Xocalıdan olan yeniyetmə oğlanın həyatından bəhs edir. Ekran əsərində bir neçə xronikal kadrından və quraşdırma səhnələrdən istifadə olunub. Burada məcburi köçkün düşən insanların məşəqqətlərindən söhbət açılır. “Xocalı” filmi isə mövzuya daha da yaxınlaşır, bu ərazinin işğal ərəfəsində və həmin gecə qarşılaşdığı dəhşətli məqamların real faktlara söykənən bədii ifadəsidir. Filmin müəllifi bədii kinonun imkanları çərçivəsində Xocalı hadisələrinin realılıqlarını tamaşaçıya çatdırır.

Bu sirdən son ekran əsərlərindən biri kimi Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi-nin “Salname” kinostudiyasında çekilən “Dua” sənədli filmi də faciəni dolğunluqla ilə əks etdirir. Bu sıraya rejissor Mehriban Ələkbərzadənin “Xocalı soyqırımı” adlı sənədli filmi də qeyd etmək olar. “Azərbaycanelefilm” də lentə alınan “Xocalı”, “Xocalı soyqırımı”, “Xocalı şahidləri” kimi nümunələr də maraqlı ekran işləridir.

2012-ci ildə rejissor Elşən Zeynalının “Günəşin batdığı yer”, həmin il rejissor Vahid Mustafayevin çəkdiyi “Xoca” filmi də bu qəbildəndir.

Bu mövzuda kifayət qədər film çəkilmişdir. Onlardan bu faciə haqqında dünya xalqlarına real məlumatlar vermək üçün istifadə olunur. Bu filmlər Xocalı dəhşətlərini dünyaya çatdıran ən əhəmiyyətli təbliğat vasitəsidir.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”

tərəfindən səsləndirilib.

İngilis dilində çekilmiş filmin subtitrləri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Çin, türk, fransız, italyan və alman dillərinə tərcümə olunub.

Xocalı soyqırımından bəhs edən “Zülmətdən qaçarkən” sənədli filmi ABŞ-da Xocalı soyqırımı mövzusunda çekilmiş ilk sənədli ekran əsəridir. Los-Anceles istehsalı olan və burada fəaliyyət göstərən yəhudi kinematografıqları tərəfindən çekilmiş bu sənədli film Xocalı soyqırımının canlı şahidlərinin müşahibələri və onların tükürpədiçi ifadələri vasitəsilə 1992-ci ilin fevralında Azərbaycanın Xocalı şəhərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin azərbaycanlı dinc əhaliyə qarşı törətdiyi vəhşilikləri diqqətə çatdırır. Filmdə həmçinin ABŞ-ın ştat qanunvericilərinin və tanınmış din xadimlərinin bu soyqırımı pisləyən açıqlamalarına, tədqiqatçı alim və jurnalist rəylərinə, eləcə də erməni hüquq müdafiəçisi Vahan Martirosyanın Xocalı faciəsinə görə Ermənistan rəhbərliyini sərt şəkildə tənqid edən fikirlərinə yer verilir.

Xoca filmi

İki sənədli film də–“Müharibə uşaqları” və “Biz qayıdacağıq” kinolentləri Xocalı soyqırımı hadisələrindən bəhs edir. Rejissor Şamil Nəcəfzadənin çekdiyi “Müharibə uşaqları” filminde faciə zamanı valideynlərini itirmiş yeddi uşağın taleyindən ağırli notlarla bəhs edir. “Biz qayıdacağıq” adlı ikinci filmdə (rejissor Könül Kərimova) Milli Qəhrəman Hikmət Nəzərinin keçdiyi döyüş yolu barədə söhbət açılır.

filmlərimiz də çekilib. Xocalı həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında böyük xidmətləri olan Nüşabə Məmmədovanın ssenarisində əsasında lentə alınan “Haray” filmi Xocalı həqiqətlərinin bədii kinoda dolğun ifadəsi idi. Rejissor Oruc Qurbanovun quruluşunda ərsəyə gələn kinolentdə Xocalıda insanlığa qarşı törədilmiş tükürpədiçi qətləim öz əksini tapıb. Ermənilərin azərbaycanlı əsirlərə verdikləri işgəncələrə şahid olan iki

Xocalı faciəsi – yaddaşın unudulmayan tarixi

SURAXANI

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü haqqında" sərəncamının icrası ilə əlaqədar Suraxanıda rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə silsilə tədbirlər keçirilir.

Səttar Bəhlulzadə adına Xarici Dillər Təmayüllü Gimnaziyada keçirilən anım mərasimində rayon icra hakimiyyəti başçısı yanında Şuranın üzvləri, ictimaiyyət nümayəndələri, Suraxanıda məskunlaşan xocalılar əvvəlcə türk rəssamlarının Xocalı faciəsinə, o cümlədən, Qarabağ hadisələrinə həsr olunan rəsmləri ilə tanış olublar.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildikdən sonra Xocalı faciəsinin, o cümlədən, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə rayon icra hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov Prezident İlham Əliyevin "Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü haqqında" 5 fevral 2019-cu il tarixli sərəncamında qeyd olunan "Azərbaycan xalqı və dövləti Xocalı faciəsinə heç vaxt unutmur və unutmayacaqdır" fikrini diqqətə çatdıraraq, xalqımızın bu dəhşətli faciəni, insanlığa və bəşəriyyətə qarşı ən qanlı cinayətlərdən olan soyqırımını dərin hüznə yad etdiyini vurğulayıb.

Başçı çıxışında Xocalı faciəsinin ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin davamı, eyni zamanda, Ermənistanın Dağlıq Qarabağı işğal etmək məqsədilə apardığı işğalçılıq müharibəsinin gedişində dinc əhaliyə qarşı törədilmiş kütləvi qətlərin miqyasca ən dəhşətli kimi tarixə yazıldığını diqqətə çatdırıb.

İlqar Abbasov daha sonra deyib: "Qətlə törətdiyi vaxt faciənin ağırlığı o zaman ki Azərbaycan hakimiyyəti tərəfindən lazımcına qiymətləndirilmədi. Yüksək vəzifəli şəxslər XX əsrin ən müdhiş soyqırımlarından biri olan bu cinayətin miqyasını ört-basdır etməyə çalışır, hətta xalqa doğru düürüst məlumat verməkdən çəkinirdilər. Bu hadisədən bir müddət sonra hakimiyyətə gələn AXC-Müsavat itqidiarı da susmağa üstünlük verdi".

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı bildirib ki, Xocalı faciəsi özünün əsl hüquqi-siyasi qiymətini yalnız ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra aldı. Soyqırımı haqqında həqiqətlərin dünya dövlətlərinə və beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması istiqamətində məqsədyönlü və davamlı addımlar atıldı. Ulu öndərin təşəbbüsü ilə 1994-cü il fevralın 24-də Milli Məclis "Xocalı soyqırımı (genosidi) günü haqqında" qərar qəbul etdi, BMT-yə, dünya dövlətlərinə bu qətləmin gerçək mahiyyətini

çatdıraraq beynəlxalq ictimaiyyəti erməni terrorizminə qarşı təsiri tədbirlər görməyə çağırırdı. Qəbul edilmiş qərara əsasən, Azərbaycan və başqar tarixinin qanlı səhifələrindən biri olan bu hadisələr hər il fevralın 26-da Xocalı Soyqırımı Günü kimi qeyd olunmağa başlandı.

Bu gün Azərbaycan hakimiyyəti Ermənistanın dinc azərbaycanlılara qarşı törətdiyi cinayətlər, o cümlədən, Xocalı soyqırımı ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onun soyqırımı kimi tanınması üçün məqsədyönlü və ardıcıl iş aparır.

Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev Xocalı soy-

qırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün davamlı və ardıcıl fəaliyyətin vacibliyini dəfələrlə vurğulayıb.

Xocalı həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, bu həqiqətlərin beynəlxalq aləmdə yayılması, qətləmə obyektiv qiymət verilməsi istiqamətində atılan addımlarda Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətləri var. Mehriban xanımın gərgin əməyi nəticəsində dünya ölkələri erməni qəsbkarlarının insanlığa sığmayan qətləri haqqında daha dolğun məlumatlandırılır.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə bir çox ölkələrdə və şəhərlərdə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası bu faciənin dünyada soyqırımı aktı kimi tanınmasında mühüm rol oynayır.

Hazırda respublikamızın 51 rayonunda məskunlaşan xocalıların müvafiq sosial yardım proqramlarına cəlb olunması, imtiyazlı şəxslərin müavinət və təqaüdlərinin vaxtli-vaxtında verilməsi, ali məktəblərə dənişli əsaslarla qəbul olunanların təhsil haqqından azad edilməsi dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Bununla yanaşı, onların həyat və mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində dövlət başçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən mühüm addımlar atılır.

Tədbirdə Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva, YAP rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov, rayonda məskunlaşmış Xocalı şəhər sakini, soyqırımı nəticəsində yaxınlarını itirmiş Xəlil Vəliyev çıxış ediblər.

Tədbiri başçı İlqar Abbasov bu sözlərlə yekunlaşdırıb: "Bu gün xocalılarla yanaşı, doğma yurdlarından didərgin düşmüş bütün soydaşlarımız əmindirlər ki, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizin ərazi bütövlüyü tezliklə təmin olunacaq, soydaşlarımız ata-baba yurdlarına qayıdacaqlar. Artıq Cocuq Mərcanlı buna bir nümunədir. Azərbaycan xalqı Xocalı faciəsinə heç vaxt unutmur və unutmayacaqdır."

Sonda Xarici Dillər Təmayüllü Gimnaziyanın şagirdlərinin ifasında Xocalı soyqırımına həsr olunan ədəbi-bədii kompozisiya göstərilib.

İnanıram ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmlənməsi, sərhədlərinin toxunulmazlığının və ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi Xocalı şəhidlərinə və xalqımızın bütün qəhrəman övladlarına ucaldılan möhtəşəm abidə olacaqdır.

Heydər ƏLİYEV, Ümummilli lider

MİNGƏÇEVİR

Şəhər icra hakimiyyətinin müşavirə zalında Xocalıdan olan şəhid ailələri ilə görüş keçirilmişdir. Görüşü giriş sözü ilə şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayilov açdı. Faciədə həlak olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

İlham İsmayilov bildirdi ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə xalqımız öz taleyinin ən ağır və acılı anlarını yaşadı. O müdhiş gecədə insanlığa qarşı ən qəddar, amansız terror hadisələrindən biri törədildi. Hər tərəfdən mühasirəyə alınaraq erməni və rus yaraqlılarının vəhşi hücumuna məruz qalan qədim Xocalının dinc sakinləri öz milli mənsubiyyətlərinə görə gülləbaran edilərək dəhşətli əzab içərisində qətlə yetirildilər. Xankəndində yerləşən Sovet İmperiyasının 366-cı motoatıcı alayı isə bu amansız qırğının həyata keçirilməsində ermənilərə xüsusi xidmət göstərdi.

2500 nəfərdən çox dinc sakin qatillər ordusu ilə üz-

üzə qalmışdı. Xocalının özünü müdafiə qüvvələri isə çoxlu sayda zirehli texnikanın, tərpadən dirnağadək silahlanmış başkəsənlər ordusunun qarşısını almaq iqtidarında deyildi. Müasir silahlarla yaraqlanmış ermənilər bir neçə saat ərzində 613 nəfər soydaşımızı xüsusi amansızlıqla qətlə yetirmişdir. Həlak olanların 63 nəfəri uşaq, 106 nəfəri qadın, 70 nəfəri qoca olmuş, 8 ailə tamamilə məhv edilmiş, 25 uşaq hər iki valideynini itirmişdir. Bu soyqırımı zamanı qədim Xocalı şəhəri erməni hərbi birlikləri tərəfindən yerlə yeksan olundu. Yüzlərlə dinc sakin dəhşətli işğəncələrə məruz qaldı, meyitlər təhqir olundu. Bu amansız terror hadisəsi təkcə azərbaycanlılara deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı yönələn ən ağır cinayətlərdəndir. Qətl gecəsində 487 nəfər yaralanmış, 150 nəfər itkin düşmüşdür. 1275 nəfər Xocalı sakini isə əsir götürülərək, ağılsızlaşdırılmış və ya qətləndirilmişdir.

Təəssüf ki, Azərbaycanın o vaxtkı bəcarsız və sərişsiz rəhbərləri Xocalı faciəsinin ağırlığına baxmayaraq, bu cinayətlə bağlı ictimaiyyətə vaxtında geniş məlumat verməyərək, əsl həqiqəti həm xalqdan, həm də dünya ictimaiyyətindən gizlətməyə çalışırdı. Vəziyyəti düzgün qiymətləndirə bilmədiklərindən, torpaqlarımızın 20 faizinin işğal olunmasına, bir milyondan artıq soydaşımızın yurd-yuvalarından didərgin salınmasına səbəb

oldular. Bu faciənin dövlət tərəfindən lazımcına qiymətləndirilməməsi sonrakı mərhələlərdə özünün mənfi nəticəsini göstərdi.

Yalnız ümummilli liderimiz Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra Xocalı faciəsi özünün siyasi-hüquqi qiymətini aldı. Ulu öndər dünya ictimaiyyətinin Xocalı soyqırımı ilə bağlı məlumatlandırılması istiqamətində xeyli iş gördü. Heydər Əliyev Xocalı faciəsinin beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən soyqırımı kimi tanınması üçün əməli tədbirlər həyata keçirdi. Ümummilli lider müdrikcəsinə demişdir: "Xocalı faciəsi iki yüz ildən çox müddətdə erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı apardığı soyqırımı siyasətinin qanlı səhifəsidir. Bir hadisənin qarşısını almaq, o hadisə baş verəndən sonra onun nəticələrini aradan götürməkdən daha asandır".

Bu gün Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində didərgin həyatı yaşayan Xocalı bacı və qardaşlarımızdan 323 nəfəri köçkünlük həyatını Mingəçevirdə keçirir. Çalışırıq ki, imkan dairəsində onları hər cür qayğı və diqqətlə əhatə edək. İsmayilov əlavə etdi ki, Xocalı soyqırımının 27-

ilə bağlı tədbirlər görülür. Artıq dünyanın bir çox ölkələrində Xocalı soyqırımının tanınması barədə qətnamələr qəbul edilmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya ədalət!" kampaniyası dünyanın 50-dən çox ölkəsində uğurla həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyasət nəticəsində tam əminlik ki,

torpaqlarımız yaxın vaxtlarda yağı düşməndən azad olunacaq, işğal olunan bütün ərazilərimizin sakinləri kimi, xocalılar da öz doğma yurd-yuvalarına qayıdacaqlar.

ZAQATALA

Zaqatala rayonunda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş ümumrayon tədbiri keçirilmişdir.

İk öncə tədbir iştirakçıları Soyqırımı abidə kompleksini ziyarət etmiş, şəhidlərin xatirəsinə ehtiramla yad etmişlər. Sonra rayon icra hakimiyyəti başçısı Mübariz Əhmədov "Xocalının səsi" adlı məruzəsi dinlənmişdir. Nətiq çıxış edərək vəhşiləşmiş erməni millətçilərinin keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının qüvvələri ilə birlikdə 27 il bundan əvvəl, fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində törətdikləri qırğın nəticəsində 613 nəfər soydaşımızın qəddarlıqla qətlə yetirildiyini, yüzlərlə insanın yaralandığını, 1275 nəfərini isə əsir düşdüyünü qeyd etmiş, həmin gün Xocalıda 10 ailənin tamamilə məhv edildiyini, 21 uşağın hər iki valideynini, 130 uşağın isə valideynlərindən birini itirdiyini xüsusi vurğulamışdır. Yalnız ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra Xocalı faciəsinin ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi soyqırımı aktı kimi təsbit edildiyini vurğulamış, hazırda Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Xocalı faciəsinin dünyanı müxtəlif ölkələrində qeyd olunduğunu bildirmişdir.

Tədbirdə çıxış edən ziyalılar və gənclər ulu öndər Heydər Əliyevin Xocalı soyqırımının dünyaya tanıtılması istiqamətində yürütdüyü siyasətin bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirildiyini tədbir iştirakçıların nəzərinə çatdırmışlar. Məhz bu siyasətin məntiqi nəticəsi kimi, bu gün dünya ictimaiyyəti artıq Xocalı soyqırımının əsil səbəblərini bilir və erməni terrorçularının

törətdikləri vəhşilikləri pisləyirlər. Nətiqlər öz çıxışlarında Dağlıq Qarabağ münafiqəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun həlli, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin qorunması, qaçqın və məcburi köçkünlərin doğma torpaqlarına qaytarılması istiqamətində fəaliyyətində ölkə rəhbərinə uğurlar arzulamışlar.

Daha sonra tədbirdə

həyata keçirmişdir. Bu, təkcə Azərbaycan xalqına qarşı deyil, həm də bütün insanlığa qarşı yönəlmiş müdhiş cinayətdir.

Bildirilmişdir ki, bu dəhşətli soyqırımının əsl mahiyyəti yalnız ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə yenidən qayıtdıqdan sonra açılmışdır, 1994-cü ilin fevralında Milli Məclis Xocalı soyqırımına siyasi-hüquqi

iştirak edən xocalılar adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə müraciət qəbul olunmuşdur. Sonra rayonda məskunlaşmış Xocalıdan olan 29 məcburi köçkün ailəsinə rayon icra hakimiyyəti tərəfindən maddi yardımlar göstərilmişdir.

QUBADLI

H.Quliyev adına Qubadlı rayon Çaytumas kənd məktəb liseyində Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş ümumrayon tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə RİH-nin başçısı Malik İsaqov, rayonun idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak etmişlər.

Anım mərasimini məktəbin direktoru Şamada Həsənova açıq elan etdikdən sonra Xocalı soyqırımının və şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, tarixən Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı siyasəti həyata keçirən erməni millətçiləri öz vəhşi simalarını bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirərək dinc əhaliyə divan tutmuşlar. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələri, Dağlıq Qarabağ ərazisindəki ermənilərin qeyri-qanuni silahlı dəstələri, keçmiş SSRİ-nin Xankəndində yerləşən 366-cı motoatıcı batalyonun şəxsi heyətinin və hərbi texnikasının bilavasitə iştirakı ilə Xocalı şəhərinə hücumuna keçərək, Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı

geniş miqyasda təşkil etdiyi və faciənin həqiqətlərinin yayılmasına yönəldilmiş anım tədbirləri, 60-dan çox ölkədə yüzlərlə könüllünün iştirakı ilə uğurla davam etdirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq informasiya və təşviqat kampaniyası da bu işə öz töhfəsini verməkdədir.

Sonda bildirilmişdir ki, Prezident İlham Əliyevin apardığı siyasət sayəsində torpaqlarımız işğaldan azad ediləcək, şəhidlərimizin ruhu rahatlıq tapacaqdır. Tədbirdə məktəb şagirdlərinin ifasında Xocalı soyqırımına həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilmiş, qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səslənmişdir.

Vaqif BAYRAMOV, İlqar HƏSƏNOV, Mehdi MÜKƏRRƏMOĞLU, "Xalq qəzeti"

26 FEVRAL

XOÇALI

SOYQIRIMI GÜNÜDÜR

ALLAH ŞƏHİDLƏRİMİZƏ RƏHMƏT ELƏSİN!

Mətanət A

Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Dəniz Agentliyi

2019-cu il üçün

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 2 lot üzrə keçirilir.
Lot - 1. Lisenziya, şahadətnamə, sertifikat və qeydiyyat kitabçalarının hazırlanmasının satın alınması.

Lot - 2. İstehsalda istifadə olunmayan qeyri-maddi aktivlərin satın alınması (imtahan proqram təminatları və xüsusi lisenziyalar) .
Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun yuxarıda göstərilən lotlar üzrə öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir:
-aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Müştəfi küçəsi 2B nömrəli ünvandan (əlaqələndirici

şəxs- Vəqif Hüseynovdan, telefon- 497-44-05, daxili 110) ala bilərlər.
Tenderdə iştirak haqqı hər lot üçün 100 (yüz) manatdır.

Təşkilat- AR NRYTN yanında Dövlət Dəniz Agentliyi

AZ-1003. Bakı şəhəri, Bayıl qəsəbəsi, Xanlar küçəsi 2B, telefon- 497-44-05.
H/h- AZ63CTRE00000000000004428201
VÖEN- 1400872751
ABB- nin Nasimi filiali
Kod- 805614
VÖEN- 9900001881
M/h- AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T. İBAZAZ 2X

İddiaçıların tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün ərizə;
- iştirak haqqının ödənilməsinə təsdiq edən bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir il ərzində fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri (notarial qaydada təsdiq edilmiş surətləri);
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd;
- iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
- iddiaçının işləri yerinə yetirmək üçün potensial imkanları və maddi-texniki bazası

müvafiq vergi orqanından arayış;
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatı.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün göstərilən sənədləri (tender təklifi və və bank zamanatı istisna olmaqla) 18 mart 2019-cu il saat 15.00-a qədər, tender təklifi və və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərflə 2 aprel 2019-cu il saat 15.00-a qədər təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçıların təklifləri 3 aprel 2019-cu il saat 10.00-da Dövlət Dəniz Agentliyinin inzibati binasında açılacaqdır.
İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri vəkalətnamə ilə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi Publik Hüquqi Şəxs

dəftərxana ləvazimatlarının satın alınması üçün

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 (bir) lot üzrə keçirilir.
Lot-1. Dəftərxana ləvazimatlarının satın alınması.

Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş və imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 600 manat məbləğdə iştirak haqqını hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş tenderin əsas şərtlər toplusunu AZ1138, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Müştəfi küçəsi 1M nömrəli ünvandan ala bilərlər.

Təşkilat- Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi Publik Hüquqi Şəxs VÖEN- 1304673921

Bank- “Azər-Türk bank” ASC-nin Müştəri Xidmətləri Mərkəzi
Ünvan- Bakı şəhəri, C.Məmmədquluzadə küçəsi 85; 192/193
Kod- 507699
VÖEN- (bank)- 9900006111
SWIFT- AZRTAZ22
M/h- AZ02NABZ01350100000000022944
H/h- AZ98AZRT38060019440028835001
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçıların tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı

müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində (təklifin təminatı) bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir il ərzində fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri (notarial qaydada təsdiq edilmiş surətləri);
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd;
- iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
- iddiaçının işləri yerinə yetirmək üçün potensial imkanları və maddi-texniki bazası

haqqında yazılı məlumat.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) və iş qrafikini 15 mart 2019-cu il saat 17.00-dək, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərflə 3 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinə (Ünvan- AZ1138, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Müştəfi küçəsi 1M) təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
Təklif zərfləri 4 aprel 2019-cu il saat 11.00-da yuxarıda qeyd olunan ünvanda açılacaqdır.
İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər (iştirakla bağlı müvafiq sənədi təqdim etdikdə).
Əlaqələndirici şəxs- İlham Əliyev, telefon- 502-47-53/56/58, daxili 144.
Faks- 465-87-96, 502-47-22.
E-mail: i.aliyev@dim.gov.az
Ünvan- AZ1138, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Müştəfi küçəsi 1M.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu 2019-cu il üzrə tələb olunan mal və xidmətlərin satın alınması məqsədilə keçiriləcək tenderə dəvət edir:

Tender bir LOT üzrə keçirilir:
Lot-3. Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi ilə əlaqədar media nümayəndələrinin Rusiya Federasiyasının paytaxtı Moskva şəhərinə səfərinin təşkil xidmətlərinin satın alınması.

Maraqlananlar tenderin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun ofisindən ala bilərlər:
Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mətbuat Prospekti 529-cu məhəllə, Beynəlxalq Mətbuat Evi.

Tenderdə iştirak haqqı:
Lot - 3 - 60 manat
İştirak haqqı aşağıdakı hesaba köçürülməlidir:

Hesab: AZ08C-TRE00000000000005547601
VÖEN 1001667391
Bank: Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kodu: 210005
VÖEN: 1401555071
M/h- AZ-41NABZ01360100000000003944
S.W.I.F.T: CTREAZ22

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Məlgöndərənlər (podratçılar) iddiaçı statusu qazanmaq üçün aşağıdakı sənədləri rəsmi blankda və möhürlə təsdiq olunmuş qaydada təqdim etməlidirlər:

1. Tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;

2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
3. Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
4. Tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
5. Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
6. İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
7. İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
8. İddiaçının tam adı hüquqi statusu, nizamnaməsi qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
9. İddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
10. Digər sənədlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir:
- aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti.

- Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Məlgöndərənlər (podratçılar) tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən

sənədləri (tender təklifi və bank zamanatı istisna olmaqla) 9 aprel 2019-cu il tarixinə qədər tender komissiyasına təqdim etməlidirlər.

Tenderlə əlaqədar əlavə məlumat almaq üçün maraqlananlar əlaqələndirici şəxs Elşad Tağıyevə (telefonlar 012 538 40 48, 012 537 19 41, 012 537 19 42) müraciət edə bilərlər.

İddiaçıların tender təklifini və təklifin bank zamanatını Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə, imzalanmış, möhürlənmiş, ikiqat bağlanmış zərflə 18 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mətbuat Prospekti 529-cu məhəllə, Beynəlxalq Mətbuat Evi ünvanında yerləşən inzibati binasında tender komissiyasına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. Təklif zərfləri 19 aprel 2019-cu il saat 11.00-da Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunda açılacaqdır.

Açılışda iddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun keçiriləcəkdir.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Komendant Xidməti

dəftərxana və təsərrüfat mallarına olan tələbatını ödəmək məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir.
İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün 100.0 manat iştirak haqqı ödəməli və aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər.

Bank rekvizitləri:
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kod -210005
VÖEN -1401555071
M/h- AZ-41NABZ01360100000000003944
SWIFT BIK CTREAZ22
H/h- AZ32C-

TRE000000000000002077770
VÖEN -1700425571
BTK - 142340
Fond - 7

İştirak haqqı geri qaytarılmır.
Tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədlər təqdim olunmalıdır:
- tenderdə iştirak etmək üçün ərizə;
- iştirak haqqının ödənilməsinə təsdiq edən bank sənədi;

- tender təklifi (30 bank günü qüvvədədir);
- tender təklifinin ümumi dəyərinin 1 faizi həjmində tender təklifinin bank təminatı. Təminatın qüvvədə olma müddəti 60 bank günü təşkil edir;

- məlgöndərənin tam adı, hüquqi statusu, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- məlgöndərənin son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərsə, bütün fəaliyyət dövrü) maliyyə vəziyyəti haqqında bank tərəfindən verilmiş arayış;
- vergi orqanlarından müvafiq arayış.
Məlgöndərənlər öz tender təklifini “Dövlət satınalmaları haqqında” qanunda müəyyənləşdirilmiş qaydada hazırlayaraq bank təminatı ilə birlikdə tender prosedurunun başlanmasına ən azı bir bank günü qalmış, yəni 2019-cu il aprelin 15-i saat 17.00-dək tender keçirənə təqdim etməlidirlər. Bu müddətdən gec təqdim olunan tender təklifi baxılmadan məlgöndərəyə qaytarılır və onun tenderdə iştirakına yol verilmir.

Digər sənədlər satınalan təşkilatə tender prosedurunun başlanmasına azı 7 bank günü qalmış, yəni cari il aprelin 5-i saat 17.00-dək təqdim olunmalıdır.

İddiaçı tərəfindən hazırlanmış, imzalanmış və möhürlənmiş tender təklifi bank təminatı ilə birlikdə ikiqat zərflə qoyulur. Hər iki zərfin bağlı tərəfini iddiaçı imzalayıb möhürləyir və tender komissiyasına təqdim edir.

Təkliflər qiymətləndirildikdə və müqayisə edildikdə bu meyarlar nəzərə alınmaqla məlgöndərənlərə üstünlük verəcəkdir:

- satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, texniki və maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə sərişləsinin və etibarlılığının olması ;
- satınalma müqaviləsinin vaxtında yerinə yetirilməsi imkanları ;
- ən aşağı qiymət və yüksək keyfiyyət.

Tenderdə iştirak etməkdə maraqlı olanlara bildirilir ki, satın alınacaq mallar cari ilin dekabrınadək DİN-in komendant xidmətinə çatdırılmalıdır.

Məlgöndərənlər iştirak haqqını yuxarıda göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dövlət dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu tender komissiyasından ala bilərlər.

Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq keçiriləcəkdir.

Əlaqələndirici şəxs - Rza Mustafayev, telefon- 012-590-98-83.

İddiaçıların təklifləri 16 aprel 2019-cu il saat 15.00-da DİN-in komendant xidmətinin inzibati binasında (Bakı, Azərbaycan prospekti 7) açılacaqdır.

Tender komissiyası

“Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı” ASC

Marağı olan ərizəçilərin (layihəçilərin və ya layihə firmalarının) nəzərinə çatdırır ki, Azərbaycan Respublikasının cənub-şərq hissəsində yerləşən, Kür çayından nasos stansiyası vasitəsilə suyu götürməklə, magistral və paylayıcı kanallər vasitəsi ilə təqribən 20000 ha sahənin suvarılması və kollektor-drenaj şəbəkəsinin tikintisi üçün Ələt-Astara magistral avtomobil yolunun Salyan, Neftçala, Biləsuvar və Cəlilabəd rayonlarından keçən hissəsində yerləşən qış otlaq sahələrində və bataqlaşmış ərazilərdə meliorativ tədbirlərin layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması işçi layihəsinin və tender sənədlərinin tərtib olunması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

İşçi layihə və tender sənədləri Azərbaycan dilində tərtib olunmaqla, işçi layihə 6 nüsxədə, tender sənədləri isə 10 nüsxədə çap və elektron formada sifarişçiyə təqdim olunmalıdır.

Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun yuxarıda göstərilən tender predmeti üzrə təklifləri texniki və maliyyə təkliflərindən ayrı-ayrılıqda hazırlamaqla, möhürlənmiş və imzalanmış bağlama-da təqdim etsinlər.

Tenderin qalibinə təkliflərin qiymətləndirilməsindən sonra yazılı bildiriş göndəriləcəkdir. Təkliflərin qiymətləndirilməsi zamanı aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir:

- analoji işlərdə təcrübəsi;
- texniki təklifdə göstərilən işin metodologiyası;
- maliyyə vəziyyəti;
- işini yerinə yetirmə müddəti;
- maliyyə təklifi.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderlə əlaqədar məlumat almaq üçün maraqlananlar aşağıdakı ünvana müraciət edə bilərlər:

Ünvan- Bakı şəhəri, Moskva prospekti 69a, Tikilməkdə olan meliorasiya və irriqasiya obyektlərinin birləşmiş müdiriyyəti.
Telefon - 431-08-64, faks- 430-79-57.

Potensial imkanları olan iddiaçıların tenderin əsas şərtlər toplusunu yuxarıda göstərilən ünvandan ala bilərlər.

İştirak haqqı 1200 manatdır.
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçıların iştirak haqqını aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər:

Tikilməkdə olan meliorasiya və irriqasiya obyektlərinin birləşmiş müdiriyyəti
VÖEN- 1300300711
H/h- AZ10İBAZ3807 0019449716100216
“Azərbaycan Beynəlxalq Bankı”nın Yasamal filiali

Kod -805562
VÖEN- 9900001881
M/h- AZ03NABZ0135010000000002944
SWIFT: İBAZAZ22X

Tenderin əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilində tərtib olunmuşdur.

İddiaçıların tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

-Tenderdə iştirak etmək üçün „Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı “ASC-yə yazılı müraciət;

- iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- iddiaçının son beş ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

- analoji layihələndirmə üzrə təcrübəsi və

mütəxəssisləri barədə məlumat;

- işləri yerinə yetirmək üçün tələb olunan potensial imkanları;

- tender təklifinin qüvvədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra ən azı 30 bank gündür;

- tender təklifinin təminatı ümumi təklifin bir faizi həcmində olmalıdır və zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır;

- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

- tender təklifinin qüvvədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra ən azı 45 bank gündür.

İddiaçıların texniki təklifləri 3 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək, maliyyə təkliflərini isə ayrı-ayrılıqda 2 nüsxədə (əsl və surəti) imzalanmış, möhürlənmiş, ikiqat zərflə 18 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək yuxarıda göstərilən ünvana təqdim etməlidirlər. Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Təklif zərfləri 19 aprel 2019-cu il saat 15.00-da Bakı şəhəri, Hökumət evi V mərtəbə, 514 nömrəli otaqda açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri zərflərin açılış prosedurunda iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

26 Fevral 1992 XOCALI soyqırımını unutma!

**Bütövlükdə Azərbaycan xalqına qarşı
yönəldilmiş Xocalı soyqırımını öz əqlasığmaz
qəddarlığı və qeyri-insani cəza üsulları ilə başər
tarixində bir vəhşilik aktıdır. Bu soyqırım, eyni
zamanda, bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayətdir.**

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

**Xocalı Soyqırımı Azərbaycan xalqının XX əsrdə üzleşdiyi
dəhşətli faciələrdən biri olmaqla Xatın, Liditsa, Oradur,
Srebrenitsa soyqırımı kimi insanlıq tarixinə düşmüş qanlı olaydır.
Xocalı faciəsinin günahsız qurbanlarının əziz xatirəsini
ehtiramla yad edir, bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirik.**

AVR•MED

AZ 1031, Azərbaycan, Bakı, Nizami Abdullayev, 4/47
Tel: +994 (12) 514 55 77 ; +994 (12) 514 55 88
Fax: +994 (12) 514 52 92
web: www.avromed.az

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 3 lot üzrə keçiriləcəkdir.
Lot-1. Şəki şəhər Psixiatriya Xəstəxanasının tikintisi (tibbi avadanlıqlarla təchizatı).
Lot-2. Gəncə şəhər Psixiatriya Xəstəxanasının tikintisi (tibbi avadanlıqlarla təchizatı).
Lot-3. Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının tikintisi (tibbi avadanlıqlarla təchizatı, 2-ci mərhələ).
Tenderdə iştirak etmək və əsas şərtlər toplusunu almaq məqsədilə iştirakçılar hər lot üçün 400,00 (dörd yüz) manat iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra tender sənədlərini Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyindən (Bakı, M.Mirqasımov küçəsi 1a, telefon- 565-12-41) ala bilərlər.

Rekvizitlər:
Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi
VÖEN -1400049171
Adı- Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kod- 210005
VÖEN- 1401555071
M/h-
AZ41NABZ01360100000000003944
S.W.I.F.T BIK: CTREAZ22
H/h-
AZ81CRTE00000000000002128201
Fond -7, iqtisadi təsnifat -142340, xəzinə hesab kitabı -002730

Tenderin əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilində hazırlanmışdır.
Tender iştirakçıları öz tender təkliflərini əsas şərtlər toplusunun tələblərinə uyğun olaraq iki nüsxədən ibarət hazırlayaraq, ikitəqat bağlı zərfdə 17 aprel 2019-cu il saat 17.00-a kimi tender komissiyasına təqdim etməlidirlər. Göstərilən vaxtdan sonra təqdim olunan tender təkliflərinə komissiyada baxılmayacaq, zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
Tender təklifləri və zərflərin bağlanan hissəsi iddiaçı tərəfindən imzalanıb möhürlənməlidir. Zərflərin üzərinə əsl və surəti sözləri qeyd edilməlidir.

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Iştirakçılar aşağıdakı sənədləri zərfdə 10 aprel 2019-cu il saat 17.00-a kimi tender komissiyasına təqdim etməlidirlər.
- tender iştirakçısının cari maliyyə vəziyyətinin yaxşılığını və gələcəkdə davamlı olaraq mənfəətililiyini nümayiş etdirən son 3 ili əks etdirən və auditdən keçirilmiş balans vərəqələri və ya sifarişçini qane edəcək digər maliyyə hesabatları. Tender iştirakçısının ümumi kapitalı ilə ümumi öhdəlikləri arasındakı riyazi fərq müsbət olmalıdır;
- minimal döviyyə 15 (on beş) milyon manat olmalıdır. Hesablama

son 3 (üç) il ərzində cari və ya başa çatdırılmış müqavilələrə əsasən alınmış və təsdiq edilmiş ümumi ödənişlər əsasında aparılır;
- səhiyyə müəssisələrinə avadanlıqların alınması, quraşdırılması və onlara texniki xidmətin göstərilməsi sahəsində minimum 5 (beş) illik iş təcrübəsinin olması vacibdir;
- iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatı və rekvizitləri;
- iddiaçının vergilərə və digər ödənişlərə dair borcunun olub-olmaması haqqında müvafiq arayış;
- tender təklifi zərflərin açıldığı gündən sonra ən azı 30 bank günü müddətində qüvvədə qalmalıdır.
Göstərilən sənədlər tələb olunan qaydada hazırlanıb müəyyənləşdirilmiş vaxtda tender komissiyasına təqdim olunarsa, həmin iştirakçılar iddiaçı kimi qeydə alınacaqdır.

Tender təkliflərinin təqdiminin son tarixi 17 aprel 2019-cu il saat 17.00-dır.
Tenderin açılışı 18 aprel 2019-cu il saat 15.00-da olacaqdır.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Səhiyyənin İnformasiyalaşdırılması Mərkəzi AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçilir.
Lot -1. Vətəndaşların elektron sağlamlıq kartlarının və ribbonların satılınması.
Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, yuxarıda qeyd edilən işlərin yerinə yetirilməsi üçün öz təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış ikitəqat zərflərdə yazılı surətdə aşağıda göstərilən ünvana təqdim etsinlər.
Tenderdə iştirak etmək və əsas şərtlər toplusunu almaq məqsədilə iştirakçılar 300 manat məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra tender sənədlərini Səhiyyənin İnformasiyalaşdırılması Mərkəzindən (Bakı şəhəri, M.Mirqasımov küçəsi 1a, telefon- 596-11-39, əlaqələndirici şəxs- Rəmil İsmayilovdan) ala bilərlər.

Səhiyyənin İnformasiyalaşdırılması Mərkəzi
VÖEN- 1401798401
DXA
Kod- 210005
H/h- AZ 97 CTRE
00000000000002128204
M/h- AZ 41 NABZ
013601000000000003944
S.W.I.F.T. BIK CTRE AZ 22
VÖEN- 1401555071

Fond 7, maddə 142340
Tenderin əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilindədir.
Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olub-olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu,

nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçılarının müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
- digər sənədlər.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 18 mart 2019-cu il saat 16.00-a qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikitəqat zərflərdə 2 aprel 2019-cu il saat 16.00-a qədər Səhiyyənin İnformasiyalaşdırılması Mərkəzinə, Bakı şəhəri, M.Mirqasımov küçəsi 1a nömrəli ünvana təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçılarının təklif zərfləri 3 aprel 2019-cu il saat 16.00-da açılacaqdır.
İddiaçılarının səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

"Xalq qəzeti"nin 17 və 30 yanvar 2019-cu il tarixli nömrələrində Gənclər və İdman Nazirliyinin Tədbirlərin keçirilməsinin satılınması məqsədilə dərc olunmuş tenderdə 1-ci lot- Breyn-rinq intellektual oyunu üzrə Azərbaycan Çempionatının keçirilməsinin satılınması prosedurunda iştirak üçün ilkin sənədlərin təqdimatı tarixi 5 mart 2019-cu il saat 18.00-a, təklifin və bank təminatının təqdim olunması 14 mart 2019-cu il saat 18.00-a və təklif zərflərinin açılışı vaxtı isə 15 mart 2019-cu il saat 12.00-a təyin edilmişdir.

Tender komissiyası

Qax Rayon İcra Hakimiyyəti

ödənişli ictimai işlərdə çalışan işçilərə yumşaq inventarın və xüsusi geyimlərin alınması, eyni zamanda, digər alışlar və xidmətlərə uyğun avadanlıq və alətlərin satılınması məqsədilə kotirovka sorğusu elan edir

Maraqlanan təşkilatlar (0-24-25) 5-33-92 nömrəli telefonla əlaqə saxlaya bilərlər. Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 5 mart 2019-cu il saat 18.00-dək qəbul olunur.
Ünvan: Qax şəhəri, Azərbaycan prospekti 32.

Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi dəftərxana və təsərrüfat mallarının satılınması üçün AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 2 lot üzrə keçilir.
Lot-1.Dəftərxana mallarının satılınması.
Lot-2.Təsərrüfat mallarının satılınması.
Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, öz tender təkliflərini imzalanıb, möhürlənmiş, ikitəqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün iştirakçılar lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, H.Əliyev prospekti 152, Çınar plaza, 32-ci mərtəbə (əlaqələndirici şəxs-Ramin İsgəndərovdan , telefon - (+99412) 377-00-77 (daxili 197)) nömrəli ünvandan ala bilərlər.
Iştirak haqqı lot 1 - 100 manat və lot 2 - 50 manatdır.
VÖEN- 1404055601
H/h-AZ58CTRE00000000000008408201
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
VÖEN- 1401555071
Kod-210005
M/h- AZ41NABZ01360100000000003944
S.W.I.F.T. CTREAZ22
Büdcə təsnifatının kodu- 142340
Büdcə səviyyəsinin kodu- 7

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
-tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
-tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
-tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
-iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
-iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
-iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
-müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
-digər sənədlər.
Məlgöndərlərin (podratçıların) ixtisas

uyğunluğuna dair məlumat (əsas şərtlər toplusunun məlgöndərlərin (podratçıların) ixtisas uyğunluğuna dair məlumat formasına uyğun olaraq).
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 15 mart 2019-cu il saat 17.00-a qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikitəqat zərfdə 2 aprel 2019-cu il saat 17.00-a qədər Bakı şəhəri, H.Əliyev prospekti 152, Çınar plaza, 32-ci mərtəbədə təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçılarının təklifləri 3 aprel 2019-cu il saat 15.00 -da Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin iclas zalında açılacaqdır.
İddiaçılarının səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Daxili İşlər Nazirliyinin Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsi 2019-cu ildə polis orqanlarında xidmətdə olan avtomobilləri markasına və buraxılışı ilə görə ehtiyat hissələri, müxtəlif ölçülü və markalı avtomobil şinləri və akkumulyator batareyaları ilə təminat etmək üçün

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 Lot üzrə 28 mart 2019-cu il saat 15.00-da Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsinin inzibati binasında (Bakı, Azadlıq prospekti 161) keçiriləcəkdir.
Daxili İşlər Nazirliyinin Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsinə alınması nəzərdə tutulmuş avtoşinlərin, akkumulyator batareyalarının və müxtəlif markalı avtomobillər üçün ehtiyat hissələrinin satılınması (siyahı şərtlər toplusunda göstərilmişdir).
İddiaçılar iştirak etmək üçün 7440,82 manat iştirak haqqı ödəməli və aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər.
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kod- 210005
VÖEN- 1401555071
M/h- AZ41NABZ01360100000000003944
SWIFT BIK CTREAZ22
DİN-in Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsi
M/h-AZ32CTRE00000000000002077770
VÖEN- 1500281641
Təsnifat kodu -142340 , BSK -7
İddiaçılar iştirak haqqını həmin hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu tender komissiyasından ala bilərlər.
Iştirak haqqı geri qaytarılmır.
Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsinin tender komissiyasına iddiaçılar tərəfindən

aşağıdakı sənədlər təqdim edilməlidir:
- tenderdə iştirak etmək üçün ərizə;
- iştirak haqqının ödənilməsinə təsdiq edən bank sənədi;
- tender təklifi (30 bank günü qüvvədədir);
- tender təklifinin ümumi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı. Təminatın qüvvədə olma müddəti 60 bank günü təşkil edir;
- məlgöndərlərin tam adı, hüquqi statusu, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- vergi orqanlarından müvafiq arayış;
- məlgöndərlərin son bir ildəki (əgər daha az fəaliyyət göstərsə, bütün fəaliyyəti dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmis arayış;
- keyfiyyət sertifikatı.
Tender təklifi "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda müəyyənləşdirilmiş qaydalara uyğun hazırlanaraq bank təminatı ilə birlikdə iddiaçı tərəfindən imzalanıb möhürlənərək ikitəqat zərfdə qoyulur. Hər iki zərfin bağlı tərəfləri imzalanıb möhürlənir və tender prosedurunun başlanmasına ən azı bir bank günü qalmış, yeni 2019-cu il martın 27-si saat 17.00-dək tender keçirənə təqdim edilir. Bu müddətdən gec təqdim olunan tender təklifi baxılmadan məlgöndərə qaytarılır və onun tenderdə iştirakına yol verilmir.

Digər sənədlər tender prosedurunun başlanmasına ən azı 7 bank günü qalmış, yeni 2019-cu il martın 18-i saat 17.00-dək satılmalana çatdırılmalıdır.
Təkliflər qiymətləndirildikdə və müqayisə edildikdə aşağıdakı meyarlar nəzərə alınmaqla məlgöndərlərin üstünlük verıləcəkdir:
- satınalma müqaviləsinin icrasını təminat etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, texniki və maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə sərəfşetisinin və etibarlılığının olması;
- satınalma müqaviləsinin vaxtında yerinə yetirilməsi imkanları;
- ən aşağı qiymət və yüksək keyfiyyət.
Tenderdə iştirak etmək qərarına gələnlərin nəzərinə çatdırılır ki, satınalmaca əmlaklar dekabr ayınadək DİN-in Maddi-Texniki Təminat Baş İdarəsinin Mərkəzi Bazasına göndərilməlidir.
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq keçiriləcəkdir.
Əlaqələndirici şəxslər – Zəhid Səriyev və Rövşən İbrahimov, telefonlar- 590-20-18, 590-20-68.

Tender komissiyası

Zərdab Rayon İcra Hakimiyyəti

2019-cu ildə nəqliyyat vasitəsinin satılınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçilir.
Lot-1. Nəqliyyat vasitəsinin satılınması.
Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş imzalanmış, ikitəqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.
Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verıləcəkdir-aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 100 (bir) yüz manat iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Zərdab Rayon İcra Hakimiyyətinin (əlaqələndirici şəxs- tender komissiyası, telefon -02029 6-61-97) ala bilərlər.
Təşkilat -Yerli Xəzinədarlıq orqanı
H/h- AZ80AIB32051019444600201146
VÖEN- 5300060531
Bank – "Kapital Bank"ASC-nin Zərdab filiali
Kod- 200468

VÖEN-9900003611
M/h-AZ37NABZ01350100000000001944
S.W.I.F.T AIIAZ2X
Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
-tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
-tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
-tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-tender təklifi qiymətinin 1 faizi həcmində (təklif təminatı) bank zəmanəti(zərflərin açıldığı gündən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması barədə müvafiq vergi orqanından arayış;
-iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
-iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
-iddiaçının tam adı, hüquqi statusu,

nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
-işləri yerinə yetirmək üçün kadr və potensial imkanları haqqında məlumat.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri 19 mart 2019-cu il saat 17.00-a qədər möhürlənmiş ikitəqat zərfdə, tender təklifi və bank zəmanəti isə 3 aprel 2019-cu il saat 17.00-a kimi Zərdab Rayon İcra Hakimiyyətinin tender komissiyasına (ünvan-Zərdab şəhəri, H.Əliyev prospekti 7) təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçılarının təklifləri 4 aprel 2019-cu il saat 17.00-da yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.
İddiaçılarının səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Göygöl Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Göygöl Şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi 2019-cu il üçün AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçilir.
Lot-1.Göygöl şəhərində küçə işıqlarının təmiri və yenilərinin quraşdırılması işlərinin aparılması.
Tender iştirakçılarına təklif olunur ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun göstərilən lot üzrə təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış, ikitəqat bağlamada yazılı təqdim etsinlər.
Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verıləcəkdir:
- aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət , müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti .
Müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderlə əlaqədar məlumat almaq üçün maraqlananlar tender komissiyasına müraciət edə bilərlər.
Ünvan-Göygöl şəhəri, S.Hacıyev küçəsi 42, telefon - 022-205-23-69.
Maraqlananlar əsas şərtlər toplusunu aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını köçürdükdən sonra yuxarıda göstərilən ünvandan ala bilərlər.

Iştirak haqqı 100 manatdır .
İddiaçılar iştirak haqqını aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər.
Təşkilat- Göygöl rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Göygöl Şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi
H/h- AZ30AIB32051019448300201183
VÖEN -7600031051
Bank-"Kapital bank"nin Göygöl filiali
Kod- 200833
M/ h- 137010001944
SWIFT- BIK AIIBAZ2X
Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında məlumat ;
- işləri yerinə yetirmək üçün potensial imkanları haqqında məlumat;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair

borcların olub-olmaması barədə arayış;
- tender təkliflərinin təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi qiymətinin 1 faizi həcmində bank zəmanəti (zərflərin açıldığı gündən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır) .
İddiaçılar tələb olunan sənədləri möhürlü zərflərdə 8 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək Göygöl RİHB-in şəhər üzrə nümayəndəliyinə təqdim etməlidirlər.
Bu vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçılar tender təklifi və bank zəmanətini 23 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək təqdim etməlidirlər.
Tender zərfləri 24 aprel 2019-cu il saat 11.00-da Göygöl RİHB-in Göygöl Şəhər İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyində açılacaqdır.
İddiaçılarının səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Xocalı

Tarixdən heç zaman silinməyəcək

BİRİNCİ BANK

Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyəti

2019-cu ildə şəhərdə abadlıq işlərinin, şəhər mənzil fondunun və şəhər yollarının əsaslı təmiri işlərinin satın alınması ilə əlaqədar

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 3 lot üzrə keçirilir.
Lot- 1. Hacıqabul şəhərində abadlıq işlərinin satın alınması.
Lot-2. Hacıqabul şəhərində mənzil fondunun əsaslı təmiri işlərinin satın alınması.
Lot -3. Hacıqabul şəhərində yolların əsaslı təmiri işlərinin satın alınması.
Tender iştirakçılarna təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqavilə il ərzində yerinə yetirilməlidir. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu, Hacıqabul şəhəri, I.Qayıbov küçəsi 7 nömrəli ünvanda yerləşən Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətindən ala bilərlər. Əlaqələndirici şəxs- Salman Mirzəğa oğlu Zamanov, telefon- (01220-4-29-46).
İştirak haqqı hər bir lot üçün 100 (yüz) manatdır.
İddiaçılar iştirak haqqını aşağıdakı hesaba köçürməlidirlər.
Təşkilat- Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyəti

H/h- AZ78AİB32051019446300201163
VÖEN - 810002705
Bank- "Kapital Bank" ASC-nin Hacıqabul filialı
Kod- 200639
M/h- AZ37NABZ1350100000000001944
VÖEN- 9900003611
S.W.I.F.T. BİK- AİBAZ 2x
İştirakı haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının hüquqi statusu, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- işləri yerinə yetirmək üçün potensial imkanları haqqında məlumat;
- tender təklifi (tender proseduru keçirildiyi tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (tender proseduru keçirildiyi tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmaqla tender təklifi ilə birlikdə təqdim edilir);
- bank təminatını tender təklifi zərfində təqdim etməyən iddiaçının tender təklifi

etibarsız sayılır və qiymətləndirilməyə buraxılmır;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanlarının arayışı.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 19 mart 2019-cu il saat 17.00-dək təqdim etməlidirlər.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri, tender təklifi və bank təminatını möhürlənmiş ikiqat zərfdə 3 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək təqdim etməlidirlər.
Təklif zərfləri 4 aprel 2019-cu il saat 15.00-da Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasında, Hacıqabul şəhəri, I.Qayıbov küçəsi 7 nömrəli ünvanda açılacaqdır.
Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
İddiaçılarnın səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Abşeron Suvarma Sistemləri İdarəsi

2019-cu ildə Xırdalan -1 nasos stansiyasında təzyiqli boru xəttinin əsaslı təmiri işlərinin aparılması üçün lazım olan mal-materialların satın alınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir.
Lot - 1. 2019-cu ildə Xırdalan -1 nasos stansiyasında təzyiqli boru xəttinin əsaslı təmiri işlərinin aparılması üçün lazım olan mal- materialların satın alınması.
Tender iştirakçılarna təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış ikiqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.
Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir:
-aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 100 manat məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Abşeron Suvarma Sistemləri İdarəsindən (əlaqələndirici şəxs- Ələsgərov Heydər Sədaqət oğlundan, Ünvan- Abşeron rayonu, Goradil kəndi, telefon-340-62-06) ala bilərlər.
Təşkilat- Abşeron Suvarma Sistemləri İdarəsi
YXO
H/h- AZ 61 CTRE 00000000000002356802
Təsnifat kodu-142340

Fond-7
VÖEN- 3100098061
DXA
Kod- 210005
VÖEN - 1401555071
M/h- AZ 41 NABZ
013601000000000003944
SWIFT CTRE AZ 22
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayışı;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) 18 mart 2019-cu il saat 18.00-a qədər, tender təklifi və bank zəmanətini isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 2 aprel 2019-cu il saat 18.00-a qədər Abşeron Suvarma Sistemləri İdarəsinə təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçıların təklifləri 3 aprel 2019-cu il saat 15.00-da yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.
İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Dənizkənarı Bulvar İdarəsi

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir.
Lot-1. Yaşılıq sahələri üçün bitkilərin satın alınması.
Tender iştirakçılarna təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş və imzalanmış şəkildə, ikiqat zərflərdə yazılı surətdə tender komissiyasına təqdim etsinlər.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər şəxslər tenderdə iştirak haqqını aşağıdakı göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər prospekti 2A nömrəli ünvandan (əlaqələndirici şəxs –Elvin İbrahimov-dan, telefon -(012) 404 95 96) ala bilərlər.
Tenderdə iştirak haqqı 500 (beş yüz) manatdır.
TƏŞKİLAT- DƏNİZKƏNARI BULVAR IDARƏSİ
H/h- AZ88Aİ-
IB38060019443603022118
VÖEN- 1700865471
BANK- „KAPİTAL BANK“ ASC-
NİN GƏNCLİK FİLİALİ
KOD- 200189
VÖEN- 9900003611
M/h- AZ-
37NABZ01350100000000001944

SWIFT BİK- AİBAZ2X
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (şərtlər təklif zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin bir faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməyən, vaxtı keçmiş öhdəliklərin olub-olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir illik fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir illik maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçıların müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları;
- iddiaçının tenderdə iştirakı-

na təsir edə biləcək digər müvafiq məlumatlar.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 8 aprel 2019-cu il saat 17 .00-dək, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərflərdə 16 aprel 2019-cu il saat 17.00-dək Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər prospekti 2A, nömrəli ünvanda tender komissiyasına təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçıların təklifləri 17 aprel 2019-cu il saat 12 .00-da Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçilər prospekti 2A nömrəli ünvanda açılacaqdır.
İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri zərflərin açılışında iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Qəbələ Suvarma Sistemləri İdarəsi

2019-cu ildə cari təmir işlərinin görülməsi üçün mal-materialların satın alınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir.
Lot-1. Cari təmir işlərinin görülməsi üçün mal-materialların, ehtiyat hissələrinin və sürükü yağlarının satın alınması.
Tender iştirakçılarna təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış ikiqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.
Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir:
-aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, analoji işlərdə təcrübəsi və maliyyə vəziyyəti.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 60 manat məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Qəbələ şəhəri, Əziz Əliyev küçəsi 12, Suvarma Sistemləri İdarəsindən (əlaqələndirici şəxs- Y.Nurmmammadovdan, telefon-02420-35-2-46, 35-2-47) ala bilərlər.
Təşkilat- Qəbələ SSI

H/h- AZ -64 CTRE 00000000000002351801
VÖEN- 4400142611
Bank- DXA
Kod- 210005
VÖEN- 1401555071
M/h- AZ 41 NABZ- 013601000000000003944
S.W.I.F.T. CTREAZ 22
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
-tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
-tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
-tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
-Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında

vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabının surəti;
-iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
-iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
-müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.
Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) 18 mart 2019 -cu il saat 18.00-a qədər, tender təklifi və bank zəmanətini isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 2 aprel 2019-cu il saat 18.00-a qədər, Qəbələ şəhəri, Əziz Əliyev küçəsi 12, Suvarma Sistemləri İdarəsinə təqdim etməlidirlər.
Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.
İddiaçıların təklifləri 3 aprel 2019-cu il saat 11.00-da yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.
İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

BİLDİRİŞ

"Xalq qəzeti"nin 16 və 29 yanvar 2019-cu il tarixli nömrələrində Gəncilər və İdman Nazirliyinin tədbirlərini keçirilməsinin satın alınması məqsədilə dərc olunmuş tenderdə iştirak etmək üçün ilkin sənədlərin təqdimatı tarixi 5 mart 2019-cu il saat 18.00-a, təklifin və bank təminatının təqdim olunması 14 mart 2019-cu il saat 18.00-a və təklif zərflərinin açılışı vaxtı isə 15 mart 2019-cu il saat 10.00-a təyin edilmişdir.

Tender komissiyası

BİLDİRİŞ

"Xalq qəzeti"nin 19 dekabr 2018-ci il və 4 yanvar 2019-cu il tarixli nömrələrində Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi Publik Hüquqi Şəxs tərəfindən A3 formatlı 80 qramlıq kağızların satın alınması ilə əlaqədar dərc edilmiş açıq tender müsabiqəsində "Bakinty Distribution" MMC qalib şirkət elan olunmuş və həmin MMC ilə müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

Xarici xəbərlər

ABŞ

Vergi artımı təxirə salınacaq

Birləşmiş Ştatlar hökuməti Çin məhsullarına vergini artırmaqdan imtina edib. Bu barədə ABŞ Prezidenti Donald Tramp öz "Twitter" səhifəsində yazıb. O, Çin tərəfi ilə aparılan ticarət danışıqlarında mühüm irəliləyiş olduğunu bildirib. Bu səbəbdən də D.Tramp rəsmi Vaşinqtonun martın 1-dən tətbiqi nəzərdə tutulan Çin mallarına vergi artımını təxirə salacağını deyib.

Məlumatı "Bloomberg" yayıb.

BƏƏ

Borclar silinib

Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) ölkənin böyük bankları ilə vətəndaşların 100 milyon dollara yaxın borclarının silinməsi barədə razılığa gəlib.

"Borc amnistiyası" proqramına kredit təşkilatlarına borcu olan 3 mindən çox insan düşüb. Məlumata görə, hökumət qeyd edib ki, bu təşəbbüs ölkə vətəndaşlarının "layiqlik həyat səviyyəsinin təmin olunması" üçün həyata keçirilir.

Məlumatı "Business Arabian" yayıb.

Səudiyyə Ərəbistanı

İlk qadın səfir

Səudiyyə Ərəbistanı tarixində ilk dəfə xanım səfir təyin olunub. Krallığın ABŞ-dakı səfiri vəzifəsinə təyin edilən Rima bint Bandar bin Sultan 2017-ci ildən bu vəzifəni tutan Xəlid bin Salmanı əvəzləyib. Bildirilir ki, yeni səfir uzun illər Səudiyyə Krallığını ABŞ-da təmsil etmiş səfirin qızıdır.

Məlumatı "Business Insider" yayıb.

Avropa İttifaqı

Miqrant axını davam edir

Cari ilin əvvəlindən Avropa İttifaqı ölkələrinə dəniz yolu ilə 8 min 300-dən çox qeyri-qanuni miqrant gəlib. Bu barədə BMT-nin Miqrasiya Agentliyi məlumat yayıb. Beynəlxalq Miqrasiya

Təşkilatının (IOM) hesabatında isə qeyd olunub ki, ötən ilin analoji dövründə "köhnə qitə"yə 9 min 800 miqrant gəlib.

Xəbəri BBC verib.

İngiltərə

Klod Püel istefaya göndərilib

İngiltərə Premyer Liqası təmsilçisi "Lester Siti" klubunun baş məşqçisi Klod Püel istefaya göndərilib. Bildirilir ki, ölkə çempionatının 27-ci turunda komandanın "Kristol Palas" klubuna 4:1 hesabı məğlubiyyəti istefaya səbəb olub.

Qeyd edək ki, "Lester Siti" hazırda 32 xalla turnir cədvəlində 12-ci yerdədir. Turnir cədvəlinə 66 xalla "Liverpul" klubu liderlik edir.

Xəbəri "Eurosport" verib.

Hazırladı: Elçin ABBASOV, "Xalq qəzeti"

Moldovada parlament seçkiləri

□ **Bazar günü Moldovada növbəti parlament seçkiləri keçirilib. Moldova Prezidenti İqor Dodonun lideri olduğu Sosialistlər Partiyası siyasi rəqiblərindən daha çox səs toplayıb. Bu barədə TASS agentliyi məlumat yayıb.**

Xəbərdə deyilir ki, səsvermə bülletenlərinin artıq 98 faizindən çoxu hesablanıb. İlk nəticələrə görə, Rusiya ilə hərtərəfli əlaqələrin güclənməsinin tərəfdarı olan Sosialistlər Partiyası ümumi səslerin 32 faizini toplaya bilib. İkinci yərə 26 faiz səsle qərbşönməli "Asum" Partiyası ("Bu gün") çıxıb. Oligarx Vladimir Plaxotnyukun rəhbərlik etdiyi Demokratik Partiya bu dəfə səslerin 24 faizi ilə kifayətlənməli olub.

Bundan başqa, iş adamı İlan Şorun başçılıq etdiyi "Şor" Partiyası səslerin 8,5 faizini toplayaraq, parlamentdə təmsil olunmaq hüququ qazanıb.

Xatırladaq ki, seçkilərdə 14 partiya və bir seçki bloku iştirak edib. Səsvermə zamanı seçicilərin 49 faizi, yaxud səsvermə hüququ olan 1,45 milyon vətəndaş iştirak edib.

Mövcud qanunvericiliyə görə, parlamentə düşmək üçün siyasi partiya və bloklar səslerin ən azı 6 faizini toplamalıdır.

101 yerlik Moldova parlamentində yalnız yuxarıda qeyd etdiyimiz dörd partiyanın nümayəndələri təmsil olunmaq hüququ qazanıblar.

Yeri gəlmişkən, müxalifətdə olan "Asum" Partiyasının liderlərindən biri, keçmiş təhsil naziri Maya Sandu seçkilərin ciddi qanun pozuntusu şəraitində keçdiyini bildirib. M.Sandu 2016-cı ildə Moldovada keçirilən prezident seçkilərində hazırkı dövlət başçısının əsas rəqibi olub. O zaman xanım siyasətçi ikinci turda məğlub olmuşdu.

Budəfəki parlament seçkilərində heç bir partiya mütləq səs çoxluğu əldə etmədiyi üçün, tezliklə Moldovada koalisiyon hökumətin qurulması üçün müzakirələrin başlanacağı gözlənilir.

M.HACIXANLI, "Xalq qəzeti"

"Breksit"ə dair razılaşma martın 12-dək səsverməyə çıxarılacaq

□ **"Euronews" agentliyinin yaydığı məlumata görə, Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından (AI) çıxmasına dair razılaşma ölkə parlamentində martın 12-dək səsverməyə çıxarılacaq.**

Bu barədə Britaniya hökumətinin başçısı Tereza Mey məlumat verib. AI ilə danışıqların müsbət məcrada davam etdiyini bildiren

xanım Mey martın 29-da ittiqaqı tərk etməyin mümkün olduğunu qeyd edib.

Qeyd edək ki, Britaniya Parlamenti Brüsselə əldə olunmuş razılaşmanın mətnində İrlandiya sərhədi məsələsi ilə bağlı dəyişikliklər aparılmasını tələb edir. AI isə sənədə hər hansı dəyişiklik edilməsi ilə razılaşmır.

Xatırladaq ki, yanvarda Britaniya Parlamenti Tereza Meyin təklif etdiyi "Breksit" razılaşmasını qəbul etməkdən imtina edib. Mübahisə doğuran əsas məqam İrlandiya sərhədi ilə bağlı məsələdir.

Rövşən ATAĞİŞİYEV, "Xalq qəzeti"

Əfqanıstanda son on ildə 32 min dinc sakin qətlə yetirilib

□ **"BBC News"un yaydığı məlumata görə, Əfqanıstanda uzun illərdə davam edən silahlı münaqişələrdən zərər çəkənlərin sayı günbəgün artır. BMT-nin rəsmi Kabilədəki missiyasının hesabatına əsasən, ötən il Əfqanıstanda 3 min 804 dinc sakin, o cümlədən 927 azyaşlı qətlə yetirilib.**

Qeyd edilir ki, 2018-ci ildə silahlı münaqişələr və qarşıdurmalar zamanı öldürülən əfqanların sayı 2017-ci ilə müqayisədə 11 faiz artıb.

BMT baş katibinin xüsusi nümayəndəsi, Əfqanıstana yardım missiyasının rəhbəri Yamamiçi Tadamoto məsələ ilə bağlı deyib ki, bu məlumatlar dəqiqliklə yoxlanılıb və böyük təşviş yaradır. O, əfqanların bu cür əzəblərə məruz qalmasını yolverilməz adlan-

dır. Missiyanın hesabatında bildirilir ki, həlak olanların üçdə ikisi "Taliban" və İŞİD-in qurbanlarıdır. Lakin BMT ekspertləri qeyd edirlər ki, ölümlərin artmasına səbəb intiharçı hücumların yüksək həddə çatması, habelə hökumət və koalisiya qüvvələrinin hava bombardmanlarının sayının çoxalmasıdır.

BMT-nin insan haqları üzrə Ali komissarı Mişel Baçelet məsələyə münasibət bildirərək qeyd edib ki, Əfqanıstan münaqişəsi çoxlu sayda dinc insanların ölümünə və saysız-hesabsız əfqanlar üçün uzun müddət davam edəcək fiziki və psixoloji travmalara səbəb olur. O, Əfqanıstanda uzun illərdə davam edən vətəndaş müharibəsinin təcili olaraq dayandırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

Qeyd edək ki, son on ildə Əfqanıstanda 32 minə yaxın dinc sakin qətlə yetirilib, 60 min insan isə yaralanıb və şikəst olub.

Mahmud QƏRİBOV, "Xalq qəzeti"

✓ **"Amade" MMC bildirir ki, təsisçilərindən Babayev Eldəniz Seyfur oğlu və Layıc Aqil Tacir oğlunun təsisçilikdən çıxmalarına görə nizamnamə kapitalı 30 manatdan 10 manatədək azaldılmışdır.**

✓ **DƏDRX-nın Abşeron Ərazi İdarəsi tərəfindən Şirəliyeva Gülnarə Yusif qızının adına verilmiş RX seriyalı 0398636 nömrəli çıxarış, torpaq sahəsinin AA 017230 nömrəli planı və ölçüsü itdiyi üçün etibarsız sayılır.Bakı, Abşeron rayonu, Abşeron quşçuluq sovxozu ərazisində yerləşən icarəyə verilmiş 0.02 hektar torpaq sahəsi.**

Hava proqnozu

➤ **Fevralın 26-da**

➤ **Bakıda və Abşeron yarımadasında** dəyişən buludlu olacaq, ararib tutulacaq, gecə və səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq, çiskinli yağışın isə səhər kəsilməyi gözlənilir. Cənub-qərb küləyi əsəcək, ararib güclənəcək, axşam şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 3-6, gündüz 10-13, Bakıda gecə 3-5, gündüz 9-11 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 765 mm cıvə sütunundan 755 mm cıvə sütununa enəcək, nisbi rütubət gecə 70-80, gündüz 50-55 faiz olacaq.

➤ **Naxçıvan Muxtar Respublikasında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşama doğru bəzi yerlərdə yağış yağacağı gözlənilir. Dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 3 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti, dağlıq ərazilərdə 6-8 dərəcə şaxta, gündüz 9-14 dərəcə isti olacaq.

➤ **Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə yağintılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək,ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Gecə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 5-8 dərəcə isti olacaq.

➤ **Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecəyə doğru bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Gecə 1-5, gündüz 8-13 dərəcə isti olacaq.

➤ **Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyazan, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşama doğru bəzi yerlərdə yağış, dağlıq

ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Gecə 0-4, gündüz 6-11 dərəcə isti, dağlarda gecə 5-10 dərəcə şaxta, gündüz 0-5 dərəcə isti olacaq.

➤ **Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Gecə 1-6, gündüz 10-15 dərəcə isti olacaq.

➤ **Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşama doğru yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Səhər dağlarda duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 3-6, gündüz 8-13, dağlarda gecə 0-2, gündüz 6-10 dərəcə isti olacaq.

Hulusi AKAR: Türkiyə öz sərhədində terror dəhlizi yaradılmasına yol verməyəcək

□ **Türkiyənin Suriyada güddüyü yeganə məqsəd İŞİD və PKK-PYD-YPG terrorçularına qarşı mübarizədir. Belə bir bəyanatla ölkənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar çıxış edib. Məlumatı "Anadolu" agentliyi verib.**

"Bir daha təkrar edərim, kürdlər bizim qardaşlarımızdır, bir-birimizə qırılmaz tellərlə bağlıyıq. Türkiyə terrorçularla və terrorizmlə mübarizə aparır", -- nazir Hatay əyalətində çıxışı zamanı bildirib.

Onun sözlərinə görə, ölkəsinin silahlı qüvvələri Suriyanın şimalında terror təhlükəsi ilə mübarizədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edib: "Biz əlçatmaz hesab edilən yerlərə qədər gedib çıxmışıq. Türkiyə Silahlı Qüvvələri genişmiqyaslı "Fərat qalxanı" və "Zeytun budağı" əməliyyatlarını həyata keçirib, terrorçuları darmadağın edib, heç bir ölkəyə müyəssər olmayan qələbələr qazanıb".

Akar qeyd edib ki, ölkəsi öz sərhədi yaxınlığında terror dəhlizi yaradılmasına yol verməyəcək. "Min kilometrflə məsafədən gəlib regionda möhkəmlənmək istəyənlər ümid etməsinlər ki, Suriya ilə 711 kilometr sərhədi olan Türkiyə buna biganə qalacaq. Türkiyənin qonşu ölkələrə qarşı ərazi iddiası yoxdur. Biz Suriyanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyimizi dəfələrlə demişik və yenə də təsdiq edirik".

Nazir əlavə edib ki, türk ordusu Suriyanın terrorçuların nəzarətində olan rayonlarında əməliyyata tam hazırdır, sadəcə dövlət başçısının əmri olan kimi, lazımı addımlar atılacaq. Bununla yanaşı, Türkiyə həmişə sülh istəyib, ancaq öz hüquq və maraqlarını qorumaqda da qərarlıdır.

Müdafiə naziri xatırladı ki, ölkəsinin ərazisində 3,5 milyondan artıq Suriya qaçqını məskunlaşıb. Məhz Türkiyənin səyləri nəticəsində Suriyanın Cerablus, Əl-Bab və Afrin regionlarında sülh və sabitlik bərpa olunub, 311 min qaçqın isə öz evinə qayıdıb.

Paşa ƏMİRCANOV, "Xalq qəzeti"

Suriyada avtobus minaya düşüb

□ **Suriyanın dövlət televiziyaşının məlumatına görə, avtobus minaya düşərək partlayıb. Partlayış nəticəsində 24 nəfər həlak olub. Avtobusda yalnız fəhlələr olub. Onlar işə gedirdilər.**

Məlumatla görə, minaları İŞİD yaraqlıları yere basdırırlar. Bundan əlavə, yaraqlılar yaşıyış binalarına da minalar qoyub partlayış törədirlər.

Son vaxtlar Suriyada partlayış nəticəsində həlak olanların sayı artıb.

Qəzənfər QASIMOV, "Xalq qəzeti"

Allah rəhmət eləsin

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ərazi-təşkilat məsələləri üzrə köməkçisi–şöbə müdiri Zeynal Nəğdəliyev və şöbənin kollektivi Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı

RÖVŞƏN İBRAHİMOVUN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verir.

Xanlar Vəliyev Xaçmaz Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şəmsəddin Xanbabayevə bacısı

ŞƏRQİYYƏ XANIMIN

vəfatından kədərliandiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Professor Əvəz Ələkbərov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin əməyin iqtisadiyyatı və təşkilat kafedrasının müdiri, professor, əməkdar elm xadimi

TOFIQ QULİYEVİN

vəfatından kədərliandiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin rektoru İlham Mədatov uzun illər respublikada müxtəlif məsul vəzifələrdə işləmiş

SABİR YAQUBOVUN

vəfatından kədərliandiyini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağirov və aparatın kollektivi Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı

RÖVŞƏN İBRAHİMOVUN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyəti Aparatının kollektivi şəhər icra hakimiyyətinin başçısı

RÖVŞƏN İBRAHİMOVUN

vəfatından kədərliandiyini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin ticarət və gömrük işinin təşkilat kafedrasının müdiri, professor Arif Şəkəriyev və kafedranın əməkdaşları kafedranın dosenti Nəriman Quliyevaya atası

TOFIQ QULİYEVİN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

HƏSƏN
HƏSƏNOV

TELEFONLAR:

Məsul katib: 493-61-02

Şöbələr: 493-59-03 (8 xətlə), 493-69-47, 493-34-13, 493-34-23, 493-59-47, 493-45-18, 493-33-01, 598-84-13.
Reklam və elanlar: 493-82-21, Faks: (99 412) 493-02-80, 598-28-64;
E-mail: info@xalqqazeti.com, xalqqazeti@gmail.com

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282

TİRAJ 7321

SİFARİŞ 605

QİYMƏTİ 40 qəpik

Çapa imzalanmışdır 2:00